

# ఆంధ్రమిత్రం

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ జూన్ నెల 14-వ తేది మంగళవారము } No. 68  
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవనామనవత్సర జ్యేష్ఠమాస శుద్ధ చదుర్దశి. } సంచిక ౬౩

## అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది తలనొప్పులమాన్వనము, వాయు పోట్ల బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును, బెగుకుల కేదించును, వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును, దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము లలో గూడ వాడుచున్నారు.



అమృతాంజనము అన్ని విధములగు నొప్పులకు సంజీవివంటిది. పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన మోసము గలుగదు. చక్కని డబ్బితో సహా సిసా 1-కి 0-10-0 డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు. ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది. అమృతాంజనం డిపో 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు తేక 249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.



మా త్ర కో శ వ్యా థు లు - ఒక కొత్త చికిత్స

**URESOL** (యురిసాల్)

అను బేషధమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల షాపులందు, యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు దొరుకును.

ప్రాప్తికము కావలసినవారు ఈ దిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI & CO., 174 BROADWAY MADRAS. 1228

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభమైనది.

ప్రతిమాసము  
7-వ తేదిని తప్పక  
ప్రకటిత మగుచున్నది.



సంవత్సర చందా  
రూ 6-0-0;  
ఆరుమాసములకు  
రూ 3-0-0;  
విడిప్రతిక  
అ. 0-10-0.

మనప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన రంగులచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు, ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును. విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సర్వకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు, నవీనభాష పరంపరలతో నిండినట్టియు పద్యములు కథలు ప్రచురితము లగుచున్నవి. జనవిరామమునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునకును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము కూడ నుండగలదు. నూతన సంవత్సర ప్రారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన శ్రీనాథుడు (అను. నాటకమును)

కొత్తపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ఆనందకందము (అను నవలయును) ప్రతిమాసమునను కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.

చందాదారులు 4 చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమును. విలాసము:- భారతీకార్యాలయము, తపాలపెట్టె 212, మద్రాసు.

### WANTED 3108

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp.

Apply to:-IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE DELHI

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము  
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రప్రదేశ్ జ్యోతిర్నామ వర్ణి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 2046) దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

### ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రూ 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0. వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను. 1275 హనుమాన్ జ్యోతిమాలయము, తిరుత్తణి

2 క్షీరబలాశైలము 2126

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది. నమస్త వాతవ్యాధులను గుదుర్చును. అనేకులు వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుదు. ఆరరసాయనశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

### అమృతమునకు

కొంతకాలము వరకుమాత్రమే తుపాకులు ప్రత్యేక ధరప్రకారము విక్రయించబడును.

డబుల్ బారెడ్ బ్రీచ్ లోడింగు 12 బోగులహామర్ "గెకా" తుపాకులు 80 బారెడ్ టాప్ లీవరు ఎక్సు టెక్ షన్, పైన రిజ్ క్రాస్ బోల్డు ప్రిన్సిపల్ తోగలది. జర్మనీలో తయారుచేయబడినది. 1-కి ధర రూ 95.

డిబ్ డిబ్ మేలై నరకము స్కోల్ ఎస్ గ్రే వింగుతో సహా 1-కి ధర రూ 120 3759

Spencer & Co Ltd, Madras.

# తూర్పుగోదావరిజిల్లా మహాసభ

## రెండవనాటి చర్య

తూర్పుగోదావరిమండలసభ నిన్న ఆధ్వర్యంలో మహాసభ ముగిసినది. ఈ సభాసభకు ముగిసినది. రాత్రి భోజనానంతరము విషయనిర్ణయసంఘము (జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘమే విషయనిర్ణయసంఘముగ నూరెను) సమావేశమై రాత్రి 2 గంటలవరకు తీర్మానములన్నింటిని సేమ మరల ఉదయము శ్రీయుత మజాం దారుగారు ధ్వజారోహణము జరిపినపిమ్మట 11 గ. సభ సమావేశమయ్యెను. నిన్నటికన్న ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులసంఖ్య అధికమయ్యెను. కాకినాడనుండి వేలెట్ల మున్నగువారు చాల మంది వచ్చిరి.

## తీర్మానముల చర్య

శ్రీధానంధునిమరణము, సుభాషచంద్రబోసుని విడుదలనుగూర్చిన తీర్మానములను ఆధ్వర్యము ప్రతిపాదించగా ఆమోదింపబడినవి. వాగపూరు సత్యాగ్రహమును గూర్చిన యాది గున తీర్మానమును శ్రీయుత మజ్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు ప్రతిపాదించుచు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి.

ఈ విషయమై ప్రతిపక్షాల్లో మీరు నడిచియే యుండురు, కాని నేను స్వయముగా వాగపూరు వెళ్లుచే కొన్ని అంశములు చెప్పి ముగించెదను. అవారీ యాయుధ్యునుమనకు నాయకుడు అతడు విశేష ప్రఖ్యాతమంతుడు కాకపోయినను ధైర్యవైర్యములు గల యువకుడు. బ్రహ్మచారి. సుశిక్షితుడు. నేడు జైలులో ముగ్గురు నిరాహారత్రయమునబూని దేశముకొరకు మేక్కినవారే ప్రాణము నర్పింప సిద్ధులుగానున్నవారు. ఈ యుద్ధవైర్యములను బెంగాలు నిర్బంధితులవివేచనల, బెంగాలు ఆర్థిక నష్టరౌలు చట్టముకంటేను ప్రారంభించి, ఆచట్టమును అన్ని పక్షములవారును నిరసించిరి. అన్ని పక్షములవారును బెంగాలు దేశభక్తుల విడుదలను కోరిరి. తుదకు పానగల్లురాజా, సర్ అబ్దుల్ రహీంగార్లుగూడ వారివిడుదలను కోరిరి. ఆయుధ్యులను మన బానిసత్వమునకు మూలహేతువు. ఈవిషయముపైని వింకేచట్టమునందును ఇంతటి ఏకగ్రీవాభిప్రాయము లేదు. కాన ఈ చట్టమును తీరస్కరించుటలో అవారీ మాపిన స్వతంత్ర శక్తి నిరుపమానము. ఉద్యమవైర్యముగూడ నిర్బంధితుల విడుదలయినను లోతుగ విచారించిన దానియందే మనముగ భారతదేశ స్వాతంత్ర్యమే ఉద్యమపరమాధి యని నాకు గోచరించినది. సత్యాగ్రహోద్యమము బెంగాలునుగూడ కోన సాగుచున్నది. పురుషులు స్త్రీలు హిందువులు మహమ్మదీయులు నెల్లరు ఏకాభిప్రాయమై ధైర్యవైర్యముతో ఉద్యమమును నిర్వహించుచున్నారు. 6 గురు స్త్రీలు కత్తులను, బల్లములను, బాకులను చేబూని వేలకొలదిమంది ప్రజల మెప్పుకు బడయుచు ఉండెను. సాగించుచుండ వారిపై చేయిచేయుటకు ప్రభుత్వమునకు ధైర్యములేకపోయినది. అప్పటి గవర్న మెంటువారు బొందరలేక ఆసియాగ్రామ ప్రవర్తించుచున్నారు. తంజీగారి రాజనీతి నిరుపమానమైనది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమునా దీ ఉద్యమమునందే నెట్టి దృక్పథమును గమనమునకో, పహత్యగాంధీగారేమందుకో యని వేచియుండి యీ ఇరువుర అభిప్రాయములు వెల్లడియొనపిమ్మటనే అవారిని నిర్బంధించిరి. వల్ల భాయి పక్షేలుగారిదివరకే యీ ఉద్యమమునకు ప్రతిపక్షులు. అట్టివారిని వర్గీకరించుచు నిరసించుటలన ఉద్యమమును ప్రోహితజతులయే వారియందేక్షయని వెల్లడించిరి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘముగూ కెల్లాగూ రి వరకును శ్రీనివాసయ్యగారు అంగీకరించినప్పుడు వర్గీకరించుకమిటీవారును పరస్పర సహకార వారులును కూడ ఉద్యమమునకు ప్రోత్సహించుచు అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు సమ్మతంగీకరించిరి. కాని వల్ల భాయిగారిని నిరసించుచు రిని కలలోనైనను తలంప బడలేదు. వర్గీకరించుకమిటీవారిగడువు 15 దినములుముగిసినను ఇంకను వల్ల భాయిగారు వాగపూరువెళ్ళలేదు. కాన పరిస్థితు లిట్టివైయును. పహత్యగాంధీ ఆశీర్వాదములేదు. వర్గీకరించుకమిటీవారి సహకారములేదు. ఈపరిస్థితులలో మీకు నిజముగ సత్యాగ్రహ సాధనమందు విశ్వాసమున్నచో మాత్రమే యీ తీర్మానమునంగీకరింపుడు. బాధ్యత తొల్యుకుండి దీనిని ఆమోదింపవలదని నా ప్రార్థన. ఆంగ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు సాంబమూర్తి గారిసన్మృతులను విధిముగ ఆంగ్రులు వాగపూరు ఉద్యమమునకు సహాయముచేయువలెనో రిపోర్టుచేయుకాసిందిరి. వారు నిరసించినరీతిని సహాయముచేయుటకు తాము సిద్ధముగా నుండుడు.

దుర్భాషా సుబ్బన్నగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఉర్రక తీర్మానములచేసి లాభము లేకపోయినను, మన మనోనిర్భయమును ప్రజలకు ప్రభుత్వమునకు నెరుకపరచుట అవసరమిది. కాకినాడలో ప్రేక్షకులందరూగూడ తీసికేయించుట సాంబమూర్తి మున్నగువారు నిరాకరించి జైలుకాపించి జైలును వెళ్లుచున్నా వేసిరి. వాగపూరు సత్యాగ్రహమునకు గాంధీగారు అంగీకరింపకున్నను జయము కలిగిందంటే వెనుకనుండి తప్పుకుండా సంతోషిస్తారని దృఢంగా చెప్పగలననిరి. అందుచే జయప్రసంగా వాగపూరులోనేగాక యితరచోట్లగూడ సత్యాగ్రహం చేయువలసికే. ఆయుధ్యులు చేతనరించి హృదయమునందు శాంతిని ప్రవేశపెట్టి ఆయుధ్యులసంతరిస్తారము జేయవలెను. అది ప్రభుత్వమునకు భయముగ నుండును. ఒకప్పుడు గురువుగారి మాటగూడ తీరస్కరింపవలసియు. దును ఇందుకు భాగవతియు తార్కాణము. పానగల్లేర్యమున్నచో ఏనెక్కువ యేమిచేయెదరు ప్రభుత్వం చేయించి వ్యవహారిక ఖర్చును గరించవలెననిగోరుచు యింతటితో విరమించుచున్నాను. అని చెప్పిరి ఆమి చెప్పుచున్నంతేపు పద్యములు పాటలతో చాల ఉత్సాహమును పురికొల్పిరి.

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు:—సుబ్బన్నగారు చెప్పినంతా సత్యతాలగా జూచి ఆనందించి ఉర్రకొనరాదు. ఇంతయు చాల ముఖ్యమయిన విషయము. గాంధీగారు రవులేలు చట్టమును ధిక్కరించుటతో ప్రభుత్వమువారు దానికి సంబంధించిన యితర శాసనములగూడ తీసికేసేరు. ఇప్పుడు మరల నిరంకుశాధికారం ప్రారంభించెరు. బెంగాలుకు దేశానికి ముఖ్యమయినవారందరిని జైలులో పెట్టి చంపుచున్నారు. ఈ చర్యను మన మెంత గర్హించినను మంత్రాలకు చింతికాయలు రాలవట్లు యేమి భాధములేకుండెను. కావున దీనికి తగిన సాధనము యువకుడయినా అవారిగారు కనిపెట్టెరు. 150 ఏండ్లక్రిందటి నుండి బ్రిటిషువారు మన్ని యేచట్టము యేమధికారంతో అలాచియుండేలో ఆ చట్టాన్ని తీరస్కరించవలెనెదరు. బెంగాలు యువకులను విడచిపెట్టవలెను మనము ఆయుధ్యులు పరులరాదన్నాడు. వారికి సహాయము జేయమని అన్నపూర్ణయ్యగారు తీర్మానం పెట్టెరు. రౌలెటు ఆచట్ట పోయినాక ఆర్డినాన్సు వచ్చిరి. దీనికి తగిన జవాబుగ మనము ఆంగ్రులము ఏమి జేయవలసియున్నది. తీర్మానము ప్రకారము సాంబమూర్తిగారు వెళతారు వస్తారు. రిపోర్టు యిస్తారు. కాని తరువాత యేమిటిచేయడముఅను విషయము మీరు నిశ్చయించవలెను. దీనికి మనము యెంతమంది యువకులను పంపగలము. కేవలము వాగపూరువారేచేయగలరా? వారు సంపాదించేనే మనము తింటామా? వారికిగూడ మనము సహాయముచేయగలమా అని ఆలోచించి దానికితగినట్లుగ మీరు పనిజేయవలెనని కోరుచు తీర్మానమును బలపరచుచున్నాను.

## వసంతకుమార మజుందారుగారు

సత్యాగ్రహ తీర్మానమును బలపరచుచు మజుందారుగారు ఆంగ్ర మున దీర్ఘ సుగ ఉపన్యసించిరి. ఈ సత్యాగ్రహము వంగరాష్ట్ర నిర్బంధితులకు సంబంధించినది గనుక వంగరాష్ట్రము ఎక్కువసామర్థ్యాన్ని జూపి వాగపూరువారి కెంతయు కృతజ్ఞత చెబుచు ననిరి. ప్రస్తుతము వాగపూరుసత్యాగ్రహమునకు అనుమతాలతావరణము లేదని గాంధీగారి వాక్యముల నుదాహరించుచుచాలమంది ఆశీర్వాదములందురు. నాకావాదము ఆరముకాలేదు. ప్రస్తుతము నిర్బంధమునందున్నవంగీయులు దాసుగారి అతివాదపక్షమువారు. దాసుగారు చనిపోయిన పిదప వారిపక్షమును ఇంకను క్షీణింప జేయవలెనను సుదేశముతో ప్రభుత్వమువారు నూరు మందికిపైగా మంచిదేశాభిమానులగు యువకులను నిర్బంధించిరి. అనగా వారు యుద్ధసమయమున శత్రువుచేసికొని భటులు. వారిని విడిపించుకొనుట యుద్ధముచేయనిది యెట్లు సాధ్యమగును? కాననోల్లంఘనమునకు తగియుండలేదనుట అసత్యము. కాననోల్లంఘనమే కాననోల్లంఘనమునకు శిక్షలుమొనరును. మనము కాంతముగనున్నను మన శత్రువులు శాంతముగనుండజాలరు. ఇప్పుడు వాగపూరువారి సంగిన అవకాశమును వదలక కాననోల్లంఘనమును కొనసాగించినచో తప్పక విజయము కలుగును. జయభయములను ముందుగ గణింపక కార్యమునకు గడంగవలెను. మనము పనిలేకపోవుట చేతనే తుపాకు పట్టి పోవుచున్నాము. తీరుబాటుగా కూర్చొని తగవులాడుకొనుచున్నాము. వంగరాష్ట్రములోగూడ ప్రస్తుతము కాంగ్రెసుపక్షమునందు విభేదములు జనించినవి. వారముకోజాలలో నవి పరిష్కరింపబడినవి. వంగదేశముగూడ వాగపూరు సత్యాగ్రహమునందు పాల్గొనగలరు. కావున మీరందరు మీనాయకుల ననుసరించి బొంబాయిలో నేర్పడిన స్వాధీనభారతసంఘమును నూతనపక్షము నూచించుకార్యక్రమము ననుసరింప వేడుచున్నాను. మాసాంబమూర్తిగారు ఈపక్షమునందు చేరియున్నారు. వీరు సత్యాగ్రహమున కనుమోలుగ నున్నారు. వారికి సహాయముజేయుట మీముఖ్యకర్తవ్యము. ఆంగ్లేయులకు ముందుగ భారతభూమియందు తావిచ్చి వంగరాష్ట్రము తదితరరాష్ట్రములను ఓకేంచుటకు సహాయపడినవారు మదర సీయులు, ఆంగ్లేయులు. కావున నిష్ఠ. దానిందనుబావుకొని స్వాతంత్ర్య సంస్థాపనజేయుటయందు వంగమహారాష్ట్రులకన్న ముందంజవేయుట వారిధర్మ మయ్యున్నది. రాక్షసులను, పిశాచములను తరుచుగొట్టి యోగభూమిని పరిశుభ్రపరచుట హిందువులందరి ధర్మమై యున్నదని మజుందారుగారు హెచ్చరించిరి.

తీర్మానము వోటునకుబట్టి ఏకగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను.

పిమ్మట కద్దరుద్యమమును ప్రోత్సహించవలెనను 6 వ తీర్మానమును ఆధ్వర్యము ప్రతిపాదించగ, ప్రతిపక్షులు లేకుండ నంగీకరించబడెను. చీనాకు భారతసేనల సంపుటను నిరసించు తీర్మానముగూడ ఏకగ్రీవముగ నంగీకరించబడెను.

## సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యతీర్మానము

“స్వరాజ్య” మను పదమునకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యాంతర్యముకాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమని నిర్వచింపవలసిదిగా యీ సభవారు మదరాసులో జరుగు దేశీయమహాసభవారికి శిఫార్సు జేయుచున్నారు.

అను పై తీర్మానమును శ్రీయుత డా॥ బ్రహ్మజ్యోతిసుగ నుబ్రహ్మజ్యోతిసుగారు ప్రతిపాదించుచు గంభీరముగ నుపన్యసించిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు సహజముగ వాగ్గోరణి భారతీయుల ప్రస్తుతసీనసీతిని జర్జించుచు సంస్కరణల నిర్వకతను ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశత్వమునుగూర్చి విపులముగ జెప్పుచు ఎప్పటికైన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే భారతీయుల ముఖ్యధర్మమని నొక్కిచెక్కాడెంచుచున్నపుడు సభ్యులందరు తదేకధ్యాన్ముతో వినుచుండిరి.

## డా॥ సుబ్రహ్మణ్యంగారు

యిట్లు చెలిపిరి:—ఈ తీర్మానము యిదివరకు జరిగిన జిల్లాసభయందు ఆమోదించియుంటిమి. అనేకసార్లు చర్చించియుంటిమి. కావున యిప్పుడు క్రొత్తగా జెప్పవలసినదేమియు లేదు. ఈతీర్మానము గావించుటకు యిదివరకున్న యిప్పుడే యెక్కువ అనుమతపరిస్థితులు గలవు. అసహాయోద్యమమునందు ముఖ్యమాత్రములనెప్పుడు వదలుకొంటిమో నాటినుండి మనము పలెనమాద్రులు బట్టియున్నాము. నాటినుండి నాయకుల దృష్టి మరలిపోయినది. ఇప్పుడు దాని సరిజేయవలెను.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యస్వరాజ్యమే కాంగ్రెసుయొక్క ముఖ్యధర్మమని ఇదివరకు నిర్వచింపబడినది. స్వరాజ్యమనగా నేమి? సామ్రాజ్య స్వరాజ్యమా? వలసరాజ్యముల స్వరాజ్యమా? సామ్రాజ్యస్వరాజ్యమే యున్నచో మన విప్పుడే యనుభవించుచున్నాము. మనప్రతినిధులుగల శాసనసభలు మన మంత్రులు, మనబోర్డు ప్రసిడెంట్లు, పరిపాలకసంస్థలన్నిటి యందు మనవారేగలరు. అందుచేదీనితో సంతృప్తి జెంది యూరుకొనగలమా? అట్లు సంతృప్తి జెందినవారుగూడగలరు కాని వారివలె మనము ఉర్రకొనజాలము. వారు సంస్కరణములనే కోరుచున్నారు. మనము స్వరాజ్యమును కోరుచున్నాము మనముగోరు స్వరాజ్య వాటిదిగాక వలసరాజ్యము లనుభవించుచున్న స్వరాజ మే యున్నచో అదిగూడ సంతృప్తికరముగ నుండజాలదు. వలసరాజ్యములవారు మేనును స్వరాజ్యమును పొందినవారేగాని ఆ స్వరాజ్యము బ్రిటిషు సామ్రాజ్యస్థులగుట చే నెంతహింసనొందుచున్నారో మీరుచూచినచో వానినీచత్వము మీకు బోధపడును. వారు సామ్రాజ్యాతీతముగ స్వరాజ్యము కావలెనని మొర బెట్టుచున్నారు వారే అట్లునుకొనుచుండ వారియవధి మనకులేదని విచారించుట హాస్యాస్పదము. అయితే వారికి ముందుగ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యస్వరాజ్య మొసంగిరి గాన మనముగూడ ముందుగ దాని స్వీకరించి పిమ్మట నెక్కువగోరుదములు నెరవేరెను. వారెంత యభివృద్ధిపొందియున్నారో మనము అంతయభివృద్ధి పొందెయ్యన్నాము. ఇప్పుడు కొంతస్వరాజ్యము పుచ్చుకొని మరల కొన్నియేండ్లు వారు పడినన్ని బాధలుపడి యెప్పటికో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము బడయవలెననుటకన్న ఒకేసారి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము కోరుటంచిది. మనకు బలహీనత హెచ్చినది మనసంగతి కనిపెట్టి గాంధీగారు ఏపని జేయుటకును వాతావరణము తగియుండలేదనుచున్నారు. కాని మనము అన్నిపనులకు సిద్ధముగనున్నామని తెలిపినచో ఆమునే నాయకత్వము వహిస్తారు.



మీరు బాధనొందనో విశేష త్యాగము జేసినో మీ పట్టుదల గ్రహించి మీలో కొందరినైన కాంతిపరువనిది తమకు నిలకడలేదని తోచినప్పుడు తప్ప ఎప్పుడైనను బ్రతిభువాడు యెట్టి సంస్కరణములైన కోపంగినాడా? సంస్కరణములే స్వరాజ్యముని సంతరింపచేసి రాజ్యముకమివను రాగనే యెక్కువ సంస్కరణములు చేయవలగలవు. అట్టి సంస్కరణములను కోరువారు రానున్న రాయలు కమివనునెత్తి పెట్టుకొని వారియెదుట సాక్ష్యము జేసవచ్చును. వారిచ్చు బిచ్చమే స్వరాజ్యముని సంతరింపవచ్చు ఈ సంస్కరణములు నిరర్థకమని దలంచినచో మా కనవసరమని త్రోసివేయవచ్చును. బొంబాయిలో ఆ భా. కాం. సంఘమువారి తీర్మానమునట్టి యంతర్యములనిచ్చినది. వారు తమారుజేయవచ్చు రాయలు కమివనుయెదుట సాక్ష్యమొసంగుటకే యని త్యాగమువలనను స్వేచ్ఛకొన్ని సభ్యులును అందువలన రామదాసుపంతులుగారు బొంబాయిలో జెప్పయున్నారు. దీనిబట్టి కాంగ్రెసుయొక్క పతనము ప్రారంభమయినదని తెలియగలదు. ఈ పతనము మనరాసు కాంగ్రెసులో పూర్తియగునని దూడగా జెప్పగలను. మహానాయకులవృత్తి బరిగనుపొందు ప్రభువునందు, రాయలు కమివను వైపున నన్నదో భారత మాత నిర్యాసలగు భారతీయులయెడ నన్నదో మీకు తెలియగలదు మంత్ర పదవుల నంగీరించి యుండునో మనపరకము యిదివరకే పూర్తియయియుండును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యకక్ష యేర్పడినచో యితరక్షులన్నియు నశించిపోగలవు. కావున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమే మన మభ్యోక్ష్యముగ నందుకొనవలెనని గోరుచున్నాను.

ఎం. రంగయ్య నాయుడు గారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రభుత్వము వారు యెన్నడును మనతో నాలోచించి యేపనిజేయవలెనని. వారు తమకు ఒత్తికలెనపుడు మనసహాయము కావలసినపుడు వనకొనంగిన వాద్యముల నుపాదే మరచిపోయి మనలను అలచివేయదున్నారు. కావున అట్టివారిలో మనకెట్టి సంబంధము లేదని చెప్పును ఇంకీ గొంతు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే గోరుదు బొంబాయిలో నేర్పిన నూతనపక్షమునకు అందరు సహాయము జేయవలెనని కోరుచున్నానని.

పి. రామారావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు అంగమున ఉద్దేశ ప్రారంభముగ మొనరచి మాట్లాడిరి. ఇండియా స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటయేగాక ప్రపంచముంతయు జయింపవలెనని గోరిరి.

ప్రతికూలురు

లక్ష్మణరాజు సుబ్బారావుగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ మాటలాడుచు దీనివలన చాలయిబ్బందులు గలవనిరి. బ్రటిషు ఇంజనీరియాలజము పోతున్నది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు ఎంపైరు అనుపేరు తీసివేసి కామనువెల్లు సరిసమాన రాష్ట్రముల మాటమి యనుచున్నారు. ఇందు కనడా అప్రీలియలు గలవు. ఇండియా యొక్క ప్రస్తుతిని తి యొన్నను యికముందు ఆప్రీలియా మున్ను సరాష్ట్రములతో సరిసమానముగ నుండగలను. మనకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము వలసరాజ్యములనులే చేయవలసిన బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములో నున్నను బయటనున్నను ఒకటే. ఇప్పుడీ యాద్యము పెట్టుకొనుట అనుసరించుచుకాదు. కాంగ్రెసులో ఇప్పుడే అనేక పక్షములున్నవి. ఇంకను పార్టీలను యొక్కంతయును మంజూరీ కాదు. కాంగ్రెసు అందరికి అందుబడిగ నుండునట్లు జేయగోరుచున్నానని.

అంతట సభవారు భోజనములకు లేచి మరల సాయం కాలము రి గంటలకు సమావేశమయిరి.

మధ్యాహ్నము సభయందు మొదట సూర్యనారాయణ చౌదరిగారు (రయతు) తమకు, రయినివ్వమనకు స్వరాజ్యమునగా యిన్ని అర్థములు తెలియవనియు, ఒకటే అర్థమనియు అది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమనియు కావున యిన్ని భేదముల నూచించి గాభరాజేయరాదనియు జెప్పిరి.

పిమ్మట టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు వ్యతిరేకముగ మాట్లాడిరి.

టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారు యీ తీర్మానము యిప్పుడు పెట్టుట వలనవలసిన అభిప్రాయమును తెలియజేయుచు తనకు ముందుగ బలపరచిన వక్రచోడే రామలింగ చౌదరిగారి అభిప్రాయమునకు మొదలుకొనుచు రైతులు సామాన్యులు. వీరి యభిప్రాయము స్వచ్ఛమైన సంపూర్ణ స్వరాజ్యమనియే యున్నదనియు అందులో సందేహములేదనియు ఈదేశములో పన్నులు విధించుకొనుటయు వాటిని ఖర్చుపెట్టుకొనుటయు ప్రజలకు హక్కు అందెననియు చెప్పి అట్టిహక్కు కూగజేయని ప్రభుత్వ ధాతమును ఖండించిరి. స్వరాజ్యము అనుమాలును స్వాతంత్ర్యము అనుభావము మున్నదనియు స్వరాజ్యమునకు టంగుటూరి పంచినదము లేదనియు యిదివరకు అనేకసార్లు కాంగ్రెసు నాయకులు ముఖ్యముగా గాంధీగారు చెప్పియున్నారనియు అట్లే నేనను అనుకొనుచుంటినియు ఆమాట ఉండగానే మనదని వినుచు చేసికొనగలమనియు దేశము వివక్షయై అందఱును అన్యోన్యముగ నొక్కొక్కగా పనిచేయవలసి యున్నదనియు కోరిరి. దేశమునందు గల నాయకుల భేదాభిప్రాయ ప్రభుత్వమును గూర్చియు కా.న.సభయందలి ప్రతిభువు నడవడికనుగూర్చియు వివరించిరి. ఇప్పుడు దేశములో స్వాతంత్ర్యము నూతనమైనది బయల్పాటుచున్నది అది క్రమముగా బలపడినచో యీకాసన సభాప్రతిభువు కాసనసభలను గూర్చుండుట తలపెట్టెదను. బంగాళా నిర్బంధముల విడుదలయింది తీసివేసి ఆందోళనము జరుగుచున్నది. అందును గర్హించి ఆక్స్ ఫోర్డ్ లో ఎన్ని ప్రయత్నములు నడచినను చెయబడెను. ప్రయత్నములు నిష్ఫలములయ్యెను. అప్పుటనున్న ప్రభుత్వోక్త్యోగము సభ్యులు తొందరపడండి. ఆగస్టుకు ముగిసే రేపు ఎల్లండి విడిచిపెట్టుచున్నాము అనిచెప్పుచు కాలమాపనము చేయుచుండెదరు. అందులకు ఆకాశంగము పొందుటయేగాని ప్రయోజనము లేకపోయినది. తుంకు యీస్వాతంత్ర్యపక్షములు ఎల్లంకే అవారిగారిస్తాత్మ గ్రహోద్యమము బయల్పడింది. ఈశక్తిగమున బొంబాయిలో కర్షి పెట్టలసినదియు బొంబాయి తయారు చేయవలసినదియు అవారిగారు కోర్కెచాకిచెప్పిన నాజూక్యములో చెప్పినట్లు (మెన్ విజిన్స్) చెప్పుచున్నది. అదేనిజమే యీబొంబాయిలో మానేసెస్తాత్మగ్రహోద్యమము ఎంతవరకునానమోదో నాకునందే హము. అందుకనే ఆం. రా. కాం. సం. లో కొంత ఆలోచించి మనతీర్మానము చేయవలసినది చెప్పియుంటిని. అందుచే తనే సాంబూరిగారిని చెప్పిమాచి ఆభిప్రాయము వ్యాప్తన చేయటము ఆప్పుడు తీర్మానించుచున్నాము. ఈతీర్మానము మీద లక్ష్మణరాజు సుబ్బారావుగారి వాదమును అనగాదేశము చి బొతుండుటకు ప్రకారంగా వివరింపలేదు.

దేశబాంధవు దువ్వూరి సుబ్బన్నగారు తీర్మానమును బలపరచవలసినదని తీర్మానమే పొచ్చుకొనవలసినదని. శ్రీలనాగూడ సభలకు పరియె వారికిరాజకీయ ప్రభోధము కలిగించవలసినదియు పురుషులకు పోచ్చరించు. త్యాగమును ఉద్బోధించెను. తరువాత దువ్వూరి సుబ్బన్నగారు అనుమాలుగనుగా మార్కనారాయణ శర్మగారు ప్రతికూలముగను మాట్లాడిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారి జవాబు ప్రతికూలముగ మాట్లాడిన వారందరి నాదము ఒకటే యగవడుచున్నది. ప్రస్తుతము అనేకపక్షములగ నున్నదని యొకటి, దౌర్జన్యరాహిత్యమును పదమున్నంతకాలము యీ తీర్మానము లాభములేదని సూర్యనారాయణ పంతులుగారు చెప్పిరి. గంగా కాంగ్రెసునుండి నేటివరకు కాంగ్రెసులోనికి యెక్కువనందని తెచ్చుటకు యేర్పాటులు జరుగుచున్నవి. ఇప్పటికి ఎంతమందిని కలిపిరి. రాజీరాజీ యని మీరు కాంగ్రెసు ఆదేశములను ఆధోగతికి తెచ్చి రేపు అన్ని పక్షములను రాయలకమివను కాల్గి మీద పడెస్తాను. మీరు రాజీరాజీయని ప్రజలను ఆధోగతిపాలు జేయుచున్నారు. మన కెటువంటి స్వరాజ్యముకావలెనో చెప్పుటకు నేడుగాక యింకెప్పుడు? రేపు మనవారు కావ్యిబ్యూషను సంస్కరణల కంగీరించుచు చేసినచో దాని కంగీరించవలసినదేనా? దేశముయొక్క బహిర్గత జ్వరము అంతర్గత జ్వరము వీరిగ నున్నదో తెలిసికొనుటకు దేశముయొక్క మహానాడి తెలుసుకొనగల గొప్పవైద్యులు దేశమంతటిలో ఒక రిద్దరుగలరేమో. మనకు త్యాగము ముఖ్యము. ఇప్పుడిట్టి తీర్మానములనల ముఖ్యులు జయిలులో పడ్డచో ముందు కార్యక్రమ మెట్లని ప్రకాశంగారనవచ్చును. కాని త్యాగములేనిది యెట్టికార్యమును మనము చేయజాలము. రాజీయనిచెప్పి మీరు నేడికలపై తల్పిబ్బు ఉపనాసముల జెప్పి ప్రజలను ప్రభుత్వమువారి కాళ్లపై పడవేయక దేశ గౌరవమును కాపాడవలెనని గోరుచు నిరవించుచున్నాను." అని సుబ్రహ్మణ్యముగారు నడిచిరి.

పిమ్మట తీర్మానము ఓటునకు పెట్టగ, అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదించబడెను.

వర్ధింగుకమిటీ చర్యానిరసన తీర్మానము శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు బొంబాయి వర్ధింగు కమిటీ తీర్మానములను నిరసించుచు యీ దినప తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి:—


“బొంబాయిలోని వర్ధింగుకమిటీవారు శాసనసభ కా ర్యక్రమమునుగూర్చియు మదరాసు కాంగ్రెసు కాంగ్రెసుపక్షమువారి ప్రవర్తనగూర్చి గాంధీజీ తీర్మానము అక్రమముగను గౌరవితకాంగ్రెసు తీర్మానము ముఖ్యమునామనకు విరుద్ధముగనుండుటకేతన దీనిద్వారాచేయవలెనని జగగనున్న ప్రత్యేక ఆ.భా. కాం. సంఘమువారిని యాదభివారు కోరుచున్నారు.”

భారతీయసామ్యసభయందు క్రమవిరుద్ధమని ఆటంక పడుపబడిన తీర్మానములను రెండు గంటలలోనే వర్ధింగు కమిటీవారు గౌరవిత తీర్మానమునకు విరుద్ధముగ మదరాసు స్వరాజ్యపక్ష కాసనసభకుల వర్గ నామోదించుచు తీర్మానించిరి. ఇది ద్వంద్వప్రభుత్వములను నిర్దుష్టమున విలసనము ముఖ్య సూత్రమునకు విరుద్ధము. స్వరాజ్యపక్షమువారికిని రిస్సాన్విపు పక్షమువారికిని సభ్యము కదుగట్టుకు పన్నాగములు జరుగుచున్నపుడు బొంబాయిలో యీ తీర్మానమును తెచ్చిరి. కాంగ్రెసులో నెట్టి సభ్యులు లేని పార్టీలతో సమాకారమునకు నిదనరకెన్నడు యత్నింపలేదు. ఇప్పుడుగాక దాని మూడిగారు నూలించిన ఫ్యాక్టూను అనుసరించి, కాంగ్రెసులో నన్ను యధోచిత సమాకారవాదులు గాని, స్వతంత్ర కాంగ్రెసువాదులుగాని మంత్రులుగ నున్నపుడు వారికి సహాయ మొనర్చి గౌరవిత తీర్మానము విలసనముగా నూలు అవరణయందుంచవలెనని వర్ధింగుకమిటీ తీర్మానము గలదు. దాని మూడి నగు కాంగ్రెసులో నున్న రిస్సాన్విపు స్వరాజ్యపక్షమునకు రంజిత ఫ్యాక్టూ నూలించగ, నాదరాసులో అట్టిరిస్సాన్విపు పక్షములేందు: నిచ్చుట స్వతంత్రపక్షమును స్థిరముగ నుండుటకై యీపన్నాగము వన్నిరి. బహుశ్రమ మన మన సరించిన నిష్పదానికి భంగకరముయింపుట బాతీయగౌరవము నకు భంగముకలిగింపుచు ఎన్ని పార్టీ కేర్పడినను సరే మన మంగీకరింపరాదు. ఈతీర్మానము కా. న. స. యొక్క మూలకాంతమునకు భంగకరముగాను మరల ఆ. భా. కాం. సంఘము ప్రత్యేకముగ జరిపి యీ తీర్మానము రద్దుజేయుమని మనము కోరుచున్నాము. మీరు అంగీకరింపగోరుచున్నాను.

శ్రీ క. వెంటరావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు కాంగ్రెసు తీర్మానమును నిర్దుష్టములను మరల కాంగ్రెసునకే అధికారముగలగాని వర్ధింగుకమిటీకి అధికారములేదు. యధోచిత సమాకారవాద మేమిటో నాకు తెలియదని అనుభవము గలమన అగ్నిక్షుభి చెప్పియున్నాను. కావున అట్టిపక్షముల ననుసరింపకు కనువిగడము. కాంగ్రెసు ఆదేశమునే మనము సక్రమముగ జరుపవలెనని చెప్పిరి.

పునలూరి కోడెరామయ్యగారు తీర్మానమును వదిలిరి. శాసనసభ్యులను మనము సభలోకి పంపితిమి. వారికి ఆక్రమ పరిస్థితులకు తగినట్లుగ ప్రవర్తించుకొను అధికారమియనలేదు. మధ్యరాష్ట్రములలోను దెంగాలులోను యిట్లే జరిగెను. ఇప్పుడేమియింద? చట్టగ మంత్రులవలన కాంగ్రెసులోని సభ్యులు గనుంపిననాచే స్వీకరించి అట్టి పోతులు మదరాసులోను గూడ జరుగుటచూచునా? కావున అట్టి రికార్డులు మదరాసులో జరుగకుండ మన స్వరాజ్యములు బాగుగనే చేరి. వారిని నిందించి లాభము లేదనిరి.

పిమ్మట ల. సుబ్బారావుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. దానిపై రి. సరికి నిర్ణయముగలదు.



## లిజరుకలము

సుమారు 100 రకములలో  
తయారు చేయబడుచున్నది

### మీకు తెలిసినది ఒకటి గలదు

మామూలు 10 ఆర్. నేట్టి 100 పి.  
పెల్హాఫ్లింగు 40 పి.

**H.P. & Co. LONDON**

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.  
P. O. BOX 237 3434  
MADRAS.

# తూర్పు గోదావరి జిల్లా మహాసభ

(వర్గీకృత కమిటీ తీర్మానముపై చర్చ)

(ప్రత్యేకవిలేఖరి నుండి)

శ్రీ బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఉపపాదించిన ఆ. భా. కాం. కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి నిర్ణయములు ఆంధ్ర కార్యములని చెప్పిన తీర్మానమునకు శ్రీలక్ష్మణరాజు నుబ్బారావు గారు సవరణను ఉపపాదించిరి.

కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి తీర్మానములను రద్దు చేయుటకు (to cancel) కోరుచున్నాము అనుటకుబదులు పునర్విమర్శచేయుటకు (to revise) కోరుచున్నాము అని మార్పులచేసినయి, అట్టి తీర్మానములు అనధికారములు గనుకను గౌహా తీర్మానము తీర్మానముల తత్త్వమునకు విరోధము గనుకను అను మాటలను తీసివేయవలసినదనియు సవరణ చెప్పిరి.

ఈ తీర్మానమునకును చర్చకును మద్రాసు కాన్సిలు కాంగ్రెసు పక్షముయొక్క నడత కారణమనియు, తాను పర్వీంగు కమిటీవారి తీర్మానముయొక్క మంచి చెడ్డల నిచ్చుట విమర్శించ నగత్యములేదనియు, విమర్శించి అభిప్రాయము చెప్పినందువల్ల కలిగిడి ప్రయోజనము లేదనియు, కొంత అభాసమునకు కారణమగుననియు, ఆ. భా. కాం. సంఘమువారు గాని కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు గాని పెద్దమనుష్యులు కాని చెప్పవలసిలేదనియు, ఉభయులను సమాన పెద్దమనుష్యులుగా నే ఎందుకొని పెద్దమనుష్యుల మధ్యవచ్చిన తగాదా వారిలో వారే పరిష్కరించుకొనుట చాలమంచిదగును అనియు, అయినను కార్యనిర్వాహకవర్గమునది ఆ. భా. కాం. సంఘమునకు కాబట్టెను అనియు గనుక ఆ. భా. కాం. సం. వారే తగిన సహాయపీ కాబట్టెను అనియు పొంది తమ నిర్ణయమును చేయుదురనియు యీ జిల్లా ప్రజలు తీర్మానించవలసిన అగత్యము లేదనియు అట్టి అభిప్రాయమున మేమును చేయవలసియున్నందులకు ముగల ఆ. భా. కాం. సం. వారే చేయగలరనియు కనుక సవరణను అంగీకరింపవలసినదని లక్ష్మణరాజు నుబ్బారావుగారు కోరిరి.

సవరణను శ్రీ గాడేపల్లి నారాయణారావుగారు (ఆంధ్రరాష్ట్ర) సంపాదకుడు) ఆమోదించిరి. ఈసభ జిల్లా కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున జరుగుచున్నదనియు, జిల్లా కాంగ్రెసు, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసునకును, రా. కాంగ్రెసు ఆ. భా. కాంగ్రెసునకును, ఆ. భా. కాం. దేశీయ మహాసభకును లోబడియుండగా ఆ. భా. కాం., కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు చేసిన వ్యవహారమును సవరించుట ఆ. భా. కాం. సంఘము వారును దేశీయమహాసభవారును ఉండగా 5, 6 అంతరముల ప్రందనున్న యీ జిల్లా మహాసభలో అభిప్రాయ తీర్మానముచేయుట సరికాదనియు, కాన్సిలు వ్యవహారములగురించియు చెప్పిరి.

శ్రీ మద్వారి అన్నపూర్ణయ్యగారు తీర్మానమును బు పరచిరి సర్వవిధముల యిక్కడి జిల్లా ప్రజలు తమ అభిప్రాయమును వెల్లడించవలసిన ఆవశ్యకతయున్నదనియు, తమ ప్రతినిధుల నడతను గురించి ఆలోచింపగల్గుదురనియు, అట్టి నడతను గావించి చేయబడిన ఆజ్ఞ మంచిచెడ్డలు చెప్పు బాధ్యత ప్రజలకు గూడ గలదనియు, యింకను మరికొన్ని అంశముల ఉపన్యసించిరి.

శ్రీ దువ్వూరి వేంకటేశ్వర్లుగారు ఇదమితమని చెప్పడానికి తగిన స్థితిలో లేము గనుక ఆ. భా. కాం. సం. వారి కే విడిచిపెట్టవలసినదనిరి. వర్గీకృతకమిటీవారు నిరంకుశముగా నుంటే సుండవచ్చునగాని మనము నిర్ణయింపజాలమనిరి. తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగను సవరణకు అనుకూలముగను మాట్లాడిరి.

అధ్యక్షుడు:— చర్చ యింతటితో ముగింపునొందునప్పటికిని నేరారోపణముచేయబడిన తమ వర్గీకృతకమిటీ తరపున వాదించుటకుగాను శ్రీ టంగుటూరు ప్రకాశంగారిని మాట్లాడనిచ్చుచున్నాను. (నవ్వు, హర్షధ్వనులు.)

అంతట శ్రీ ప్రకాశంగారు లేచి ఉపన్యసించిరి. తనను స్వరాజ్యప్రతికను, హర్షిమనుగారిని తీవ్రముగా కొండలు నిం దించుచున్నారని, అనిందారోపణములైనను బహిరంగముగాలేవు. ఆ చెట్టులు గూఢముగా తేసివారు. వాటి కన్నిటికిని మరల సమాధానము చెప్పటకు రాలేదు. నేను సహాయ నిరాకరణోద్యమ ప్రారంభమునుండియు వర్గీకృత కమిటీలో అప్పుడప్పుడు లేకపోవుట తటస్థించినప్పటికిని సభ్యుడుగా నుంటున్నాను. మేము అవర్గీకృత కమిటీలో చేసేచర్యలు పార

పాట్లు ప్రపంచకానికి వెల్లడికావడము లేదు. ఏంజరిగిందో అక్కడ ఎవరికైన అడ్డుతగులున్నామా, నేను ఎవరికైన అటంకము కలుగజేసినానా అన్నసంగతిని చెప్పటకుగాను లేచి నాను. వారి నెవరిని ఏమి అనుటకు లేవలేదు. వెనుకటి సంగతులు కొన్ని చెప్పవలసియున్నది. 4 ఏండ్లక్రిందట హిందూ మహాదీయ అల్లరులు జరిగినవి. అప్పుడాచోట్లన్ని తిరిగినాను. ఆఫ్ఘానిము లన్నిటిని చూచేసరికి ప్రాణము తల్లడిల్లినది. వాటి నన్నిటినిజూచి యీ చేతులతో వ్రాసేవాడను. ముల్తానలో అజ్ఞాతానుగారును నేనును తిరిగినాము. అవన్నిటిని చూచి వ్రాసినాము. అప్పుడు మహాదాలీగారు ప్రెసిడెంటు. మా అభిప్రాయములను ఆ. భా. కాం. సం. సభ్యులై యుండి చెప్పవలదంటే నా అభిప్రాయమును కప్పిపెట్టుకొని కూర్చున్నాను. ఈలోగ నాయకులను చెప్పి అభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించ వలెనని యున్నప్పటికిని దేశములో గందరగోళము కాకుండా ఉండడానికి చెప్పి ప్రకటనలు చేయకుండా ఉండి యుండేవాడను. పిమ్మట ప్రకాశంగారు ఆ. భా. కాం. సం. ములో మొదటి తీర్మానమును అధ్యక్షుడు త్రోసివేసే గూటను గురించియు రెండవదాని విషయములో రాజీలు జరుగుటయు అప్పుడు తాను లేకపోవుటయు పిమ్మట ఫలానివిధముగా జరిగినదని తెలిసికొనుటయు సాంబమూర్తిగారి సవరణ తీర్మానమును పెట్టింపుటయు అందులకేమియు మాట్లాడవద్దంటే సాంబమూర్తిగారు అధ్యక్షులు యితరులు రాజీనామాగా మాట్లాడుకున్నారంటే తాను తాళస్థము వహించుటయు సాంబమూర్తిగారి సవరణతీర్మానమునందు గల విషయమును గురించియు వివరించి చెప్పిరి. పిమ్మట తాను బొంబాయిలో నుండగానే వర్గీకృత కమిటీ మీటింగు జరుగుటయు ఆమీటింగును మూంజే గారిని పిలిచి ఫోను ద్వారా పిలిపించుటయు యిట్టి ముఖ్య విషయము ఆలోచించుచున్నాము గనుక మీరు తప్పకుండా రావలసినదని మూంజేగారిని పిలిచినప్పుడు బొంబాయిలో ఉన్నవాడను నా కేట పిలిచాను చేయకూడదు? గౌహా తీర్మానమునకు నున్న పెట్టిపోవుచున్నామని నాకు తెలియజేసి రమ్మనగూడదా? వర్గీకృత కమిటీగారిని ఎవరికిగాని ఏమిద్యేషము చూపించలే! నేను అటుతరవాత యీ విషయములన్నిటిని తెలియజేయుచు ప్రెస్సుకు ప్లేటుమెంటుకూడ యిచ్చియుంటిని. నూర్యవారాయణ కర్మగారు తమ యువన్యాసమునందు స్వరాజ్యపార్టీ వారిని విమర్శించుట సందర్భములో ఆయన పొరపాటును సూచించిరి. మంత్రుల వేతనములు తగ్గించుమని జస్టిస్ పక్షమువారు పెట్టినారు గనుక స్వరాజ్యపార్టీ వారు వారితల్లు వాసనకూడకూడదన్నారట. అదికాదు. తీర్మానము రావడంతోనే డాక్టరు నుబ్బారావు లేచి, మీరు మాకు రూ 3000 కు తగ్గించుచున్నారనుక యిది విశ్వాసరాహిత్యమని భాంచవలసియుండునని వారన్నారు. ఆమక్కు వివరంతోనే మన స్వరాజ్య పార్టీ వారు త్రుంగిపోయినారు. స్పష్టముగా కాంగ్రెసు పార్టీ వారు మంత్రులవేతనములకు వోటు యివ్వరాదని మంత్రీత్వములు బలపరచకూడదని తీర్మానమున్నది. ఇటువంటి కొన్ని ఉన్నవి గనుకనే, నేను ఆ ఆస్పెంబ్లీలో కూర్చోవడముకంటే యీ సంగతులన్ని బోధపరచుటకు గ్రామ గ్రామమును తిరిగి చెప్పవలయుకొన్నాను. కాంగ్రెసు పుట్టినతీర్వాత వర్గీకృత కమిటీ తీర్మానమునందేది ఎప్పుడును జరిగియుండలేదు. ప్రజలు ఆలోచించుకొని యిప్పుడు యిక్కడపెట్టిన తీర్మానము చేయవలసినది.

పిమ్మట శ్రీ సాంబమూర్తిగారు విమర్శనలకు ప్రత్యుత్తరమును చెప్పిరి.

తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను. సవరణ వీగిపోయెను.

ఇండియా వైమానిక పయనము  
వాతావరణము అనుకూలముగ నున్నచో కారు, మ్యాక్వీర్లు వైమానికులు మంగళవారము ఇండియాకు బయలుదేరెదరు. విమానపరీక్ష పూర్తిఅయినది. బాగానేయున్నదట.

మనమతమే మనకు పరమావధి  
మంచి అందమైన డిజైనులు గల అట్టలపైని వివిధరంగులతో ముద్రించబడినవి.  
శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారి జీవిత పటమును, తుపాకితో కొట్టబడుట, నిర్వాణము, దహనము మొదలగు 15 వివిధరూపములు గల పటముల పెట్ట 1-కి పోస్టేజీతో రు 2-8-0 మాత్రం.  
కస్తూరి బ్రదర్స్ పాలగుమ్మి, రాజోలు పోస్టు.

# అప్పరు గోదావరి జిల్లాలో కలప, వెదురుకూపుల వేలం

ఆంధ్రదేశీయులలో వాణిజ్యమునకు శ్రేష్ఠమయిన తరుణము.

రాజమహేంద్రవరములో అమ్మబడు ప్రశస్తమయిన తేకుకలప వెదుళ్లు అప్పరు గోదావరినుండి రాబడేవే. అప్పరు గోదావరితేకు గృహములకు కావలసిన కుర్చీలు బల్లలు వగయిరా సామానులు తయారుచేయుటకు చక్కని రంగులు కలిగియుండును. సైజుయందును రకమునందును, రేకవల్లి వెదుళ్లకు సరిపోవు వెదుళ్లు మరి ఎచ్చలులేవు. చిన్న వర్తకులకును పెద్దవర్తకులకును కొనుటకు వీలుగానుండులాగున 20 యకరములు మొదలు 70 యకరముల వరకు కల్పకూపులు వేలమునకు సరిపాట్లు యేర్పరచి సిద్ధముగా వున్నవి. ది 1927 సంవత్సరం జూన్ 20 వ తేదీన కూనవరం మకాములో అప్పరు గోదావరి జిల్లా డిస్ట్రక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసరుగారివలన తేకు, యేగీస, నల్లమద్ది, బండారు వగైరా విలువగల జాతుల చెట్లుగల నాల్గు కలపకూపులున్నూ ఆరు అడుగులు అంతకుపై కైవారముకలిగిన 200 యేపి చెట్లుగల ఒక యేపికూపున్నూ వేలం పూర్వకముగా అమ్మబడును. అదే స్థలమందు అదేతేదిన రేకపల్లి, లక్కవరం, మర్రిగూడెం రేంజిలలో తొమ్మిది వెదురుకూపులు కూడా వేలం చేయబడును. కూపులను కొనడలచినవారు వేలంపాటకాలమందు రు 100-లు ధరావతు చెల్లించవలసియుండును. మరియు పాట అనంతరమందు హెచ్చుపాటదారు పాటమొత్తములో నాల్గవంతుసొమ్ము చెల్లించవలసియుండును. ఇదియునుగాక, పాటదారులు పాట పాడుటకుముందు తాము నివసించు తాలూకా తహశీలుదారువారు. వద్దనుంచి మోతుబరు సర్టిఫికేటులను కూడా ధాఖలుచేయవలయును. సదరు కూపులనుండి కల్ప వెదుళ్లు నటికి తీసుకొనిపోవుటకు ఒకసంవత్సరము వాయిదాయివ్వబడును. ఇంకా యిందును గురించిన యితరసంగతులు యేమయినను కావలసియుండినయెడల కూనవరం మకాములోవుండే అప్పరు గోదావరిజిల్లా డిస్ట్రక్టు ఫారెస్టు ఆఫీసరుగారి వ్రాసి తెలుసుకోవచ్చును.

P. VENKATRAMANAN B., A.  
District Forest Officer  
Upper Godavary Division

ఉచితము  
సుందరమయిన మాక్యాలండరును వ్రాసినవారికి పంపుదుము  
పూర్ణ చంద్రోదయం 3357  
బంగారుతో చేయబడినది, బలహీనుల పాలిటి సంతోషి, మేనాము, తుయ, పాండు, శుక్లనవ్వుము, పురాణజ్వరము నిక్కాక, నిస్సత్తువ మొదలగువాటిని హరించి బలుమును వీర్యవృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు ఔషధరత్నము, తులం 1 రు 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రు 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 ఆ. పి. సి. పి. అందుకో ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేప్పి, నెల్లూరుజిల్లా

\*\*\*\*\*



# ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

## గవర్నరు వద్దకు రాయబారము

బెజవాడను కేంద్రస్థానముగా చేయుటకై శాసనసభలో నొకటిల్లు ప్రవేశపెట్టబడునని గవర్నరు చెప్పట

బెజవాడలో విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలను స్థాపించిన పిమ్మట ప్రాసెనరులపై అధికారము  
విశ్వవిద్యాలయమున కొనంగబడును

విశ్వవిద్యాలయ భవనముల నిమిత్తమై 60 కేల రూపాయలు సబ్సి మెంటరీ  
గ్రాంటుగా శాంక్షను చేయబడును

ఇర్విను ప్రభువు శంఖుస్థాపన చేయును

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

ఉదకమండలము, జూన్ 13 — ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము తరపున నేడు విశ్వవిద్యాలయోపసంఘమువారును కృష్ణ జిల్లా సంఘమువారును ఉదకమండలము రాయబారముచేర్చి గోవన్ ప్రభువును స్టాన్ హాము సెక్రటరీయటువద్ద కలుసుకొని విశ్వవిద్యాలయములో గల లోపము లన్నింటిని తెలియజెప్పి రాజప్రతినిధి యిర్విన్ ప్రభు పీఠాంతములపై పర్యటనము సల్పునపుడు విశ్వవిద్యాలయమునకు వారిచేత శంఖుస్థాపన చేయించవలెనని సూచించిరి.

### విజ్ఞాపనపత్రము

బారిష్టరు దాసు త్రివిక్రమరావుగారు రాయబారవద్ద ముందు గలసభ్యులను గవర్నరుగారి కెరుకపరచి విజ్ఞాపనపత్రమును చదివిరి. ఆపై యిర్విన్ లోపభూయిష్టముగా నున్నదనియు కొన్ని సమస్యలు చేయవలసి యున్నదనియు విజ్ఞాపనపత్రము తెలుపుచుండెను. ఆపై ముఖ్యమంత్రికి ముఖ్యముగా రెండులోపములు కనబడుచున్నవి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపరిపాలనలో కలిగిన అనభవమువలన విశ్వవిద్యాలయము ప్రయోజనకారిగా పనిచేయవలెనన్న కార్యాలయము లిచ్చటనే యుండవలెనని స్పష్టముగా గోచరించుచున్నది.

విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యస్థాన మైనచోట బోధనావకాశములు లేకుండుటనుగూర్చి విజ్ఞాపనపత్రములో బిల్లు శాసనసభయందు రున్నప్పుడు పార్టీవిభేదములవలన బెజవాడను విశ్వవిద్యాలయమునకు కేంద్రస్థానముగా చేయవలయు మవుటికి నిలిపివేయబడినదని తెలుపబడెను. బెజవాడలో కేలము పరిపాలనాధికారము మాత్రమే యుండునట్లు చేయుట భావ్యముగాలేదు. అని ప్రభుత్వకళాశాల ద్వంద్వపరిపాలనా పద్ధతిని ఖండించుచు అందువల్లనే ప్రభుత్వకళాశాలలందు జరుపబడు విశ్వవిద్యాలయబోధనలలో నొకపద్ధతిగాని యొకవరుసగాని లేదనియు నీదురాగతమును సాధ్యమైనంతవరకు తొలగించవలెననియు పార్లమెంటరీ సంస్థ ద్వంద్వపరిపాలనలో నెంతవరకును విద్యాసంస్థ ద్వంద్వపరిపాలనయందును అంతవరకునున్న దనియు విద్యాలాభములనుబోది విశ్వవిద్యాలయ జీవితము నభివృద్ధిచేయవలెనన్న నూతనమార్గములను త్రొక్కివలసియున్నదనియు విజ్ఞాపనపత్రము గవర్నరుగారిని కోరుచుండెను.

### రాయబారవర్గము

రాయబారము పోయినవారిలో గొల్లపల్లి రంగాచార్యురంజిందారులును రావుబహదూర్ కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య, కె. యస్. రామచంద్రరావు, టి. వెంకటేశ్వరరావు, చతుర్నాథులు, (నోటిఫికేషన్) పై. గోవిందరాజులు, పి. సత్యనారాయణ రావుగారును ఉండిరి. విద్యాంగమంత్రియూ, టి. రాఘవయ్యగారును విద్యాంగ కార్యదర్శియూ గూడ వచ్చిరి.

### శాశ్వతభవనములు

మరియు విజ్ఞాపనపత్రమందు విశ్వవిద్యాలయమునకు ముఖ్యపట్టణమందు శాశ్వతమైన భవనము లుండవలెననియు భవన నిర్మాణవిషయము చిరకాలము 100 సంవత్సరములకు పైగా పుట్టినది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు శంఖుస్థాపన చేయవలెనని రాజప్రతినిధిని ఆదేశపరచినదనియు గోచరించెను.

### ప్రభావ్యులరు

చివరకు పితాపురం కుమారాచార్యగారిని ప్రభావ్యులరుగా నియమించినందుకు సంతోషిని గవర్నరును రావుబహదూరు డి. లక్ష్మీనారాయణగారి హక్కులను తరువాత విచారించవలసినదని రాయబారవద్ద ముఖ్యమంత్రి చెప్పిరి.

### గవర్నరుగారి భవాలు

గవర్నరుగారికిరద్దలో సంతోషము వాలించి జవాబు చెప్పుటలో నిట్లనిరి:— బెజవాడను విశ్వవిద్యాలయమునకు కేంద్రస్థానము చేయుటలో బెజవాడకన్న యో హక్కులుగలవు. విశ్వవిద్యాలయాధికారులతో విన్నవించి బెజవాడను కేంద్రస్థానముచేయును కొలదికాదు. బిల్లుకట్టి శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును.

రెండవ విషయమునుగూర్చి ఆన విద్యాలయమునందు గల ద్వంద్వపరిపాలననుగూర్చి విజ్ఞాపనయందు తెలుపబడిన అంశములను గవర్నరుగా రంగీకరించి బెజవాడలో విశ్వవిద్యాలయ కళాశాల స్థాపించబడినప్పుడు ప్రాసెనరులపై అధికారము విశ్వవిద్యాలయమున కొనంగబడునని చెప్పిరి.

శాశ్వతభవనములకై 40 కేల రూపాయలు సబ్సి మెంటరీ గ్రాంటుగా యేర్పాటు చేయబడుననియు నీ సంవత్సరమందు విశ్వవిద్యాలయాధికారులు దానిని వారుకొనవచ్చుననియు, ఆ మొత్తము శాంక్షను కాగానే యూనివర్సిటీ సెనేటుభవననిర్మాణమును ప్రారంభించవలసినదని వట్టి వర్క్యులబారికి ఉత్తరువు లీయబడుననియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

విశ్వవిద్యాలయ శంఖుస్థాపన విషయమున రాయబారుల కోర్కెలను రాజప్రతినిధి తిరిగించి తమచేత నైనట్లు చేసినమరియు, అంతగా వారికి బిల్లు లేకపోయినట్లయిన తామెప్పుడు శంఖుస్థాపన చేయవలయును గవర్నరుగారిని.

అంతట రాయబారులు సుధ్యాహ్నము 1-30 నిమిషములకు వెడలిపోయిరి. (తంతివార్త.)

## హార్వే నారిమనుకేసు

### మారుగంటలు క్రాసుపరీక్ష

బొంబాయి, జూన్ 13:—హార్వే నారిమనుకేసునందు నేటికినను నారిమనుగారు హార్వే క్రాసుపరీక్ష చేయుటను ముగించిరి. ఈ క్రాసుపరీక్ష మొత్తముమీద మారుగంటలుపై గానే జరిగెను. క్రాసుపరీక్ష ముగిసినదని నారిమనుగారు చెప్పగా "అబ్బా ముగిసినదా" అని హార్వేనకులు జరిగెనుగారిని. మిసంతోషముకన్న హార్వేగారిసంతోషము అధికముగనుండునని నారిమనుగా రనిరి. ప్రావీణ్యమువలన తిరిగివారు హార్వేగారిని పరీక్షచేయ ప్రారంభించిరి. (ఫీచరు.)

## తిరుత్తని తాలూకా వార్తలు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము.

జూన్ 12:—యధావిధిని యెండలు తీవ్రముగా కాయుచున్నవి. అస్తవ్యస్తము మబ్బులు గ్రహముగాని యొకచి నుకైనను భూమిపైబడుటలేదు. కాలప్రకృతి యాలానంబుచే ఎట్లు బ్రదుకగలము చేపుడాయని ప్రజలల్లాడుచున్నారు. శిశుమరణము.

ఈ తిరుత్తని తాలూకాకుజేరిన వారసింహులునాయుడు ఖండిగ గ్రామము నానుకొని యుత్తరభాగముననుండు చెరువు కాలవయందు మొన్నటి యువయమున మృతశని కోబరమును బారవైచియుండుటను యూరివారు కొందరు గుర్తించిరి. ఆనాడు కనకమ్మనత్రం పోలీసుస్టేషనునుండి సబ్ డివిజన్ క్లర్కువారు వచ్చియుండి ఆ గ్రామమున జేరికా చోరీకేసును గూర్చి దర్యాప్తు చేయబడుటచే నీవిషయమును చెలసి కొందరు పెద్దమనుష్యులతో వెళ్లి మృతశనిపును బరీక్షించిరి. శిశువు స్త్రీ శనివైయుండెను. పాతివేయక యూరక భూమిపైబడవైచియుండినందున శిశువు కుడిచేతిని భుజమువరకు కుక్కులు పెరిగినై చియుండెను. ముఖము దేహమునందాయాచోటను మట్టి మట్టుకొనియుండెను. గతరాత్రియే ప్రసవమైన బిడ్డనితెగన్నట్లును. ముఖవర్ణము అనయన నిర్మాణములు బాగుండెను. శిశువునావెంటనే తిరుత్తనిలోకభండు దాక్తరువారి వద్దకు పరీక్షకుగాను బంపిపై చిరి. పోలీసువారాచూగియుండున్నారు.

### కుంభాభిషేకము.

ఈ యూరక కనతిమారమునగల కొత్తూరు వెంకటాచార్యులు గ్రామవాస్తవ్యులు శ్రీ రామభద్ర మండరముండు నూతనముగా నిర్మించి, 9-6-27 వతారీఖున కుంభాభిషేకముచూశ్వనమును జయప్రదముగా నడపి బిడ్డజనులకు విరివిగా ఆస్తి ప్రదానము గావించియుండిరి.

### అగ్ని ప్రమాదము

ఈ తాలూకాలోజేరిన "శ్రీరామపురము" అను గ్రామము గతవారము దొకనాడు అగ్ని ప్రమాదమునకు గురైనది. చుట్టూరలను పశుగణములను నిలువనీడలేక జేరివైచియుండున వారికన్నములు వర్షనాతీతములగు నున్నవి పోలికబట్టినగతి మూలపల్లెన బట్టలయినననిగాబోలు, మొన్న సాయంత్రముయారీ పంచముల గూడెమునకును, ప్రమాదవశమున నివ్వంటుకొని, సుమారిన వదియిండ్లు దగ్గమైపోయినవి. నిరాధారులగు ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారును, తాలూకా ప్రాప్రయిటరు శ్రీ మహాంత (తిరువల్లి) వారును తగుమైన సాయమొనర్చి ఆదరించుట భర్తమై యున్నది.

### దొంగల భయము

వర్షాభావమై ఎండలు తీవ్రముగా కాయుచు సరియైన పాడిపంటలులేక మాతాలూకాలోని గ్రామాదుల రైతులు అల్లాడుచున్నారు. ముఖ్యముగా బీదవశయు యెక్కుడగుచున్నది. ఇట్టిపరిస్థితులలో "గోరుచుట్టుపై కోకటిపోటున్నట్లు" దొంగలభయమును గ్రామాదులలో తీవ్రముగా వ్యాపించుచున్నది; గాన పోలీసువారు తగువిధమున బంబోజును గావించి ప్రజల మాన ప్రాణధన రక్షణములకు సహాయకారులగుట వారిధర్మమై యున్నది.

### బోర్డు హైస్కూలులు

తిరుత్తనియందలి బోర్డుశాస్త్రపాఠశాలను వేసవికై పులయనంతరము 15-6-27 న తేదీని తెరిచెదరు. ఈ సంవత్సరము నూతనముగా విద్యభాగమును ప్రారంభించెదరు. రాజు 1928 సంవత్సరమునకు స్కూలు ఫైవలు తరగతియందలి సంఖ్య కోన్నత పాఠశాలగా జేయుటకు మా చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారు నిశ్చయించుచున్నారు.

### రోమూరి

డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0

ఈ భస్మమును నీటిలో కలిపి వర్షించిన, కోనుములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాతిపోవును. దీనివలన చర్మము నలంకెక్కుడు, మంటయుండదు. రోమములు రాతిపోవును. అమ్మకాంజనం డిపో, బొంబాయి = మదరాసు.



# మదరాసు వార్తలు

మోటారు మరణము :—గత ఆదివారమునాడు బిచిరామిద చేతితో లాగబడియును మోటారుకారును డికో న్నప్పుడు దెబ్బతిగిలిన మనిషి చనిపోయెను.

కోయంబుత్తూరులో ఖూనీ :—కోయంబుత్తూరు స్టేషన్ నాయకము అనువాడు తన శత్రువులచే ఘాతపరచ బడెను అతడు నిన్న జనరలు ఆస్పత్రిలో మరణించెను.

రాకపోకలు :—పర్లామెంటు రాజాగారు నేడు మద్రాసు వచ్చిరి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయపు సబుకమిటీతరపున బెజవాడ నుండి ఉదకమండలమునకు వెళ్లిన ఆంధ్ర రాయబారవ్య నాయకుల దాను త్రివిక్రమరావుగారు (బారట్లా) నేటి ఉదయం పెట్టుపాలెం మెయిలువీధి మదరాసు వచ్చిరి.

డి. పి. డబ్లియు సమ్మె :—ఈ పనివాండ్లసమ్మె యధాప్రకారముగానే యున్నది. అసిస్టెంటు లేబరుకమిషనరుగారు చెప్పినను వినలేదు. కొద్దిమంది పనివాండ్లు మాత్రము కార్యకర్తలములో పనిచేయుచున్నారు!

ఈ సమ్మెల సందర్భములో మంత్రులగు ఏ. రంగనాథ మొదలియారుగారు ఉదకమండలమునుండి మద్రాసు వేంచేసెదరు.

సర్ సి.సి. రామస్వామయ్యగారు తిరిగి ఉదకమండలం వెళ్లిరి

## మద్రాసు స్వరాజ్యవాదులు

### భవిష్యత్ సర్వము

ఇకముందు శాసనసభలో శీతగా వ్యవహరించవలెనో నిర్ణయించుటకు యీ నెల 26 తేదీ ఆదివారము మద్రాసు స్వరాజ్యవాదుల సభయొకటి సమావేశమగునని స్వరాజ్యవాదుల నాయకుడగు సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారొక ప్రకటనమును జారీచేసియున్నారు.

### కాంగ్రెసు స్వరాజ్యవిధాననిర్ణయము చేయుట

మే నెల 17 తేదీని బొంబాయిలో జరిగిన కాంగ్రెసు కమిటీ సభవారు స్వరాజ్యచట్టస్వరూపనిర్ణయము చేయవలసి నదిగా ఎర్జింగు కమిటీవారిని కోరిరి. ఆ తీర్మానానుసారము జర్జింగు కమిటీవారు స్వరాజ్య రాజ్యాంగవిధాన మెట్లుండ వలెనో నిర్ణయించుటకై యీ దేశములోని రాజ్యాంగక్షేత్రల యొక్కయు దేశాభిమానులయొక్కయు అభిప్రాయములను తెలిసికొనగోరుచున్నారు. తక్షణతనవారు తమ యభిప్రాయమును ఈదిగువ విరునామాకూ జనరలు సెక్రటరీ ఆఫ్ ఇండియా కాంగ్రెసు కమిటీ దేశభిక్షకు బిల్డింగ్స్ మాంటుకోర్డు మదరాసు అని వ్రాయవలెను, అని కాంగ్రెసు జనరలు సెక్రటరీ గారగు ఏ. రంగస్వామి అయ్యగారు ప్రకటించుచున్నారు.

## కాంగ్రెసు అధ్యక్ష నియామకము

### శ్రీయుత ప్రకాశంపుతులుగారి ప్రకటన

రాజమహేంద్రవరము, జూన్ 13:—ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘపు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత టంగటూరి ప్రకాశంపుతులుగారు ఈక్రింది ప్రకటన గావించుచున్నారు:

రాష్ట్ర కాంగ్రెసుమహాసభకు నన్ను అధ్యక్షునిగా నూచించినందులకు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారికి వందనము లర్పించుచున్నాను. కాని పోటీచేయ తలచుకొనలేదు. కావున దేశీయులను క్రమముగూర్చ మన నడుపగలవారిని దేశీయులయొక్కయు కాంగ్రెసుయొక్కయు ప్రత్యక్ష గౌరవములనుకాపాడి హిందుమహమ్మదీయమత్యమును వివిధసంఘముల ఒకమత్యమును సమకూర్చగలవారిని అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనవలెనని అన్ని రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘములవారిని కోరుచున్నాను. (ఫ్రీప్రెస్.)

## అభివృద్ధి శాఖాధికారుల సమావేశము

ఉదకమండలం, జూన్ 13:—అభివృద్ధి శాఖాధికారుల ఏ. రంగనాథమొదలియారుగారు ఉదకమండలముందు గత వారమున అభివృద్ధి శాఖాధికారుల సభాసోకటి సమావేశ పరచిరి. ఈ సమావేశము చాలా ప్రయోజనకరముగ నుండుటవల్ల ఇకముందు మరికొన్ని సమావేశముల జరుప నుద్దేశింపబడినది.

చర్చింపబడిన ముఖ్యవిషయములేవనగా అభివృద్ధిశాఖా వ్యవహారములలో పూర్వమునకున్న ఇకముం దెక్కుడుగా చేయవలసిన పనులనుగూర్చియు యీ శాఖలోని వివిధాంతర్గత భాగములయొక్క సహకార సాహచర్యమును నెలకొల్పుటనుగూర్చియు ముచ్చటించిరి.

వ్యవసాయదార్జుకు విత్తనములు, పనిముట్లు ఎరువులు, మైరు హామీమీద యిచ్చుటకుగాని అందునిమి తమై చిన్న ఋణముచ్చుట. వ్యవసాయదారుల ఋణవిముక్తి ధూతనవ్యాప్యాంకులను ఆయాస్థానిక పరిశీలకులనుమూలముగా స్థాపించుట సమిష్టిని సహకారసంఘములుగా ప్రజలనేర్పరచి పంపింగు యంత్రముల సహాయమున నీటిపారుదల చేయుయేర్పాట్లను చేయుట. నేతపనివాండ్ర సహకార సంఘములేర్పరచిరి కొలకుర్చి సహకారసంఘముమదిరి సంఘములేర్పరచి ముడిసరుకులను యంత్రసహాయమున బాగుచేసి యుత్పత్తిచేయుట యేర్పాట్లు చేయుట. చెరుకుగానుగ యంత్రాగారములను నెలకొల్పుటకు సహకార సంఘమును గూర్చియు, కూనూరులో పండ్లతోటలవారి కొక సహకారసంఘము నేర్పరచుటనుగూర్చియు ముచ్చటించిరి.

చెరుకు గానుగ యంత్రాగారములో సాలుకు 12 మందికి తక్కియతు నొసంగుటకు అగ్రెగల్చరలు డైరెక్టరుగారి కరించిరి.

వివిధాంతర్గత శాఖలకు సహకారము నొసగూర్చుటకై యీ క్రింది యాలోచనలు చేయబడెను. ఎక్కువైద్యమునుగూర్చి గ్రామాదులలో కరపత్రికలు ప్రచుర్యములద్వారా ప్రచారముచేసి పశువ్యాధుల నివారణోపాయములను బోధించుట సహకారసంఘ నిర్మాణముల మూలమున వ్యవసాయాభివృద్ధికి ప్రబోధముచేయుట, చేపలు పట్టు పరిశ్రమను గూర్చియు మలేరియా క్రిములను జూచుయములందుగల సంహరించగల యొకవిధమైన చేపలను పెంచువిధమును ప్రోత్సహింపరచుట సహకార పరపతి రహితమైన వ్యవసాయాభివృద్ధి కరములగు ఏర్పాట్లచేయుటమన్నగు విషయములను చర్చించిరి. కత్తెరుల సభలో చర్చించిన ఇరిగేషను (నీటిపారుదలవిషయమై) గూడ విరుచిర్పించిరి.

### ఉచిత కాలక్షేపము

“లోకమావ్యతిలకు జీవితచరిత్రను హరివాసు డి. వి. నరసింహారావుగారు మైలాపూరులోని ముండకట్టి అమృత్ కోనల వీధిలోని 8 నెంబరు ఇంటిలో డాక్టరు యస్. నుబ్బారావుగారియింట యీనెల 15 తేదీ బుధవారం రాత్రి 8 గంలకు హరికథారూపమున చెప్పెదరు.

అక్టోబరు, జూన్ 14:—మేవారునందు ఖాదీప్రచారకులు పీడింపబడుచున్నారనునార్థము వచ్చుచుండుటచే అవిషయమై పరిశీలనమొనర్ప నేతుజనునాలాలు బహుజాగారు ఉదయపూరు వెళ్లిరి.

### దేశబంధు స్మారకచిహ్నము

కలకత్తా జూన్ 13:—దేశబంధు స్మారక చిహ్ననిర్మాణవిషయమై ఆలోచించుటకు వంగరాష్ట్రపు కాంగ్రెసుకార్యసంఘపు అవసరసమావేశము 14 తేదీజరుగును. దేశబంధునిర్మాణస్మారక ఉత్సవమును తగురీతిని జరుపనిర్పాట్లు జరుగును, న్నవి. 16 తేదీన శ్రద్ధాసంద పార్కునందు గొప్పసభజరుగును. శ్రద్ధాసందమున అన్ని జాతులవారికి విందుజరుగును. అస్పృశ్యులైనవారిని ప్రయత్నములు క్రియరూపముదార్చగలందులకై ఈవిందు ఏర్పరచబడినది. దేశబంధుఅంత్యక్రియలు జరిగినస్థలమున భవనమును నిర్మింప తీర్మానింపబడినది. 16 తేదీన శంఖుస్థాపనను హోత్సవము జరుగును. (అ. ప్రెస్.)

## ఆంధ్ర ప్రతికాకార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాసాహిత్యప్రథమపు స్తకము—	రామానంద	0-3-0
కర్మగారు		
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—	కే వెంకటరమణ	0-8-0
రావు గారు.		
శారదాంబు, (స్త్రీగర్వబోధిని) నాటకము—	టి శ్రీనివా	0-4-0
స రాఘవాచార్యులుగారు.		
శబ్దకాముది (నిఘంటువు)—	శిరోధూమణి, వేంకటరంగాచా	1-4-0
ర్యులుగారు.		
చాలఉపయోగకరము	జేబులోనిముడును	
ఆంధ్రోద్యమము—	మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్య	1-8-0
క్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు		
ఆరాధనవిధి—	ముదిగొండ నాగలింగశా	0-4-0
స్త్రిగారు		
ఆత్మజ్ఞానాసంఘము—	పారనంది జగన్నాథస్వామిగా	0-8-0
రు.		
శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానిగూర్చి చెప్పినది		
సత్యవత్సవ్యాఖ్యానము—	మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా	1-0-0
స్త్రిగారు.		
అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము	అద్భుతకల్పన	1-0-0
ములతో నిండియున్నది.		
గరుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము)—	శ్రీమతి కట్ట	0-4-0
మంచి తిరుమల్మమ్మగారు.		
భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు		
తిలకు మహాశయునిజీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసము		
లు—	మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు	డిబ్బి 420
పుటలు.		2-4-0
తత్వమచంద్రికా (ప్రథమభాగము)—	సన్నిపానము నూ	1-0-0
ర్యనారాయణశాస్త్రిగారు.		
సంగీత శేమంతకమణి.		0-8-0
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి (సటీకము) —	పారనంది రామ	0-12-0
శాస్త్రిగారు		
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తామరగారి స్వీయచరిత్రము		
—	మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు ప్రతివ్యక్తియు ముఖా	
ముగ జరువవలసినది.	ఫెదర్వెట్టుకాళితము పుటలు 214 కావ్య	2-8-0
రికోలైండు.	(కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు)	
హిందీ తెలుగునిఘంటువు—	పంచాంగుల ఆదినారాయ	1-0-0
శాస్త్రిగారు (జేబులో నిముడునది.)		
హిందీ మొదటివాచకము	" "	0-6-0
హిందీ బాలశిక్ష	" "	0-6-0
వీనిని చదివి తెనుగు తెలిసినవారు స్వయముగ హిందీ		
నేర్చుకొనవచ్చును.	అన్ని గ్రంథములకును (తపాలాఖర్చులు ప్ర	
త్యేకము)		
శ్యామాసుందరము(నవల)—	ఓంతలి సత్యనాథము గారు	
నలువదేండ్లకు పూర్వ మొంద్రదేశమును కలవరపఱచిన రంపయు		
ద్రమునకు సంబంధించినకథ యందు వర్ణింపబడినది	కథ, వర్ణన	
లు, పాత్రలు, హృద్యములై పాత్రులవనముల నాకర్షించును		1-0-0
బారిష్టరు పార్వతీశం (భా.1)	మొక్కపాటి నరసింహశా	1-4-0
స్త్రిగారు(సాహితీసమితి) హాస్యరసభరితముగకథ		
(కవుల జీవితములు గల, శతకములు (మంచి అచ్చు, దళసరి కాగితములు)		
శతకపుల చరిత్ర—	వం. నుబ్బారావు	8-0-0
కవిత్వతత్వవిచారము		2-0-0
సకలసతీశమృతము		1-8-0
వృషాధిపశతకము		0-4-0
సర్వేశ్వర శతకము		0-4-0
దేవకిసందన శతకము		0-4-0
ఓంటిమిట్ట రఘువీరశతకము		0-4-0
అవిమరకఘ్నము		0-10-0
నవచోళసరిత్ర (ద్విపద)		0-12-0
ఆంధ్ర వాఙ్మయచరిత్రము		5-0-0
నారాయణ శతకము		0-4-0
కాళహ స్తీశ్వర శతకము		0-4-0
దాశరథి శతకము		0-4-0
శ్రీరామ తాగకశతకము		0-4-0

పాఠశాలలు ప్రత్యేకము

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము

## ఆంధ్ర ప్రతికాకార్యాలయము,

నెం. 6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, బార్జిలపుక, మద్రాసు.

### గజ్జికి తైలము

వెల డబ్బీ 1-8 రు 0-4-0; వి. పి. సహా 0-9-0  
ఈ తైలమును నాలుగు పూటలు రాచిన చీడ, గజ్జి, చిలము, జిల మొదలగునవి నశించును. తత్వక పనిజేయును.  
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి-మద్రాసు



అమలాపురం సభ

తీర్మానములు

అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసము

మదరాసు కాన్సిలు కాంగ్రెసుపక్షము నభినందించుట కాకినాడ, జూన్ 18:—విశ్రాంతికి కొన్నపిదప మహాసభ తిరిగి రాత్రి 7 గంటలకు సమావేశమై స్వతంత్ర మంత్రివర్గమును త్రోసివేయవలసినదని మదరాసు కాన్సిలు కాంగ్రెసుపక్షమును ప్రోత్సహింపబడుటకు యత్నముగా పనిచేసినందులకు మదరాసు కాన్సిలు కాంగ్రెసుపక్షమును అందు ముఖ్యముగా తూర్పుగోదావరిజిల్లా ప్రతినిధులను అభినందించుచు ఒక తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా గావించబడినది.

హెచ్చుబడిసేవలపన్నుల నెగవేయుట

రాజమండ్రి తాలూకాలో అధ్యక్షుడు యం. నరసన్నగారి రివియరీ తీర్మానమును సుభాషించిరి.

మదరాసు రాజధానిలో పర్యటించు లాండు రివియరీ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టవలెననియు, తరంవారి సెటిల్ మెంటును తీసివేయవలెననియు, పన్నులధికముకేయుట అన్యాయమనియు ప్రస్తుతపు రివియరీ మెంట్లు పనులు వెంటనే ఆపివేయవలసినదనియు నీసభవారు తలచుచున్నారు.

ప్రభుత్వమునా రివియరీగా ప్రవర్తించక పన్నులనెక్కువజేసినయెడల హెచ్చుబడిసేవలపన్నులను చెల్లించుచుండుటకై అందుకు ఒక్కచోట సమావేశమై తగినచర్య దీనినొనవలసినదని యాసభవారు జిల్లాప్రజలను కోరుచున్నారు.

వకీలు యస్. యస్. కోనేటిరావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. దీనికి పన్నుల నెగవేయవలెనని అర్థమువచ్చుచున్నది గావున బాగుగా నాలోచించి ఓటుచేయవలెనని యల్. సుబ్బారావుగారు రభ్యంతరం పెట్టిరి.

పన్నుల నెక్కువజేసినట్లయిన పన్నుల నెగవేయుపద్ధతియే అవలంబింపబడునని పూర్తిగా తెలిసికొనియే ఓటుచేయవలెనని సాంబమూర్తిగారు చెప్పినవిమ్మట తీర్మాన మధిక సంఖ్యాకులచే నామోదించబడినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

భాషాప్రయుక్తపద్ధతి నవలంబించి ఆంధ్రజిల్లాలన్నింటిని ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా తీర్చుట చేయవలెనని మరియొక తీర్మానము గావించబడినది.

భోగమువాండ్రలో వ్యాపారముచేయు గూడననియు వారిని అటలకు పిలువగూడదనియును నింకొక తీర్మానము గావించబడినది.

తాయల్ కమిషనుయెదుట సాక్ష్యమివ్వవద్దని తీర్మానము ఓటుకు తీసుకొని రాబడలేదు.

అధ్యక్షుడు ముగించుట

సభకు జయప్రదముగ జరిపినందుకును ఆమోదించబడిన తీర్మాన విషయములందు జూపిన పట్టుదలకును ప్రతినిధుల సభి నందించుచు ఉప పక్ష సింధి అధ్యక్షుడు సభాకార్యక్రమమును ముగించెను. ఉదాసీనత నా తావరణము, వికసంత్యము అని నాయకులు పలుమార్లు ఉపయోగించు మాటలనుగూర్చియే ఆయన డిప్లొమన్యాసమిచ్చెను. గ్రామములలో పరిశితులెట్లున్నవో విచారించక తామే యెక్కువ సిలియందున్నట్లుగా తలచుట యెల్లసో నాకు తెలియలేదు. ఇచ్చటను కేరళకుండును ఇతరచోట్లను ఇతరజిల్లాలలోను తెలివిన విషయములబట్టి ప్రజలలో ఉదాసీనత లేదనియే నాకు తోచుచున్నది. ప్రైవేటుచేయుటయందీపథ్యలో నాకుకనబడినట్లుగా నెంతయో అభిలాష ఉత్సాహము కోరికగలవు. ప్రజలలో ఉదాసీనతగలవరి ఒప్పించగలవరి చేసెదనుమన్నాను. ప్రజలయెదుట పరియైన కార్యక్రమమునందు ఏ నాయకుడైన నాననుసరించుటకు నాకు సిగ్గుగానున్నాను.

ఇప్పుడు కాటకాసినది ఏకైకమిది నాయకులలోనో యేదోవిధముగా ఏర్పడు వికసంత్యముకాదు. వాకుగాని దేశమంతటికాని మొత్తముగా నింతవరకు బోధపడనట్టి అదర్శ ప్రాయకమైన వికసంత్యము. అసహాయాధ్యమ విధానమును కార్యక్రమమును ప్రవేశపెట్టి యిప్పుడు కాననోల్లంఘనమును ప్రారంభించినట్లయిన దేశములో తగిన నాతావరణముకలదనియు ప్రజలలో నైకమత్యము కలదనియు నాకు పుష్కమైన విశ్వాసము కలదు. మహాత్మాజీ నాగపూరు సత్యాగ్రహము నామోదించకపోగా విడుదలకై ఖండించినందులకునే నెంతయు విచారించుచున్నాను. బలమైనవిధానము నొకదానిని

బలవంతముగా నాయకుల నవలంబింప జేయవలెను అట్టి విధానమును వారితో నవలంబింపజేయుటకై యేర్పాట్లు చేయుట యీ సభయొక్క, రాష్ట్రములోనున్న జిల్లా తాలూకా సభల యొక్కయు పనియైయున్నది. తీర్మానముల రూపముగ యీ సభ త్రోవమావినందుకు వారుసంతసింపిరి. అసహాయాధ్యమ విధానరూపముపై నైన అందర్లన్ని కేంద్రీకరింప చేయవలెనని ఆయన నూచించెను. మదరాసు కాన్సిలుపార్టీవారి నడతనుగూర్చి యాసభవారుగావించిన తీర్మానములను అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీవా రామోదించెదరని వారికి గట్టి నమ్మకము కలదు.

సభ రాత్రి 9 గంటలకు ముగిసెను.

రాజమండ్రిలో ఉపన్యసింపుటకై హార్మి మెను ముఖం దారుప్రకాశంగాడ్లు వెడలిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

హార్మి మెనుగారి యుపన్యాసము

రాజమండ్రి

రాజమండ్రి, జూన్ 14:—సాంబమూర్తి గారికోరికని నిన్న సాయంత్రము 5-20 నిమిషలకు హార్మి మెనుగారు అమలాపురమునుండి రాజమండ్రికివచ్చిరి. టౌనుహాలునందు సమావేశమైన పెద్దసభలో 15 నిమిషములుపన్యసించి హార్మి మెనుగారు మెయిలులో బొంబాయికి పయనమయిరి.

ఉపన్యాసములో 7 సంవత్సరముల క్రింద ప్రవేశపెట్టబడిన సహాయనిరాకరణనూత్రము, కార్యక్రమ మెప్పటికప్పుడు మారుచున్నను, ఇంకను నిలిచియున్నదనిచెప్పిరి. దౌర్జన్య రహిత మైనదైనను దౌర్జన్యపాత మైనదైనను సహాయనిరాకరణమువల్లనే పాలితజాతులు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుకొన గలుగుదురు. చరిత్రలనుజూచినట్లయిన యితరచోట్లలో సహాయనిరాకరణము దౌర్జన్య సహితముగానే కనబడుచున్నను స్వాతంత్ర్య సంపాదనకొరకు దౌర్జన్యరహితమైన సహాయనిరాకరణము నుపయోగించుకొనవచ్చును.

హిందూదేశములో మారకవిధానము బ్రిటిషువారి యాధిక్యమును నిలువజేయుటకై ఇంగ్లాండులో డబ్బుగలవారి ననుసరించి యున్నది. ఇంగ్లీషు పెట్టుబడిదారుల కోర్కెల ననుసరించి ఇండియా గవర్న మెంటువారు సుంకపు నిర్ణయమును మార్చుచున్నారు గావున హిందూదేశపు వర్తమును పరిశ్రమలును హిందీతియం దున్నది. అనిచెప్పుచు నాగపూరు సత్యాగ్రహమున కందరకు తప్పక సహాయము చేయవలెనని చిట్టచివరకు హార్మి మెనుగారు హెచ్చరించిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

మద్రాసు కార్మికనాయకులు న్యాయశాఖా ప్రభుత్వసభ్యునితో సంప్రదింపుట

కార్మికసంస్థల విషయములో ప్రభుత్వమునా రెట్టివిధానము నవలంబించదలచికో కనుగొనుటకై కార్మికనాయకులర సి. సెల్వపతిచెట్టి, జే. యస్. కన్నప్పర్, ఆదికేశవులు నాయకరుగారు, బి. శివరావుగారు, నేటిదినము న్యాయశాఖ ప్రభుత్వసభ్యుని సందర్శించి సంప్రదించిరి. పోలీసు కమిషనరును, అసిస్టెంటు లేబరు కమిషనరును యస్. శే. సుందరాచార్యులుగారును, ఆ సమావేశమునకు హాజరైరి.

బి. శివరావుగారు కార్మికులతరపున ప్రసంగించుచు నిట్లు అడిగిరి. ఇటీవల సింగార్కెలుచెట్టిగారిపై తీసికొనబడిన చర్య మద్రాసు పనివాండ్ర మనస్సులను కలవరపరచుచున్నదనియు, ఇకపూర్వక్రమేణ ఇతరకార్మికనాయకులపైగూడ నిట్టి చర్యలు జరుపబడునని భయము వ్యాపించియున్నది. సింగార్కెలు చెట్టిగారిపై తీసికొనబడినచర్యను ప్రేమయూనియనుఉత్పన్నమును అణగద్రొక్కుటకు ఉద్దేశించబడినదిగాను అనుకొనుచున్నాను.

లా మెంబరుగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిట్లుచెప్పిరి. ప్రభుత్వము వారివిషయమైన అకోపణలకు ఆధారములేదు. నాస్యాధిప్రాయమే గాక. ప్రభుత్వాధిప్రాయమునుబట్టికూడ దౌర్జన్య ప్రవేశపరచుటలకు డిప్లొమనలు జరుగనంతవరకు కార్మికసంస్థలకుగాని, వారి నాయకులకుగాని ప్రభుత్వమునా రెట్టియూటంకములను గల్గింపదు. ఈ చర్యకును బోధక ప్రభుత్వము వారినిగాని కర్మాగారపు యజమానులనుగాని ఎవరెంత విమర్శించినను సరకుగొనము. కాని యిటీవల దౌర్జన్య ప్రవేశము లకు హార్మి యుపన్యాసము లాసంగబడినట్లు నాకు తెలియవచ్చి వది, అందుచే అట్టివాని విషయములో చర్య తీసికొను తప్పి నది కాదు. కార్మికులు, అందులో ముఖ్యముగా సమ్మెవారులకు కార్మికులు ఉద్రేకులై యుండురు.

కనుక వారి నాయకులైనవారు తమ ప్రసంగములందు చాల బాగ్రతగా నుండవలెను. ప్రేమయూనియను చట్టము అమలులోనికివచ్చిన యీ యెడలవారములలోనే ప్రభుత్వమువారు కార్మికసంస్థలను నణచివేయుటకుయత్నించుచున్నారని యనుకొనుట హాస్యాస్పదము.

పోలీసు కమిషనరుగారు ప్రసంగమునందు పాల్గొనుచు నిట్లుచెప్పిరి: కార్మికులకు ప్రతికూలముగా పోలీసువారు, కార్మికుల యజమానులకు సహాయమొనర్చుచున్నారని పోలీసువారిపై చాలాఅన్యాయముగ ఆరోపణలు గావించబడినవి. కార్మికుల యూరేగింపులు కాంతియుతముగ నున్నంతవరకును వానితో ప్రభుత్వమునా కేమాత్రమున తో కన్యము కలుగజేసి కొనలేదు. ఇట్టి యూరేగింపుల నెన్నింటినో పోలీసువారు సాగనిచ్చిరి. కాని త్రోవమావినవారిపై రాష్ట్రపుట్టు, బ్రాంకారులందు పోవువారిని క్రిందకు పడగొట్టుట మున్నుపనులు జరిగినపుడు అట్టిఅక్రమ దౌర్జన్యముల నరికట్టుట పోలీసువారివిధి. పోలీసువారికి కర్మాగారపు యజమానుల యెడగాని కార్మికుల యెడగాని యెట్టిప్రత్యేకాభిమానమును లేదు. ఏపక్షమునాను దౌర్జన్యమునకు గడంగినను వారిపై చర్యదీసికొనుటకు పోలీసునా కేమాత్రమును వెనుదీయదు.

కాంతిభంగకరములైన సంవత్సరములలో ప్రభుత్వము వారు చర్యదీసికొనుట న్యాయముగానే యున్నదని యీ కార్మిక నాయకులందరును అంగీకరించినట్లు ప్రత్యుత్తరమొసంగిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు తమయదృష్టమును అణచుటకు యత్నించుచున్నారను యభిప్రాయము కార్మికులలో కలుగజేయుటవలన చాలా ఉపద్రవములు పుట్టునని నాయకులసభ్యులు చెప్పిరి.

ఈ విషయములో ప్రభుత్వవైఖరిని లా మెంబరుగారు విశదీకరించినందున తమ కృతజ్ఞతను చెల్లించిరి.

పిమ్మట నాయకులు లా మెంబరుగారు త్వరలో యీ కార్మికసమ్మెలను మాసికంపెనీ, పి. డబ్ల్యు. డి. పనివాండ్ర సమ్మెలను వరిమగ్గరించవలసినదిగా కోరిరి. ఈ సమ్మెలు పనివాండ్రు ప్రారంభించకపూర్వము గవర్న మెంటుకుగాని లేబరు కమిషనరుగారికిగాని తెలియజేయుటలేదనియు, వారి సహాయముకూడ మొదటిలో కోరియుండలేదనియు, పి. డబ్ల్యు. డి. పనివాండ్ర బాధకములనుగూర్చి రంగనాథ మొదలియూరు గారికైనను తమకైనను తెలియజేయ లేదనియు లా మెంబరు గారు బదులుచెప్పిరి.

మాసికంపెనీ సమ్మెలవిషయములో లేబరు కమిషనరు వద్దకు సలహాకోరకు వెళ్లవద్దని పనివాండ్రకు స్పష్టముగా బోధింపుచునదని అసిస్టెంటు లేబరు కమిషనరుగారు సుందరాచార్యులుగారు చెప్పిరి.

కొంతవరకు జరిగినవిమ్మట లేబరు కమిషనరుగారి వద్ద కొక నాయకులకు సంపవలెనని నిశ్చయింపబడినది.

పారిశ్రామిక వినాదముల పరిష్కారశాఖ సమాధాన సంధానకసంఘమును సెలకొల్పవలసినదిగా లా మెంబరుగారిని కోరిరి లా మెంబరుగారిట్లు బదులుచెప్పిరి. అట్టి సంఘముల తీర్పులు చలామణీయగుటకు తగిన అధికారము వారి కుండెనచే అట్టిసంఘముల ప్రయోజనముగలదు. ఈ విషయముల శాసనసభలో అన్ని పార్టీలవారిని నిశ్చయించబడును. అట్లు చేసినయెడల నామట్టుకు నేను అనుకూలముగా మీవిషయమై అవిషయమును ఆలోచించెదను.

అంతట సమావేశపరచు పూర్తియయ్యెను.

ఫార్వర్డు పత్రికా బహిష్కారము నాయకుల ఆత్మవణిలు

కలకత్తా జూన్ 14:—ఫార్వర్డుపత్రిక బహిష్కారముకూడదని ప్రభుత్వమునాను గావించిన నిషేధపుట్టు తీవ్రపుడైన ప్రభుత్వమునావైఖరిని బానింగును వెనుకదాపుచున్నాను. ఫార్వర్డుపత్రికను బహిష్కరించుట అభిప్రాయములు తెలిసిని. ఇది విశేషా విషయమని తీసినువంద్రపాలుగాను చెప్పిరి. ఇట్టిదౌర్జన్యము నిరంకుశము బ్రిటుగౌరవమును ప్రతిష్ఠను ఖండింపజేయుచున్నది సర్ పి. సి. శే. గారు చెప్పిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుడవని గౌరవ ద్యోగముగ నుండవలయుననియు జితమువ్యవహారమనియు కొంతమంది ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీసభ్యులు గౌరవములాయగానిని సందర్శించి తమఅభిప్రాయములను తెలిపిరి. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధతోనాలోచించెదరని మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తరమొసంగిరి.



# రాయల్ కమిషన్

రాయల్ కమిషన్ అరుదెంచుటకు పరికరము లన్నియు సిద్ధముగనున్నవి. బర్సెనూ హెడ్డు ప్రభుత్వగోరిన సహకారము దాదాపుగ సమకూరి నది. కాంగ్రెసు సభ్యులు వారు సయితము స్వరాజ్యవిధానమును తయారు జేయబోవుచున్నారు. దానిని రాయల్ కమిషన్ నకు సమర్పింపవలయునని, గోరెడి కాంగ్రెసు ముఖ్యులును బయలుదేరిరి. ఇక కవిషను కధ్యతులపేర్లు ప్రచురింపబడుచున్నవి. లోనాల్లుపే. ప్రభుత్వనామము ఇదివరకే బయల్పడెను. ఈసందర్భమున లోనాల్లుపే. ప్రభుత్వగారి నొక రభినందింపగ, వారు సంతృప్తి గనుపఱచిరి. సంక్షేపమున ప్రతిక లోనాల్లుపే. ప్రభుత్వగారిని అధ్యక్షునిగ నియమించినటుల రూఢిగ ప్రచురింపగ, వెట్టు మినిస్టరు గెజట్టుప్రతిక రీడింగు ప్రభుత్వగారిని నియమించినటుల వెలుపుచున్నది. వీరిలోనెవరిని నియమించినను నొక్కటియేయనిదోచును. రీడింగు ప్రభుత్వగారిపైగలభ్రాంతి భారతీయులకు పూర్తిగ దొలగిపోయెను. భారతీయుల వాంఛలపట్ల వీరు నిరాదరణ జూపినసంగతి, దేశ మంతలో మరువ జాలదు. నిర్బంధవిధానముపై వీరికిగలనమ్మకము, ప్రజాశయ సాఫల్యముపట్ల కనుపింపదు. ఇక లోనాల్లుపే. ప్రభుత్వగారన్ననో, గడ్డకట్టిన కన్నరేట్వీలు. స్వరచాలనమును త్వరలో నొనగుట అపాయకర మని, వీరు వెనుక స్వప్నముగ దెలిపియుండిరి. అధ్యక్షులస్థితి యీతరుననున్నది.

వీరికిదగిన సభ్యులే దొరకెడరనుటకు సందియములేదు. ఏలన భిన్నాభిప్రాయములను వెలింపుచువారికే సభ్యులుగ నియమింపవలయుననియు, అతివాదులకు చోటియగూడదనియు లండను ప్రెస్సు ప్రతిక యిదివరకే గర్హించియుండెను. రాయల్ కమిషను సందర్భమున ఇండియా ప్రభుత్వము వారేమి జేయుచున్నారో తమకు తెలియనటుల విజ్ఞులగుట నుగాను నటించినను, వార్తలు నిజస్థితిని తెల్లడి చేయుచునేయున్నది. ప్రస్తుత రాజ్యాంగసంస్కరణములను తయారుచేసిన సర్ విలియం మారిసుగారు మరల సిమ్లాలో ప్రత్యక్షమయినటుల, మద్రాసు మెయిలు ప్రతిక విలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు. రాజప్రతినిధిగారు వీరితో యోదించెదరట. రాయల్ కమిషనునందు మూసుగారినిగాని, సర్ హెయిలిగారిని సభ్యులుగ నియమింపవలయునను కోర్కె అధికారులలో బలముగ వ్యాపించియున్నదట. ఇట్టి వారిని నియమించుచో, తమ పరిపాలనమును కామే విమర్శించుకొను దృష్టితి యరుదెంచును. సికిలునర్విసు ఉద్వేగులు అన్నిటికిని సమర్థులే గనుక, భావిసంస్కరణములను నిర్ణయించుటకు గూడ వారే యర్హులని తలచిన వింతయుండదు. నియమింపబడునట్లు ఆభరణ కసాధ్యమునగు మరి

యొకరకపు సంస్కరణములను ప్రసాదించుటకు మారిసుగారి లేఖని పనికిరావచ్చును. నిస్సరమగు సంస్కరణముల పట్ల ఎట్టివారికయినను భ్రమ పుట్టించుటలో, మారిసుగారికి గల సామర్థ్యము మరియొకరికి గనుపింపదు.

సిడెహాం ప్రభుత్వ లిదివరకే చెలరేగిరి. సంపూర్ణ నిరంకుశపరిపాలనము నొనగవలయు నని యు, ప్రస్తుతపు మాయసంస్కరణములను గూడ తొలగింపవలయుననియు, వీరు కోరుచున్నారు. సర్దారు ఇక్బల్ ఆలీషాగారు లండనులో నున్న స్థితినుచు, మహమ్మదీయుల కింతకన్నను హెచ్చు సంస్కరణములతో బనిలేదనియు, స్వరాజ్యమనిన హిందూరాజ్యమనియు, బ్రిటిషు అధికారమును ఎన్నడును తొలగింపగూడదనియు, ముచ్చటించిరి. సభాధ్యక్షుల వహించిన సర్ మైకేలు ఓడ్యయరు గారు ఉపన్యాసకుని యభిప్రాయములను పూర్తిగ నామోదించిరిని, రూటరు తంత్రినిచ్చుచున్నాడు. స్వదేశసంస్థానాధీశుల రాయబారము ఇంగ్లండుకు బోయియున్నది. వీరు హిందూదేశపు స్వపరిపాలనాశయమును ప్రతిఘటించుట నిశ్చయము. దేశము నకు స్వరాజ్యము లభించుచో తమకు నష్టము గలుగునని, వీరు భయముజెందుచున్నారు. వీరి భీతిని మరింత హెచ్చుజేయువారు లేకపోలేదు. సందర్భములనన్నిటినిజూచిన, రాబోవు రాయల్ కమిషనువలన భారతీయులకు గలుగు శాశ్వత లాభముండదని, నమ్మించుచును. బెంగాలు గవర్నరుగ నుండిన లిట్టను ప్రభుత్వగాను, స్వరచాలనము ననుభవించుచు ఇంగ్లండుతో సఖ్యమాశించెడి హిందూదేశము బ్రిటిషు శ్రేయమును పెంపుజేయు ననియు, విరోధమునాడే హిందూ దేశముమాత్రము బ్రిటిషువారికి నష్టముగ పరిణమించుననియు, వ్రాయుచున్నారు.

కాని, హిందూదేశము విరోధభావమునువో అందుకు ఇంగ్లండ్ బాధ్యురాలగును. ప్రజల కోర్కెలను నఫలపరుపని హేతువుచే, హిందూ దేశము అసంతృప్తి జెందినమాటనిజమే. కాని దీనిని పోగొట్టుటకు సాధనము ఇంగ్లండు చేతులలోనే గలదు. హిందూదేశమునకు ఇంగ్లండుపై ప్రత్యేకపు పగలేదు. గాంధీమహాత్ముడు స్వరాజ్యోద్యమమును అహింసా, ప్రేమ పద్ధతుల ననుసరించి నడుపుటయే యిందుకు తార్కాణము. ఏనాడు ఇంగ్లండు తన బాధ్యతలను గుర్తించి, హిందూదేశమునకు స్వరచాలనము నొనగునో, ఆనాడే ఇంగ్లండు ఇండియాల సఖ్యము తప్పక బలపడును. ఇట్టిస్థితిలో ఇంగ్లండు ఇండియాలు పరస్పరసఖ్యమును ప్రకటించుకొన వలయునని, లిట్టను ప్రభుత్వగారు చేసిన సూచన నిరర్థకమనిదోచును. సఖ్యమును ప్రకటించిన మాత్రాన ప్రయోజనముండునా? అయ్యది పెరుగుట కవకాశ మొనగవలయును. అందుకు ఇంగ్లండ్ బాధ్యత వహింపకతప్పదు. రాయల్ కమిషను, దేశమాత్రము నొనగునను భ్రమను విడనాడి, భారతీయులు స్వక్షేపై నాధారపడుటమేలు. ప్రజలలో ఐకమత్యము ప్రబలి, వారి కార్యదీక్ష బల పడుచో, స్వరచాలనాశయమును నిరోధించుటకు రాయల్ కమిషనుకుగాని, పార్లమెంటు సభకు గాని సాధ్యపడదు. అందుచే, స్వరాజ్య నిర్మాణ ప్రయత్నములను ద్విగుణీకృతము గా విం చుట యత్యావశ్యకము.

## ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు రాయబారమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, గవర్నరుగారు సూచించిన విషయములుచాలముఖ్యమయినవి. బెజవాడను కేవల కార్యస్థానముగ నుంచుట పాడిగూడనియు, కేంద్రముగగూడ నేర్పాటు జేయవలయుననియు, పలువురు కోరియుండిరి. ప్రభుత్వమువారిందు కంగీకరించి నటుల, గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము తేటపరచుచున్నది. బెజవాడను కేంద్రముగ జేయుటకు త్వరలో నొకచట్టమును శాశనసభలో ప్రవేశపెట్టెదరని, సూచింపబడెను. కార్యాలయప్రదేశమున, కేంద్రము లేకుండుట గొప్పలోపమని ఎంచవచ్చును. ఈలోపము నెంతత్వరలో తొలగించిన నంతమేలు. రాయబారము దెలిసిన మరియొక సంగతి చాలముఖ్యమయినది. ప్రస్తుతసమయమున, కళాశాలల పరిపాలనమందు ద్వంద్వవిధానము గలదు. ప్రభుత్వపు జోక్యమును దొలగించి, కళాశాలల నన్నిటిని విశ్వవిద్యాలయపరము జేసినగాని, విశ్వవిద్యాలయ స్వాతంత్ర్యము నిలువనేరదు. ఇట్టి స్వేచ్ఛను నాగరిక దేశములందు ప్రసాదించియున్నారు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముగూడ ఎంత త్వరలో స్వేచ్ఛ బడసిన వంత్రేయస్కరము. గవర్నరుగారిచ్చిన జవాబు సంతృప్తికరముగ దోడదు. ద్వంద్వ విధానమును తొలగించుట కింతను తరుణము రాలేదని గవర్నరు గారభిప్రాయ పడుచున్నారు. బెజవాడలో యూనివర్సిటీ కళాశాలను స్థాపించినపిమ్మట, దానిని విశ్వవిద్యాలయపరము జేసెదరట. ఈప్రయత్నము విజయవంతమగుచో, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వేచ్ఛయొసగబడునట. ఇట్టివిషయమున, ప్రభుత్వము వారింకను సందియముల జూపుట శోచనీయము. విశ్వవిద్యాలయపు వైసుచాన్సులరుగా రిడింగ్ కే, స్వేచ్ఛావసరమును ప్రతిపాదించియుండిరి. నూతన సంస్కరణము ఎంతత్వరలో సఫలమగుచో సంతమేలుగలదు. లేనియెడల, విశ్వవిద్యాలయశయములు సఫలము గాంచనేరవు. సెనేటు మన్నగు భవనముల నిర్మాణము త్వరలో ప్రారంభమగునని గవర్నరుగారి ప్రసంగము తెలుపుచున్నది. అన్నిటి కన్నను ముఖ్యమయినది విద్యావిధానపుని మాతలంపు. ఇంతవరకు, విద్యావిధానమందు ఎట్టి మార్పు గనుపింపకున్నది. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయములో జరిగెడిపరీక్షలే యొక్కడను జరుగుచున్నవి. విద్యార్థుల అపజయములును మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమందువలెనే యున్నవి. ఇట్టివిధానమును కొనసాగించుట, నూతన విశ్వవిద్యాలయ గౌరవమునకు తగియుండలేదు. త్వరలో విద్యా విధానము మార్పుజెందవలయును. మాతృభాషలో ఉన్నతవిద్యను గఱపుటకు వెంటనే ఏర్పాటు జేయవలయును. సాహిత్య విద్యను సాంకేతికవిద్యను జతజేసి, విద్యార్థులకు జీవనము సులభముగ గడచు ఏర్పాటుల గావించవలయును. ఇందుకు విశ్వవిద్యాలయమునకు ధనమవసరము. స్వేచ్ఛయవసరము. విశ్వవిద్యాలయమును సృజించి, దానియంతట యది జీవించునని పారవైదిన మాత్రాన ప్రయోజనములేదు. ఆంధ్రవాజ్మయ పోషకులగు పీఠికాపురాధీశులు విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రోత్సాహపరుగ నియమింపు లగుట శుభచిహ్నము. నూతన



భాషా మూలకవిద్యను పెంపుజేయుటకు ఏమి యాచర్యము చేయవలసివచ్చునో వినియోగించుకొనవలయును. దానకల్లుని పేరొందిన విద్య విశ్వవిద్యాలయమునకు తగిన విరాళముల నొసగి సోదర జమీందారుల యుత్సాహమును ప్రోత్సహించుచుండగాక యని గోరకము. విశ్వవిద్యాలయమున, కేవల భవనములను, సిబ్బందియు సమస్తము మోచగూడదు. విశ్వవిద్యాలయము, ఆంధ్రుల భావ్యభావనమును కాపాడవలయును. ప్రస్తుత విద్యావిధానమే చిరకాలము నిలచి, మదరాసు మున్నగు విద్యాలయములలో గలవికే విద్యనే గలపుచుండునో, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము సాంఘికముగలకు చూరుగ, మరియొక బహుప్రక్రియ పరిణామిక మగును.

గోదావరిమండల సభాసభ

గోదావరిమండల సభలు ముగిసినవి. ఆంధ్ర దేశము భావతీతమునకు పేరెన్నిక గాంచినది. అందునను గోదావరి మండలము ఉత్సాహమునం దద్వితీయమై యొప్పుచున్నది. హాస్తి మానుగారి అధ్యక్షత, గోదావరి మండల సభ లో మ రిం త యుత్సాహమునకు హేతువయ్యెను. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమును గోదావరి మండల సభావేళ ఘోషించుటయం దెట్టి ఆశ్చర్యములేదు. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాయమును వెదజల్లుటలో గోదావరి మండలము మార్గదర్శకమయ్యెను. ప్రముఖముగ ఆంధ్రులకులను తనవంకకు ప్రవృత్తికొనుటలో గోదావరి మండలము జయముబడయుచున్నది. టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు గూడ స్వరాజ్యమనిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును భావము నామోదించిరి. హాస్తి మేనుగారు తమ అంత్యోపన్యాసములో, పన్నుల నిరాకరణమును బోధించిరి. కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీతీర్మానములను మండలసభావేళము నిరసించెను. అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమును మైస్సూరు నగరము గావించవలయునని తీర్మానింపబడెను. బులుసు సాంబమూర్తిగారి బోలు ఉత్సాహతీతములును, డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారి బోలు కార్యదీక్షాచరులును గల గోదావరి మండలము దేశస్వాతంత్ర్య సంపాదన పట్ల ఎన్నటికిని వెనుదీయని నమ్మకమును బోధించెను. కేవల తీర్మానములతోను, ప్రయోగములతోను మాత్రము సంకల్పి జేంది ప్రయోజనముండదు. ఆంధ్రదేశమందంతటను కాంగ్రెసు సంఘములు నిర్మించుచున్నవి. కొన్నిచోట్ల, కాంగ్రెసు సంఘములు కూపమున కయినను కనుపించుచున్నవి. కాంగ్రెసు సంఘములకు డబ్బులేకున్నది. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు పనిచేయుటకు, సాధన సంపత్తి గ ను పిం చుట లేదు. స్వరాజ్యసిద్ధి కేది మూసాధనమో, అట్టినిర్మాణ కార్యక్రమము వెనుకబడినది. శాసనసభలకు సంబంధించిన వివాదము లేనాడు ప్రారంభమయిననో, అప్పటినుండియు, యాచర్యము ప్రకృత తగ్గెనని జెప్పవచ్చును. ఇప్పటికి వివాదములును, చర్చలును చెలరేగుచున్నవి. ఇకనయినను వివిధ కట్టిబెట్టి, శాశ్వత ఫలదాయకమును నిర్మాణ కార్యక్రమమునకై సర్వశక్తులను వినియోగించుట, ఆంధ్రుల కర్తవ్యము. కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుద్ధరింపవలయును. సభ్యులను వివిధ శిక్షలయను. భేదించుటలేక, కాంగ్రెసు సంఘములను స్థాపింప

వలయును. పునాదులను బలపరుపవలయును. చెదరిపోవుచున్న శక్తులను ఏకముఖమునకు దేవలయును. అంతఃకలహములను నిట్టికార్యము సమకూరదు. పరస్పర సహనమును, ఐక్యతయును, కార్యదీక్షకు ముఖ్యపరములు. గోదావరిమండలము కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగించుటలో ముందంజవైచి, ఉత్సాహశక్తితో క్రియాశక్తిని సమీకృతము చేయుగాక యనికోరెదము.

కరకేసింగుగారి ప్రతిజ్ఞ

అకాలివాదులగు కరకేసింగుగారి ప్రతిజ్ఞ ఎంతయు మెచ్చదగియున్నది. అన్ని సంఘములవారిలోను ఐక్యతయును పెంపుజేయుటకు, కరకేసింగుగారు ప్రతిన బూనిరి. ఇటులనే వివిధసంఘముల సాయకులును, సంఘభావముకొరచై కృషి నలుపుచో, అచిరకాలములో భారతజాతి బలపడుననుటకు సందియములేదు. బక్రీదు పండుగ దేశమందంతటను శాంతముగ గడచుట శుభచిహ్నమయినను, ఇయ్యది చిరకాలము నిలచునటుల జూడవలయును. జిన్నాగారి ప్రబోధమునలన, పంజాబు మహమ్మదీయులు గూడ సంయుక్త నియోజకవర్గములను క్రమక్రమముగ నామోదించుచున్నట్లుల దెలియుచున్నది. హైదరాబాదు ప్రధానన్యాయమూర్తులగు నవాబు సలిముల్లా బేగుగారు సంయుక్త నియోజకవర్గముల యవసరమును వ్యక్తీకరించుచున్నారు. ఇటులనే ఒండొరుల మధ్య నిడబాటును తగ్గించుటకు గల మార్గముల నన్నిటిని ఉపయోగింపవలయును. సత్వర స్వాతంత్ర్య సిద్ధికిది మూలమార్గము. రాజకీయ, మత, సాంఘిక విభేదములను జైకిరానీయకుండ, జాతీయభావమును ప్రజ్వలించజేయుట ముఖ్యము. నాయకులు మార్గదర్శకులగుచో, అనుచరులును ఆ మార్గమును తప్పక యవలంబింతురు. కరకేసింగుగారి జీవితము, నిక్కుల కాదర్శ ప్రాయముగనుండు ననుటకు సందియములేదు. ఇటులనే యితరసంఘముల ప్రముఖులుగూడ జాతీయభావబద్ధులగుచో, భారతమాతృవదనము తప్పక వికసింపగలదు.

స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలు

స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలలో కదలిక గలుగుచున్నదనుటకు సందియము లేదు. బరోడా ప్రజాసమావేశమునందు, అగ్రస్తులు, బాధ్యతాయుత పరిపాలనావశ్యతను నిరూపించిరి. శాసనసభవారి సమ్మతిలేనిది, ఏచట్టమును అమలులోకి రాగూడదని సభాపాలు తీర్మానించిరి. నిజాంరాష్ట్ర వాసులు సయితము భవమాకులను నిలుపుకొన గోరుచున్నారు. బహిరంగసభలపట్ల గల విశేషమును తొలగింపవలయునని, హైదరాబాదు హిందూసాంఘిక సమావేశమువారు తీర్మానించిరి. వాక్స్వాతంత్ర్యనిరోధము సెంతత్వరతో తొలగించిన సంతమేలు. సంస్థాన ప్రజలయభిప్రాయముల ఏకమీద తృణీకరించుటకు విలుండుదు. భావి రాజ్యాంగవిధానమునందు, సంస్థానాధీశులవాక్యములే, ప్రమాణములని యెంచుట పొరబాటు. స్వపరిపాలనము పనికొరదని, వారెంత వాదించినను, సంస్థాన ప్రజ లందు కంగీకరింపజాలరు. బ్రిటీషుఇండియా ప్రజలతోబాటు సంస్థాన ప్రజలును స్వపరిపాలనము దప్ప తక్కుంగల వరముల నాశింపబోరు. ఈసంగతిని బాధ్యతగల అధికారులు ముం

దుగ గ్రహించి, రాయల్ కమిషనువారిని దురభిప్రాయములకు లోనుగొనుట జేయుట యవసరము. పిమ్మట, విచారింప ప్రయోజనముండదు.

### బక్రీదు ఉత్సవములు

శాంతముగ జరిగిపోవుట

జూన్ 18:— బక్రీదు ఉత్సవములు నూడు దినములు శాంతముగ జరిగిపోయినవి. కలకత్తా, లాహోరు, అమృతసరము అలహాబాదు మన్నగు నగరములనుండి తిరివాగ్గుల వచ్చినవి. కలకత్తాయందును డిల్లీయందును అసక్త్యభవంతులు వ్యాపించుటచే ప్రజలయందు దురద్రేకము అధికమయ్యెను. గాని పోలీసువారు అల్లగులు ఒకటగుండ ప్రశంసనీయమగు విధమున పనిజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూరు సత్యాగ్రహము

నాగపూరు, జూన్ 18:— నాగపూరు సత్యాగ్రహము విషయమై వల్ల భాయిపలేలుగారు తనకు జూబుగాని తిరివాగ్గు కాని పంపలేదని నాగపూరు నగరకాంగ్రెసు సంఘపు కార్యదర్శి నేట్. పూనమ్మదేవ్ గారు అ. భా. కాం. సంఘపుకార్యదర్శికి తిరివాగ్గు పంపిరి. నాగపూరు సత్యాగ్రహపుకేసులు వారముదినములనుండి విచారణజరుగలేదు. నేడు వైజనాధనారాయణ గోసాయి, భీమరామ లోడిగాడ్లు నేటిదినము లై సెన్సు లేక ఆయుధములతో శిథిలయందు తిరుగుచున్నందులకు పోలీసువారిచే నిర్బంధింపబడిరి. ఇరువురకు 15 దినములు సామాన్యశిక్ష విధింపబడెను. వాలంటీరులకు ఇంతవరకు కఠినశిక్షవిధింపబడుచుండెను. సామాన్యశిక్ష విధింపబడుటకదియే మొదటి పర్యాయము. (ఆ. ప్రె.)

### భారత సేనక సంఘము

సాంవత్సరికోత్సవము

పూనా, జూన్ 18:— భారత సేనక సంఘపు సాంవత్సరికోత్సవము నిన్నటిదినము జయప్రదముగ జరిగెను. వాదాపునభ్యులందరు వచ్చియుండిరి. సూతనముగ అగ్రస్తులగు ఎన్నుకోబడిన దేవభానుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. తన్ను అగ్రస్తునిగ ఎన్నుకొనినందులకు కృతజ్ఞతజెప్పెను. దక్షిణాఫ్రికా ఏజంటు ఉద్యోగమునకు శాస్త్రీగారు అన్నివిధముల అర్హులని కేవలభానుగారు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

### ఆలిపూరులో బందిపోటు దొంగతనము

ఒకయువకుని సాహసము

కలకత్తా, జూన్ 18:— ఆలిపూరుజిల్లాలో బసీలి పాటుగ్రామమున ఆర్ధరాత్రి 80 మంది బందిపోటుదొంగలు బలరాం చట్ట అనువానిగృహము ప్రవేశించి లూటీచేయ ప్రారంభించిరి. దొంగలవద్ద తుపాకులుండెను. ఒకయువకుడు దొడ్డితో వగుండ తప్పించుకొని వెలుపలికివచ్చి గ్రామస్థులను చేర్చుకొని దొంగలను ఎదిరించెను. దొంగలు తుపాకులను కాల్చుచు పరుగెత్తిపోయిరి. గ్రామస్థులు వెంటబడి తరిమిరిగాని పట్టుకొనజాలకపోయిరి. గ్రామస్థులలో కొందరికి దెబ్బలుతిగిలెను. దొంగలలో ఒకరికివాత్రమే దెబ్బలుతిగిలెను. దొంగలు ఆదెబ్బ తగిలినవానిని తీసికొనిపోయిరి. (ప్రీ ప్రె.)

కాకితిగాదాకేసు

అలహాబాదు, జూన్ 18:— కాకిని పోలీసువాడుపట్టుకొని పోవుచుండ అతనిని అధ్యంతర చెట్టిసందుకు పండిత మాళవ్యగారి కుమారుడు గోవింద మాళవ్య గారితై తీవ్రవేగమునందు మాకిస్త్రీయగారు తీవ్రచెప్పిరి. గోవిందమాళవ్యగారు దోషులని తీర్పు చెప్పి మాకిస్త్రీయగారు రిజ్జుచెప్పిరి. ఇమీద కొంతము తేలికతో ప్రసిద్ధింపవలయుననియు ముంబైదగ నడుచు కొనవలయుననియు హెచ్చరింపుచు ఎట్టిశిక్ష ధి పకయే నింతుననది కేసుచున్నాను. (ప్రీ ప్రె.)

నంగరాష్ట్రపు ఆదాయపుపన్ను రాబడిలో కొంతభాగమును రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారికి నూజరా ఇచ్చుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించుకొనినట్లు ఇంగ్లీషు మేము పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)



## సామ్రాజ్య సేవాసంఘము

“బ్రిటిషుసంస్థలలో అన్నిటికంటే గొప్పది”

లండన్, జూన్ 10:—సినిలు హోటల్ లో యువరాజు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేవాసంఘము ప్రతినిధుల సాహసించి బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేవాసంఘము బ్రిటిషుసంస్థ లన్నిటిలోను గొప్పదనిరి. కనడా, నైజీరియా, సిలోను ప్రతినిధులను ప్రత్యేకముగ ఆహ్వానించి గౌరవించిరి. సామ్రాజ్యములో పూర్వము యుద్ధముజేసినవారందరూ ఈ సంఘములో జేరుటచే జాతిన మితిబల మతిశయించెనట కిది నిదర్శనమనిరి. తానెక్కడను పోయినను యుద్ధములో పూర్వము పనిచేసినవారే గొప్పస్వాగతములనిచ్చి సత్కరించి రనిరి.

సామ్రాజ్యమునంతట ఒక్కటిగ జేయు స్వాతంత్ర్యపాతములను వర్ణించిరి, చర్చిలుగారు. ఆస్ట్రేలియా కనడాగూడ మనతో కలిసినవనిరి. సభ వందనములతో ముగిసెను. యువరాజు సామ్రాజ్యమునకు మకుటమనిరి.

## గుట్టపు పందెములు చట్ట విరుద్ధము

బ్రిటిషు న్యాయవాది యభిప్రాయము

లండన్, జూన్ 10:—ప్రతి గుట్టపు పందెమున, కలకత్తా స్వీపుగానిడు, ప్లాకు ఎక్స్ ప్లెండి నడిపినది గానిడు, మరీతరులు నడుపునది గానిడు, చుట్టరిరుద్దమని సర్ ప్రత్యేకు హేస్టింగ్సుగారు బ్రిటును అను వ్యక్తితరపున వాదించిరి. మూడేండ్లవరకు బ్రిటునును లాబరీలో ప్రవేశింపరాదనిరి. తక్కిన అయిదుగురు ప్రతివాదులమీద దావా తీసివేయబడెను.

## ఆల్బేనియా సంగతి

జాతినమితి

జనీవా, జూన్ 13:—యూగోస్లావియావారు, ఆల్బేనియావిషయమై తమవిషయమును సర్ ఎరిక్ డ్రమ్మండుగారికి తెలియజేసిరి. జాతినమితి ఒడంబడిక 12-వ సూత్రములోనికి రాదు గనుక ఈవిషయమును జాతినమితిసభలో తేసుడవనిరి. కాని ఏసభ్యుడైన జాతినమితిసభ ఈవిషయమును ఎత్తుకొనవలెనని కోరుట కెట్టియాజేపణను దెలుపలేదు.

## మిల్లి నెంటు పా నెంటు అనునామె

జన్మదిన పారితోషికము

లండన్, జూన్ 12:—ఆసిని స్క్రీనియోజకాధికారి మనకు పార్వదిన యోధురాండ్రలో పా నెంటు గాకారు. 80 సంవత్సరమున పుట్టినదినమునాడు పైనజెప్పిన స్క్రీనియోజక సంఘవభ్యులు 190 మంది న్నేహితులు మామూలు కానుకలను సమర్పించి ఆమె నిరాకరించెను. మివ 1000 పౌనులను ఇట్టి ఆమెవేర కాస్మిచోలులో ఒకగదిని కట్టించి అందులో విశ్వవిద్యాలయపు పట్టభద్రురాండ్రు వసించుటకు ఏర్పాటు జేసిరి. లండనులో పరిశోధన జేయుస్క్రీలుండుటకు 47 గదులు ఏర్పడును. మేరీరాటి దీనిని తెరుచును.

## రాయలు కమిషను

గోనాల్డు పే అధ్యక్షుడు

లండను, జూన్ 12:—గోనాల్డు పేగారిని రాయలు కమిషను కధ్యక్షులుగా నుండుననెనని కోరిరని సకాడే టైముస్ పత్రిక దెలుపుచున్నది.

సార్వభౌముని సందర్శించుట

లండన్, జూన్ 12:—ఇండియాలో సేవాధిపత్యమును మానుకొని ఇంగ్లాండుకువచ్చి లిట్ట నెంటు జనరలు కిర్వాటికుగారు సార్వభౌముని లండనులో దర్శించిరి.

## మాస్కోలో బ్రిటిషువారి నిర్వాహకము

సోవియటు సేరాలోహలను అబద్ధ మనుట

రస్సీ, జూన్ 12:—మాస్కో నుండి బ్రిటిషువారు పోవుచున్న సర్ రాబర్టు హడ్స్క్ గారే బ్రిటిషురాయబారిగ నుండెను సోవియటు ఆరోపాలు వినిపి ఆరోపాలు నిరాధారములు. బ్రిటిషు మిషనుకు జేరిన బార్మాకుగారు సైనికవిషయమై కొన్ని సంగతుల సేమా దెల్పెనని పేమాపు, పవికాగార్లను సోవియటులు గాల్చివంపిరి.

1921 లో బ్రిటిషుమిషను మాస్కోలో ప్రవేశించినపు పేమాపుగారితో సంబంధముకలసినది. ఒక స్త్రీద్వారా మాస్కోలోనున్న కనెడియను పసిఫికు రైల్వేలో ఒక యుద్ధోగము తాత్కాలికముగ ఇతనికియబడెను. సెబీరియాలో ఇతడును, మరీతరులు సోవియటులపై విప్లవోద్యమమును కుట్ర జేయుచున్నారని భార్యతోగూడ వారిని అరస్తుజేసిరి. హడ్స్క్ గారి యుత్తరపుట ప్రకారము ఆతడు చేయుచుండెననిరి. తుదకు హడ్స్క్ గారు జోక్యము కలుగజేసికొన్నమీదట ఆతనిపై తప్పులేదని తెలిపెను. మరల సువ్యోగములో ప్రవేశించి 1925 వరకు ను పని చేసిరి. మరల ఆతని సపుతు అరస్తుజేసిరి. ఇంతవరకా తని తప్పేమిటో తెలియదు. గ్రేటు బ్రిటును లాభముకొఱుకు ఇతడు రహస్య ప్రచారమును నడుపుచున్నాడని రై కాపుగారి యనుమానము. ఇతనికి మద్దతు జేయువారికి కనడా ఫసిఫికు రైల్వేలో రై కాపుగారు ఉద్యోగము నిప్పించిరట. పేమాపు ఆతనిన్నేహితులు గ్రేటుబ్రిటు సుతరపున గూఢచారులుగ ప్రవర్తించుచున్నారన్నమాట సర్వాబద్ధము.

పిక్ గారివిషయమై మోపబడిన సేరముగూడ ఇంతకంటే నిరాధారమైనది. ఆతడు రెడ్ సైన్యములో ఒక యుద్ధోగిగ నుండెను. ఆతనిభార్యయు చార్మాకు అను నామెయు బాల్యమేహితురాండ్రు. విప్లవనైరక్తసభలో ఆతని కువ్యోగము లభించెను. వెంటనే ఈ యుద్ధోగ భర్తయుచే ఆతడు సైనిక విషయములను దెలుపుచుండెను. ఈకారణముచేతనే చార్మాకు అను నామె ఆతనితో ఎట్టి సంబంధమును బెట్టుకొనలేదు. రిక్త సంచ త్వరములో ఆతడు 4 లేక 5 పర్యాయములు కన్పించెను. అపుడుగూడ ఎవరితోనో కన్పించెను. ఆతనితో ఎన్నడును సైనిక విషయములను చర్చించలేదు. ఇప్పుడు ఆతని జంపినకారణము బయల్పడినది. మాస్కోవారి ఆరోపణలనుగూర్చి వివరముగ దెలుపుటనవసరము క్రొమ్మినుమతకలబెట్ట గ్ర్యాండ్ థియేటరును నాశనమొనర్చుటకు వైన్ కాన్సులు, వెయిటు పూనుకొనెనను విషయము అసందర్భమైనది. విరుద్ధము. దానిని లేదని ఋజువుచేయుటలో ప్రయోజనములేదు. రాచకీయ పోలీసువారు 9 లేదని కాల్చినవారిని గూర్చి ఎంతయో జెప్పవలసియున్నది.

వ్లాడిమీర్ ఎలెనిపుగారు యుద్ధమైనవిదప కొంతకాలము ఇంగ్లాండులో నుండెను. 1928 లో రషియాకు తిరిగి వచ్చెను. మాస్కోలో ప్రభుత్వమువారి బ్యాంకులో యుద్ధోగము నిచ్చిరి. బ్రిటిషు రాయబారవ్యవస్థలో పరిచయమున్నది. అపుడప్పుడు నూచి పోవుచుండెను. ఆతనితో సంబంధము లేకుండ జేసికొనుటకు హడ్స్క్ గారు ప్రయత్నించుచుండెను. లేనిచో సోవియటులకు ఆతనిపై అనుమానము గల్గెనట. బ్రిటిషు రాయబారుల తరపున ఇతడు గూఢచారిగ పనిజేసెనన్నమాట ఉత్తర అబద్ధము. శ్లోప్రకారము బ్రిటిషు రాయబారి హడ్స్క్ గారు సోవియటు ఆరోపాలు నిరాధారము లని బ్రిటిషు రాయబారి హడ్స్క్ గారినిరి.

రషియా వర్షలను గూర్చి యూరపుఅంతయు ఏకగ్రీవముగ ఖండించుచున్నది. ఇదివరకున్న ప్రతిష్ఠ కాస్తా మంటగల సే ననుచున్నారు. బ్రిటిషు ప్రెంచి జర్మను ఆస్ట్రీయును వార్తాపత్రికలు ఖండించుచున్నవి.

యువరాజు ఎక్సిటరుగర్లనున్న తలకలక్యాంకి పోయెను. ఆనట నున్నవాటిని పరిశీలించెను.

విక్సిఫీపాలు సముద్రములో త్రోసినేయుట

లండన్, జూన్ 12:—ఆబ్జీవుకు సెక్కుమైల్లదూరములో 8000 గ్యాలలల విక్సిఫీపాలు సముద్రము పోయేయబడెను. యుద్ధసముయమున ఎన్నడో ఇది టార్పిడోలిడులవారికి గురి అయిన దనుకొనుచున్నారు ప్లాచి ఆధికారాలు పరువనని తమ సముద్రముపాలుజేసిరి. పోనీ తీసికొందుమన్న పన్నులతో తడిసిమోపిడను. అందుచే సముద్రము పాల్జేసిరి.

## ఐరిషు ఫీ నేటు ఎన్ని కలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

డబ్లిన్, జూన్ 13:—116 మంది ఎన్నుకొనబడిరి. అందులో వివరములివి:—

ప్రభుత్వపక్షము	85
డిమెలరాపక్షము	84
కార్మికపక్షము	20
స్వతంత్రపక్షము	10
రైతులు	7
జాతీయసంఘము	6
సికపిను	4

వ్యవసాయ మంత్రి హోగ్ గా రక్షుకొనబడిరి.

## కీ॥ శే॥ హిజ్ హై నెస్ సర్ అబ్దుల్ రామన్ ఎవెండి ఆల్లెయిలానీ సయ్యదు గారు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బగ్దాదు, జూన్ 10:—బగ్దాదులో కడువృద్ధుగనకీబు గారు దివిజేరి. గొప్పమతనాయకుడు ఇండియాలోను, ఆఫ్ఘనిస్తానులోను పలుకుబడిగలవాడు. విరామము జెందుటకు అయిదుసంవత్సరములనుండు మొదటి న్నేటు కవున్నిలు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. తరువాత ఇరాకు ప్రధానామాత్యులుగానుండిరి. ఇరాకుకు జేసిన ఘనసేవను, బ్రిటునుతో సహకారము సల్పినందులకును ఇతనికి బ్రిటిషు ఎంపెర గ్ర్యాండుక్రాన్ ఆర్డరు లిరుదమునిచ్చి గౌరవించిరి.

## ఇస్లాము-ఇంగ్లాండు సంస్కరణములు

ఇండియను ముసల్మానుల యభిప్రాయములు

లండన్, జూన్ 12:—లండనులో సపుత ఫీల్డు మసీదుదగ్గర జరిగిన ఎదుట్లు ఆజా ఉత్సవసందర్భమున సర్దారు ఇక్బాల్ అలీషాగారి టుపన్యసిందిరి. బ్రిటునుతో ముసల్మానులు మరల సంకాచారముగ వచ్చుచున్నమైత్రినీ అవలంబించుచున్నందుల కెంతయు సంతసమునున్నది. ఇంకను కొన్ని చోట్ల సఖ్యత కుదర్చవలసి యున్నది. ఇస్లాము మతములు ఎప్పటివలెనే ప్రభుత్వసహాయములుగ నున్నాడు. కిలావతు ఆందోళనము తాత్కాలిక మైనది. అదిసాగుట అందు నియమించబడిన యధికారులకు లాభముగ నుండెను. స్వరాజ్యము కొఱుకు హిందువులు ముసల్మానులు ఇంగ్లాండుపై ఒక్కటిగ నిలబడినని ప్రబలు నంటి తప్పు. ఎక్కువ సంస్కరణము లాగరలేదనే ముసల్మానులు దెప్పుచున్నారు పుష్టముగ. ఎక్కువ సంస్కరణముల నిచ్చిలేని బ్రిటిషు పాలనమునకు బదులు హైందవ రాజ్య మేర్పడును. బ్రిటిషు పరిపాలనాధికారము పోవలేనని బుద్ధిమంతుడగు ఒక ఇండియను ముసల్మానుగూడ దలండుటలేదు ఇస్లాముతో ఆంగ్లేయులు సఖ్యత జేసికొన్నచో శాంతి కెట్టి భంగముండదు. ఓవ్యయరుగారి సభకు అధ్యక్షులు. ఉపవ్యాసమును కొనియాడిరి. అందరును గ్రహించవలెననిరి.

## ఐరిషు ఫీ నేటు ఎన్ని కలు

లండన్, జూన్ 12:—డెయిలు పార్లమెంటులో

డిమెలరా పక్షమువారే ఎక్కువగ నుండురట. ప్రభుత్వము వారు పూర్వముకంటే 1/3 ఎంతు తగ్గును రనుచున్నారు. కాస్త్రీపు డిమెలరా రెడ్ మంతు గాన్తు తప్పు విజయులగురుకు. లెనిన్ చిగిన్యగారుగూడ కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వసభ్యుడుగ తప్పక నెగ్గునట. లవుతులో రక్షకమంత్రి పేరు హ్యూజెస్ గా రోడిఫోయిరి.

వేల్పుయవరాజుకు స్వెయియరాజు పెద్ద మామరినిచ్చి వెండ్లి జేతుడరట.



## రంగాచారిగారు

లార్డు మేయరు విందు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

మెల్బోర్న్, జూన్ 18:—రంగాచారిగారికి విందోన ర్యూ ఆస్ట్రేలియా లార్డు మేయరు ఇట్లు ప్రస్తావించెను:— రంగాచారిగారివంటి వ్యక్తులు వచ్చుటచే ఉభయత్రా రెండు దేశములకు లాభమున్నదని ఋజువు చేయవలెను.

రంగాచారిగారి ప్రత్యుత్తరము

భారతీయులు రాజకీయస్వాతంత్ర్యమునకును స్వపరిపాలనమునకు ఆస్ట్రేలియావలెనే ప్రయత్నించుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యము లేకపోతే యభివృద్ధి ఫలించి పోవును. ఇండియా ఆస్ట్రేలియాకు వర్తక భాగ్యోదయమున్నది. అట్టి సందర్భములందేసి ఒకదేశముగూడ ఏజంటుజనరలుగాని క్రేడ్ కమిషనరుగాని ఇండియాగాని ఆస్ట్రేలియాగాని వెట్టుకొనక పోవుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది.

క్రైస్తవ యువజనసంఘమువారు రంగాచారిగారికి విందోనర్చిరి. ఇండియాలో ఆస్ట్రేలియా పేరమాత్రమే వినిపించుచున్నది. ఒకపుడు వివర్యనకు లోనైనది. ఇప్పుడున్న సో ఆస్ట్రేలియా సామ్రాజ్యములో చేరగలదనియు తేరినదనియు చెప్ప గర్వింపుచున్నాడను. సామ్రాజ్యమునకు నేనగూడ జెందువాడని గర్వింపుచున్నాడను. ఇండియా ఆస్ట్రేలియా ఆర్థికప్రమాణమును బొందుటకు తృప్తిపాలు పట్టును. కని త్రిటిషు సామ్రాజ్యములో ప్రతివ్యక్తి ఆర్థికప్రమాణమును ఆస్ట్రేలియా ప్రమాణమునకు తెచ్చుటకు ప్రయత్నించవలెను. ఇండియాలో వై. ఎం. సి. ఏ. వారు గొప్పనేవ చేయుచున్నారని రంగాచారిగారు.

## ఆంగ్లో ఈజిప్టు సంబంధములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

కెయిరో, జూన్ 18:—ఈజిప్టు ప్రభుత్వమునకును లాయకు ప్రభుత్వమునకు మరల ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు మరల ప్రారంభమైనవి. ఆంగ్లో ఈజిప్టు సందిగావన తృప్తికరముగ పరిష్కారము కావచ్చుననుకొనుచున్నారు. ఈవిషయమై దెలుపు లేఖలన్నిటిని రేపు ఉభయులను బంపుకొనెదరు.

## వ్యవసాయ విచారణసంఘము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 18:—నిన్న లండన్లో వ్యవసాయ విచారణసంఘము బహిరంగముగ సమావేశమైనది. యునైటెడ్ కింగ్డమ్లోనున్న మోస్తరుగా ఇండియాలో వ్యవసాయ మంత్రి గారును, మత్స్యశాఖామంత్రిగారు నేర్పాటుచేయువిషయమై ఆలోచించిరి. మంత్రివర్యులు నేర్పాటు, ఎట్లుచేయునది చెల్లెరి. సర్ ప్రాన్సిస్ ఫ్లెచుగారు. డొమినియనులలో పరిశోధనోత్సాహ మెక్కువగుచున్నదని జోషుగారనిరి. వారు స్వంతముగ తమకమిటీని నియమించుచున్నారు. కాని తనకమిటీ ఎప్పుడయినాకారముగ నుండుననిరి. ఇండియాలోను ఇంగ్లండులోను పశుచికిత్సాధిభానము ఒకటి గాదనియు ఇండియాలో సీ వి లు వెటిరనరీ డిపార్టుమెంటును వ్యవసాయపు డైరెక్టరుగారి యధికారములో నుంచరాదనిరి, సర్ జాన్ మక్వడెనుగారు.

ఇంగ్లండులోవలెనే పరిశీలించి యుచ్చిన పట్టుములను వెటరనరీ రాయలు కాలేజీ ఫర్ట్ ఇండియాలో ఇచ్చు పట్టుములను గుర్తించెదరు. తరిఫీదు బాగుండవలెను. తగినంత తరిఫీదుండవలెను.

అయితే ఇండియను డిగ్రీలున్నచో ఇండియాలో పశుచికిత్స యనుభవపట్టుములన్న సామ్రాజ్యమంతటను వైద్యవృత్తిని తేసికొన వచ్చునని యామియభిప్రాయమని రికార్డింగ్ గాజెటుగ నిరాకరించుటకు కారణములను నిర్వచించుటకు రాయలు వెటిరనరీ కాలేజీ ఫర్ట్ నులకు కష్టమగుననిరి, మక్వడెనుగారు. భారతవిద్యార్థులు ఇంగ్లండుకు వచ్చుచున్నారు. ఆంగ్ల విద్యార్థులలో మంచివారు చెడవారు నిర్లక్ష్యముగల విద్యార్థులున్నటులే వారుగూడ యున్నారనిరి. నేటివరకు సభ నాపుడేసిరి.

## ఎక్కడా ఆగకుండా ఇండియాకు వైమానిక పయనము

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి వైమానికుల ప్రయత్నములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూన్ 18:—ఫ్రెంచి వైమానికుడుడొయిసిన్ గారుగూడ సెయిగనుకు బయలుదేరును నేడు మొదట ప్యారిసునుండి కరాచీకేగును. కార్, మ్యాక్వర్ట్ గుగూడ నేడే బయలుదేరుదురగాన ఆంగ్లో ఫ్రెంచి పంఢము తప్పదనితోచుచున్నది.

## వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ జూన్ నెల 14-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక గర్మము		అత్యల్ప గర్మము		మొత్తము	సాధారణముగ సంభవ్యమగు వర్షపాతము
	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	జూన్ నెల 1-వ తేది నుండి	మొత్తము
గోపాల్ పూర్	89.8	80.0	...	0.58	—	1.40
విశాఖపట్టణం	91.1	77.0	0.15	2.45	+	0.08
కాకినాడ	90.6	76.4	0.26	1.86	—	0.27
మచిలీపట్టణము	90.4	79.7	...	2.51	+	0.87
కర్నూలు	98.6	75.8	0.80	2.62	+	1.45
బళ్లారి	90.4	72.6	0.32	1.80	+	0.74
అనంతపురం	...	...	0.01	1.59	+	0.16
కడప	94.6	77.7	0.08	8.02	+	1.66
నెల్లూరు	97.1	80.0	0.01	0.05	—	0.50
మద్రాసు	102.1	77.8	0.05	0.26	—	0.69
కడపూరు	96.6	79.6	...	0.64	+	0.17
నీలమ	90.5	78.0	...	6.40	+	4.62
కోయంబూర్	82.9	70.8	...	1.80	+	0.52
తిరుమనాపల్లి	95.0	78.7	...	1.46	+	0.72
నాగపట్టణము	94.5	78.3	...	0.45	—	0.08
మధుర	91.1	79.8	...	0.84	+	0.14
పాంబక్	88.0	80.9	...	0.17	+	0.07
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	—	0.39
తిరువేండవరము	79.1	78.8	1.85	8.45	+	1.28
కొచ్చిక్	88.8	74.9	0.45	18.91	+	5.28
కాలికట్టు	77.7	72.9	1.87	24.80	+	7.71
మంగళూరు	79.0	72.8	3.14	25.51	+	7.21
బెంగళూరు	82.4	65.2	0.06	1.58	—	0.21
మర్కాశ్	67.4	61.2	2.08	5.56	—	4.78
కొడైకనాల్	60.1	58.7	0.07	4.78	+	2.87

సర్కారులు:—కాకినాడలో 0.26" విశాఖపట్టణములో 0.15" వర్షించెను. ముచ్చు పట్టణముగనున్నది. మచిలీపట్టణములో అర్ధత తక్కువ. కాకినాడ విశాఖపట్టణములో ఎక్కువ. దక్షిణమున పగటివేడిమి 4 నుండి 8 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు తక్కువ. గోపాలపురంలో 8 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 నుండి 8 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—బళ్లారిలో 0.32 కర్నూలులో 0.30" వర్షించెను. కడప అనంతపురంలో చినుకులు పడెను. మేఘములు విస్తారముగ నేయున్నవి. పగటివేడిమి 3 నుండి 8 $\frac{1}{2}$  రాత్రివేడిమి 2 నుండి 8 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరు మద్రాసులో చినుకుపడెను మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. అర్ధత కొంచెము తక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 8 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు ఎక్కువ. నెల్లూరులో 4 డిగ్రీలు తక్కువ. మద్రాసులో నిన్న 102.1 డిగ్రీలు ఎండ, రాత్రివేడిమి 8 $\frac{1}{2}$  డిగ్రీలు మద్రాసులో తక్కువ.

డక్కన్ సర్కారులలో గుడ వర్షించుచున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయ వాతావరణావ్రజ్ఞుడు.

## చిత్తూరు.

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము.

జూన్ 12:—ఎండలు తీవ్రముగ. కాయమున్నవి. గత వారముందు మేఘములు విశేషముగ లేచినవిగాని వర్షమేమియు వర్షించలేదు. రాత్రిలందుగూడ వేడిగాడ్పులు వీచుచున్నవి. పురమందిలివావులలో నీరు దొరకుట మిగల దుర్లభముగ నున్నది. పానీయజలమును గొనవచ్చుచుండిన 'బోడిగుంట' యనుతటాకమును పురుగులు పడుటచేతను బావులలో దొరకుకొద్దీ నీరు ఉప్పుగానుండుటచేతను త్రాగుటకు మంచినిరు దొరకక పురజనులల్లాడుచున్నారు. మండలమందలి గ్రామాదులలో వ్యవసాయమునకు చాలినంత జల మొకచోట నైనను దొరకుటలేదు. "పుష్కా" పైరుచేయుటకు వారిగా నమిచేష్ట కేంపును. విడిచిమనాయని ప్రజ లాకసమువైపు జూచుచున్నారు. మండలమందలి యితర ప్రాంతములకంటె కాల్వేటి నగరం సంస్థానపు ప్రజలకష్టములు మిగల దుర్లభములుగ నున్నవి. ఇటీవల కొన్ని గ్రామాదులందు, త్రాగుటకునీరు దొరకమిచేతను, యెండవేడిమికి తాళజాలకయు గొడ్డెలు, ఆవులును, అనువుల వీడినట్లు వార్తలేందుచున్నవి.

మున్సిసిపాలిటీ

మాపురపాలక సంఘమందలి "కానీటరీ సిస్టెము" బాగుగా లేదు. మురికి కాల్వలందలి నీరు ఎప్పుటికప్పుడు తీసివేయమిచేరుగ్గంధ మెక్కుడుగానున్నది. త్రాగుటకు జలము దుర్లభముగానుండుటెరిగియు విశేషనీటిగొట్టముల కేల సరఫరా చేయకున్నారో తెలియకున్నది.

జిల్లా బోర్డు

మా బోర్డుకు శ్రీయుతులు రావుబహద్దరు టి. వి. రంగాచారియారుగారును, పి. సి. మాణిక్యంనాయుడుగారును సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఒక మరణము

శ్రీయుతులు సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు, వి. ఏ. వి. యల్. యం. యల్. సిగారి సతీమణి గత శెండు మాడునెలలుగా కాయలాగనుండి యొకవారమునకు ముందు అడయాదులో మరణించిరిని వినుటకు మేమెంతయు చింతిలుచున్నాము. ఆమెగారింకను తమ నలవదియవయేడు ముగించుచున్న, దివ్యజ్ఞానసహజమందు ముఖ్యసభ్యులుగానుండి దేశమున కెంతయో మేలుచేయు నుండిరి. ఆస్తియామె మరణమున కేమెంతయు చింతిలుచు వారి కుటుంబము కిందుమూలముగ మా సానుభూతినందజేయుచు శ్రీయ మెయ్యత్యకు శ్రీమన్నారాయణమూర్తి శాంతి నొనగార్చుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాము.

కళావంతుల విద్యాసంఘము

కార్యసాధనము-గుంటూరు

ఈ సంఘముతరఫైన కళావంతుల బీదవిద్యార్థులకు 1927 జూలై నెలనుండి ఉపకారవేతనము లివ్వబడును. ఇదివరలో ఈ సంఘముద్వారా సహాయము పొందుచున్నవారును క్రొత్తవారును తాము చదువుచున్న పాఠశాల, గెలుపొందినతరగతి, చదువబోవుతరగతి తెలుపుచు, తాము నిజముగా బీదవారును, యోగ్యతగలవారును అయినట్లుగా తాము చదువుచున్న పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయులచేతను, సంఘప్రముఖులచేతను రూఢిసరచబడిన తమ దరఖాస్తులను ఈ నెలలోపున నాకు గుడివాడకుగాని, సంఘ కార్యదర్శులకు మృదుల ముక్కుంటిగారికి గుంటూరునకుగాని చేరునట్లు పంపుకొన ప్రార్థితులు.

గుడినేవ సుబ్బయ్య, గుడివాడ.

మౌనికొండ పంచాయతీకోర్టు

1927 సం॥ జూన్ 13 వ తేది ఉదయం 10 గంటలకు జరిగిన పంచాయతీకోర్టు మాటింగులో మూరెడ్డి అంజయ్యగారు ప్రసిడెంటుగా ఏకగ్రీవముగా ఎన్నుకొనబడిరి.

(ఒక విలేఖరుడు)

ఒకను ప్రాంతాన్ని అను వార్తాపత్రికా సంపాదకుడగు వియ్యదాడగుగారిని వార్తాపత్రికా కార్యాలయమున అల్లరులు జరుగుచుండ బట్టుకొనిరి. ఇతడు లోబడునని నిరూపింపబడలేదు అందుచేత అతడు చేయబడెను.

# సామంత్యవ్యవస్థ

## మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

### సామంతభాగము- 4-వ ప్రకరణము

ఇప్పటివరకును నాకు సంపూర్ణ త్యాగమును చేయవలె నను కోరికతోపాటు కుటుంబ సభ్యులనుకొరకు కొంత ధనమును నిలువచేయవలెనను నాశోభాద నుండెను.

నేను బొంబాయిలో మరల నిరవధిగా క్రొత్తలో అమెరికాదేశపు భీమాకంపెనీ యేజెంటు ఒకడు నాకడకు వచ్చెను. అతని వైఖరియును విషయమును మృదువాకృతులును కులభముగా ప్రజల నాకర్షింప గలిగియున్నది. చిరపరిచితునివలె నతడు నా యోగక్షేమములగుర్చి మాటలాడసాగెను. అమెరికా దేశమున న్యాయవాదులందఱును ముఖ్యముగా భీమా చేయుచుకొందురు. మీరుగూడ నటుల చేయుచుకొనుట మంచిది. కేరళము తుల్యభంగము. భీమా చేయుచుకొనిన మతవిధి యనియే అమెరికా దేశములందఱును భావించెదరు కాన మీరుగూడ నటుల చేయవలెను. అని ఆతడు చెప్పెను.

అంతవరకును దక్షిణాఫ్రికాలోను భారతదేశమునందును గూడ నెందరు ఏజెంటు వచ్చినను నేను చెలింపలేదు. భీమా చేయుచుకొనుట భగవంతుని రక్షణయందని భావించుచును భీమా నూచించునని నేను పంజయించుచుంటిని. ఈ అమెరికాయేజెంటు మనకు కరగనట్లు మఱివాడుటచే నాకుగూడ సంకోచము కలిగి నీవు నీ భార్య నగల నన్నిటిని అమ్మివేసితిని. నీకు వరకాము తలపించినచో నీ భార్యను విడ్డబులు పోషింపవలసిన భారము అసహాయమును జనకసమానుడనను నీ సహోదరుని పైన జనును. ఈ భారముతో నున్నచే బడునట్లు చేయుట న్యాయముగనా? అని నా అంతరార్థము ప్రశ్నించుచున్నట్లు నాకు తోచినది. చివరకులైన నేమి పదివేల రూపాయలకు భీమా చేయించితిని.

నేను దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లగానే నా పద్ధతి అంతయును మారిపోయినది. నేనపుడు భగవదారాధనరూపముగా నేన చేయు బూనితిని. దక్షిణాఫ్రికాలో నే నెంతకాల ముండవలసి వచ్చునో తెలియలేదు. అంత భారతదేశమును చూచుభాగ్యమే నాకు కలుగజేయెనను సంతోషముగూడ నాకు కలిగినది. కావున నా యాట విడ్డబులు నావద్దనే యుంచుకొనవలె ననియును వారిని నడలి యుండగూడ ననియును వారిని పోషించుటకు తగినంత ధనము నార్జించుటగూడ అసంభవమనియును నేను నిశ్చయించితిని. అప్పుడు నేను భీమా కంపెనీ చేయించితిని నాకు పశ్చాత్తాపముకూడ కలిగినది. నేనొకవేళ చనిపోయినచో నాసోదరుడు నాకుటుంబమును పోషించుట కెన్నటికిని వెనుదీయడు. అతడు నాకు జనకసమానుడు. అదిగాక యీలోగానే నేను చనిపోయెదనని నేనేల తలపవలెను? ఇంతకును నిజముగా ననుసరించుటకు రక్షించువాడు భగవంతుడే. మనుష్యుడెంతమాత్రమును రక్షకుడు కాదు. నేను భీమాచేయుచుంటున్న నా ఆటవిడ్డబులు ఆత్మకర్తవై నాధారపడుట కవకాశములేకండ చేసితిని. నేను భీమా చేయనిచో వారేల తమకు కాపాడుకొనజాలకుండురు? ప్రపంచమున నెందఱో భీదవాండు చనిపోవుచుండురు. వారికుటుంబములగతి యేమగుచున్నది? నేనుకూడ వారిలో నొకడనని యేల భావించగూడదు.

అనునట్టి ఆలోచనలు మితిమీరికలుగసాగెను. కాని నే నపు డేమియును చేయలేదు. ఆఫ్రికాలోనుండికూడ ఒకప్రిమియమును చెల్లించినట్లు నాకు జ్ఞాపక మున్నది.

పరిశీలుకూడి నా ఆలోచనలకు సమాకూలనమని. మొదటిసారి నే నాఫ్రికాకు వెళ్లినపుడు క్రైస్తవులగు మిత్రుల సహవాసమున నాకు మతమునందాసక్తి అధికమైనది. ఈసారి దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారి సహవాసమే అందుకు కారణమైనది. రిచ్చిగారు దివ్యజ్ఞానసమాజసభ్యుడు భోపాల్పురములోని దివ్యజ్ఞాన సమాజమువారితో రిచ్చిగార్ల నాకు పరిచయమును కలుగజేసెను. నేను సమాజమున చేరలేదుగాని సమాజకులందరితోను అధికమగు పరిచయము నాకు లభించెను. వారితో ప్రతిదినమును మతవిషయములగుర్చి చర్చించుచుంటిని. గ్రంథపారాయణము జరుగుచుండెను. నేను వారిసభలలో చాలసారు లుపన్యసించియుంటిని. సోదరభావమే దివ్యజ్ఞానసమాజమునకు ముఖ్యలక్షణము. దానినిగూర్చి నేను వారితో చాల చర్చించితిని. సభ్యులారితోగా నడచుకొననిచో నేను వారిని కఠినముగా భావి

ర్చించుచుంటిని. అందువలన నేను వారిపములను గ్రహించుటకు గూడ నవకాశము కలిగినది (నా క గాంధీ ఎంగుయిండియా 9-8-27)

### \* నాలుగవభాగము-విదవప్రకరణము \*

1898లో నేను క్రైస్తవమిత్రుల సహవాసముచేసినపుడు నాకుచెప్పినవానిని విని అవగతముచేసుకొనునట్టి విద్యార్థిదళంలో నే నేనుంటిని. అసందర్భమున నేను హిందూమతగ్రంథములను యితరమతగ్రంథములనుగూడ చదివియుంటిని. 1903 లో పరిగెల్లలో కొంతమార్పుకలిగినది. దివ్యజ్ఞానసమాజమువారితో కలిసి మతగ్రంథములను చదువవలెనని వారు నన్ను కోరిరిగాని నాకు సంప్రదించినామెజ్జానము చాల తక్కువయ్యెనుటచే అయిష్టముతోనే అంగీకరించితిని. కొందరితో కలిసి శ్రీ వివేకానంద స్వామి వ్రాసిన రాజయోగమును గ్రంథమును మరికొందరితో కలిసి మరియొకగ్రంథమును నేను చదువసారంభించితిని. నాకు మొదటినుండియు భగవద్గీతయందాసక్తి మెచ్చునాకేయుండెను. ఇప్పుడును దినమును గీతను దీక్షగాచదువుట తలపించినది. ప్రతిదినమును చెండుశ్లోకములు కంఠపాఠముచేసి తీరవలెనని నిశ్చయించి అటులజరుపుచుంటిని. ఈరీతిగా 19 ప్రకరణములు పూర్తిచేసితిని. కఠినపదములువచ్చినచో నిఘంటువును చూచుచుంటిని. నాకు సంకోచము కలిగినచో వానిని నివారించుకొనుటకు గీతయే నాకాధారమగుచుండెను. ఈరీతిగా గీతాశాస్త్రమునధ్యయనముచేయుటనను నాభావమంతయుమారిపోయినది. నేనపుడు నాత్యాగపంకల్యమునుగూర్చి రేవాళకంఠభాయికి మాదా వ్రాసితిని. అతడు నాఅన్నగారికి వ్రాసెను.

నా అన్నగారికిది యిష్టములేదుగాన కుటుంబముపట్ల నాకుగలభాగ్యతను వివరించుచు ఆయన కఠినముగా నాకు వ్రాసెను. నేనుమాత్రము చలింపలేదు. అంతటితో నా అగ్రజుడు నా ఆశను వదులకొనెను. అందువలన నాకు కొంత విచారము కలిగినదిగాని మతమునందు నాకుగలప్రేమ అధికమగుటచే నేను ధైర్యమునుబూనితిని. నా అగ్రజుడవలె నాప్రయత్నము చాల మంచిమిగిలించెను. ఆయనకు మరకా మానన్న మైనపుడు తాను తప్పుచేసితిని తెలుపుచు గొప్పలేఖను నాకువ్రాసెను. నన్ను చూడవలెనను నాసక్తితో మా అన్నగారు తంజినంపిరి. నేను గూడబయలుదేరుచున్నానని తంజినంపిరిగాని నాఅన్నగారిని చూచెడిప్రాప్తి నాకులేనందున భగవంతునిసంకల్పము మరియొకరీతిని జరిగినదని మహాత్ముడు వ్రాసెను. (ప్రీతెను.)

శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషానిలయము  
గౌతమీ ఆశ్రమం, కుక్కునూరు (నిజాం)  
ద్వితీయ వార్షికోత్సవము  
ఎండలు తీవ్రముగ నుండుటచేతను, ప్రయాణసౌకర్యము లిప్పుడంత లేకుండుటచేతను ప్రస్తుతము వార్షికోత్సవ మాపు చేయబడి ఆపాదసంధ్యమందు మొసారం నెలపులలో జగ్గుప్రయత్నము లొనరింపబడుచున్నది. ఎప్పుడు జరుగవది నిశ్చయము మందు తెలుపబడును.  
కొ. వెం. కా. ల. నా. శర్మ  
కార్యదర్శి

### పెనుగొండ డి॥ ము॥ కోర్టులో

A. R. C. No. 9/23.24 E. P. 431/27  
వాది:—మొలనమ్మద్రం కో-ఆపరేటిక్ సొసైటీ శక్రవరీ చన్నారెడ్డి.

ప్రతివాదులు:—1 మహాబూబ్ బి, 2 ఆపాబి 3 భూలాబి.

1-2-3 ప్రతివాదులకు యిందువల్ల తెలియ చేయడం యేమంటే.

వెనంబులో మీపైన అయివుండే డిక్రి దాఖలా-ఆయ కాపీని యాలం నేయుటకుగాను వాదిపరం అర్జి దాఖలుచేసి వుండగా అందుపైన మీకు యాలం.నోటీసుక్కుగాను వుత్తర్వు అయి 17-6-1927 తేదీ వాయిదావేసినారు కాబట్టి యిందుకు యేమైనా మీ తకరారువుంటే సదకు వాయిదానాడు పెనుగొండ డి॥ ము॥ కోర్టులో హాజరు అయ్యి కోర్టువారికి మనివి దేశోపయ్యనని యిందువల్ల మీకు తెల్పడమైనది.

పెనుగొండ }  
31-5-27 } నరసింగరావు,  
ఫ కీ టు,

# “జన్మి సుపక్షమువారు కాంగ్రెసు”

## నందుచేరిన సంతసించెదను జార్జి జోసెఫుగారి అభిప్రాయములు

మధుర, జూన్ 18:—నిన్న సాయంకాలము శ్రీయత సత్యమూర్తిగారి అధ్యక్షతన జరిగిన పౌరసభలో జార్జి జోసెఫుగారి క్రిందివిషయన ఉపన్యసించిరి:-

జన్మి సుపక్షమువారు కాంగ్రెసునందుచేరి తీర్మానించుకొనిన నాకెంతయు సంతోషముకలుగును. జన్మి సుపక్షము వారు కాంగ్రెసునందుచేరుట బ్రాహ్మణేతరులకును దేశమునకును లాభకరముకవిషయము. కాని శ్రీనివాస అయ్యంగారిని దరిమి తేసి కాంగ్రెసును ప్రసభము జన్మి సుపక్షపుసంస్థగ మార్చుకొనవలయునను ఉద్దేశము వారికున్న వారు పిచ్చిద్రవ్యములకు పాలగుచు న్నారని చెప్పుచున్నాను.

జన్మి సుపక్షపు రాజకీయముల నాకు బొత్తుగపరిపదవు. బ్రాహ్మణుల అధికృతను అంతమొందించిన దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము కలుగునని వారిఅభిప్రాయము. జాతికి స్వాతంత్ర్యమేర్పడినగాని వివిధసంఘములవారికి స్వాతంత్ర్యమేర్పడదని నాఅభిప్రాయము. కావున ఇప్పుడు కాంగ్రెసునందుచేరుటకు జన్మి సుపక్షమువారు తీర్మానించుకొనిన 1915-16 సంవత్సరముల నుండి వారు అలంబించుచున్న విధానము నిష్ప్రయోజన మైనదని వాచే అంగీకరించినట్లును. బ్రాహ్మణేతరులు సాంఘిక దురభిమానమునునదటి కాంగ్రెసునందుచేరుట మిగల సంతోషకరమగు విషయము. ఇట్టిచర్యవసానమేర్పడుటకు బ్రాహ్మణసంఘమునంతయు నగుకొనుటకైన నేను సిద్ధపడెదను.

కానసభలయందు జరుపబడిన కార్యక్రమవిషయమై 1923 సంవత్సరమునకును నేటికి పరిశీలనలనుసరించి అభిప్రాయములను మార్చుకొనకతప్పదు. ప్రతిఘటనవిధానము కొనసాగించి కానసభలలో ప్రతిఘటనలు కలుగజేసి ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును గ్వంపమొనర్చిన కానసభలంపునమునకు అనుకూలముగా నాతాపరము దేశము నందేర్పడునని 1923 సంవత్సరమున నాయకులు అభిప్రాయపడిరి. ముఖ్యపరగజాలలో ఈకార్యక్రమము సంపూర్ణముగ కొనసాగెను. కాని ప్రజలు కానసభలంపునమును సిద్ధము లేకుండిరి. అందుచే వేరేభక్తి విముచుములందు మనకన్న ఎంతమాత్రము తీవ్రతని నిర్భయగణాంశురజ్యోతులు మంపదపులనంగీకరించిరి. కావున దేశవేరినెలల ననుసరించి కార్యవిధానము మార్చుకొనుచుండుట అవసరము.

కార్యసంఘమువారి వివాదములను పరిష్కరింప ఆబిం భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ ముదానునందుజరుగుట ఉచితముని నాఅభిప్రాయము. ఏలయునన ఈవివాదమునకు సంబంధించిన వారిందఱు ముదానునందే యున్నారు. (ప్రీతెను)

# నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్య

## వంగరాష్ట్రపు మంత్రిబిల్లు

కలకత్తా జూన్ 14:— వంగరాష్ట్రమున నిర్బంధోచిత ప్రారంభవిద్యను వ్యాపింపచేయుటకై రాబోవు వంగరాష్ట్ర కానసభయందు విద్యాశాఖ మంత్రిగారికవిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరు. రూపాయికి 5 దమ్మిడిలచొప్పున విద్యపన్ను విధింపబడును. మొత్తముమీద 2 కోట్లరూపాయలు వ్యయమగును (ప్రీతెను)

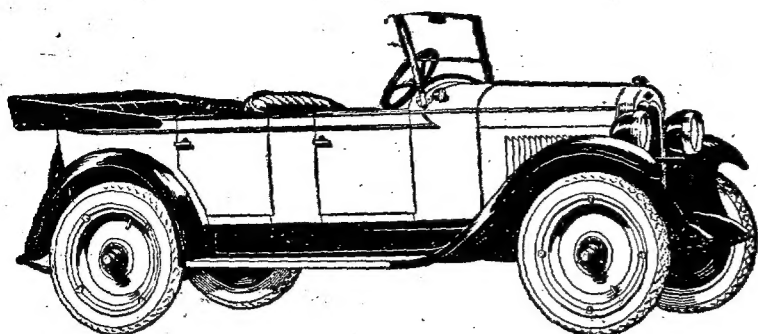
# ప్రకటన

ఇందువల్ల సకలజనులకు తెలియ చేయునది యేమనగా.

నేను 4-6-27 తేదీన బుగ్గల పల్లెనుంచి కడప రైలు స్టేషనుకు వచ్చునంతగా ప్రోవలో నాసాహుకారులగు గాధం శెట్టి సుబ్బయ్య తంతులూరు అశ్వేతుగారి పేరటి బ్రాహ్మణుల కాబడిన పుష్పగిరి కొండయ్య అనునతని ప్రాసరి నోటును నా సాహుకార్లు తెల్లకాయితములలో చేవ్రాలు చేసియుండు ప్రియులు నకాలు అములు మనిషిలకు సరిపోవు నాల్గుకాయితములను యర్రగారి విపరీతము పీచినందున యెగిరిపోయి పున్నవి. అవి యెవరికైనా దొరకినయెడల నాకు పంపిన కృతజ్ఞత చూపుచున్నాను. సదకు కాగితములు యెవరికైనా దొరికివుండి వారు యెదైనా అన్యాయకృతపర్యవయెడల అట్టివారు క్రిమినలు చర్యకు పాత్రులగుదురని యిందువల్ల యావస్యంబికి మోహ్యురక జేయడమయినది.

ప్రొద్దుబూరు }  
6-6-27 } నుండేల గోవిందు





## మాదిరీలు

ధరలు

టూరింగు ర్వు 2550

రోడ్స్టర్ „ 2550

సిడాన్ „ 3350

ఫోర్టు కౌబి యొలెట్ ర్వు 3450

½ టన్ ఛాసిస్ 1800

1 టన్ ఛాసిస్ 2200

చివర్ లెట్టు కారు లన్నియు ఎట్టి లోపము లేక నదా వాటి పనిని నిర్వహించుటయందును, ప్రారంభదశలో మిక్కిలి తక్కువ ఖర్చుతో సహా మితవ్యయముతో నడుపబడుట యందును ప్రపంచమునందు గొప్ప ఖ్యాతి చెందియున్నది.

చివర్ లెట్టు శ్రేష్ఠత ననుసరించి దీని ప్రస్తుతధరను జట్టి చూచిన ఇది హెచ్చు ధరగల అనేక గొప్ప కారులతో పోటీ చేయుచున్నది.



# సింప్లన్ ఆండు కో, లిమిటెడ్.

మదరాసు—ఉదకమండలం.

### సికింద్రాబాదు వార్తలు

దక్కన్ మానవసేనాసమితికార్యదర్శి యగు టేకుమళ్ల నరసింహుడు పంతులుగారు, మద్దుల విశ్వనాథముగారు కలసి, సికింద్రాబాదులో దక్కన్ సనాతనహిందూఅరుంధతీయుల బాతున్నత సభను కడచిన ఆదివారము 5-6-27 తేదీని స్థాపించిరి ఆసభకు మద్దుల విశ్వనాథముగారు కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి. ఆనాడే నల్లగుట్టలోనున్న ఏడుబస్తీల చాదరులూ, కుభాకుభ కార్యములలో త్రొగుడు వాడమరియు, వారివారి బస్తీలలో త్రొగుడువాడ నీయకుండచేయుదుమని పంతులుగారికి వాగ్దానము చేసిరి. మఱియుమాదిగడపులకుబదులు మంగలి బాబల నుపయోగించెదమనియు మాటయిచ్చిరి. సభ జయప్రదముగ జరిగినది. పంతులుగారు, విశ్వనాథముగారు, 12-6-27 తేదీ ఆదివారము 6-80 గంటలకు ప్రతిహూలర బస్తీలలో నొక సభ సలపనున్నారు. ఆ బస్తీలనుకూడ స్వాధీనముచేయనున్నారు. వారికి దైవము లోడ్వాటు అగు గాక.

(ఒకవిలేఖరి)

### వెల స్వల్పము!

## ఆంధ్రలోకోక్తిముక్తావళి

మొదటి భాగము

ప్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి వాడుకలో నుండు సామెత లిందుఁ గలవు. చెక్కింటికి వివరణములు సైతము వ్రాయబడి యున్నవి. ఇయ్యది ఉపన్యాసకులకును వ్యాసరచయితలకును గ్రంథకర్తలకును అత్యంతోపయుక్తముగ నుండును. వెల నాలుగణాలు. పి. పి. ఖర్చు వేలు

బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్య, 24, సోలైయప్పక వీధి, చేనాంగపురము, 3856 పాతచాకలపేట, మద్రాసు.

## Accountancy.

London Diploma Postal free trainin Apply Prospectus. C. C. Education 3691 P O. Junnar 10 (POONA)

## కర్నూలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

అకాలమరణములు

కర్నూలు, జూన్ 14-6 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు కర్నూలు పోలీసు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగా రగు జగన్నాథ రావు నాయుడుగారు రెండుమాసములు దేహమున నీరుచేరెడి వ్యాధివలన బాధపడి గతించిరి. వీరు శ్రీ చక్రవర్తి గారి పత కమును బొంది తమ ఉద్యోగమున మిగుల సమర్థులని ఖ్యాతిగాంచినవారు.

ఆంగ్లవైద్యశేతలగు సి. కె. కేశవులునాయుడుగారు 10వ తేదీ రాత్రి హృదయసంబంధబాధవలన హఠాత్తుగా బరలోకగతులైరి. జర్మనీతో యుద్ధకాలమున వీరు బ్రిటిషుసేనలో వైద్యులుగానుండి విదేశసంచారము చేసి మెప్పువడసినవారు కడపిన శివరాత్రికాలమున శ్రీశైలమున రిసీవరుగానుండి చక్కగా పనిచేసిరి.

భగవంతుడు వీరి ఆత్మలకు శాంతిని, కుటుంబములకు సహాయమును బ్రసాదించు గాత!

వర్షము

8-వ తేదీ ఉదయము 6 నుండి 10 గంటలవరకు కర్నూలులో మంచినవ్వు ము కురిసినది. హింద్రియొద్దనుండిన రైల్వే వారి సామానలలో గొన్ని నీటిలో కొట్టుకొనిపోయినట్లుల చెలియుచున్నది.

కోల్సు మిమోరియల్ హైస్కూలు

9-వ తేదీన ఈ పాఠశాలను నూతనప్రిన్సిపాల్ గారగు క్రిస్టోఫర్ దొరగారు తెరిచిరి. య్. ఎ. శామ్యూలుగారి ని పారిశ్రామికపాఠశాలనుండి దీనికి మార్పిరి. కామరాజుగారును, రాఘవాచారిగారును ఎల్. టి. చదువ వెల్లిరి. వారిస్థానమున పీటరుగారిని, జేవిడుగారిని నియమించిరి.

## మంత్రి రంగనాథం మొదలి

యారుగారి పర్యటనము

జూన్ 14 వ తేదీ మొదలు జూలై 3 వ తేదీవరకు

14 వూటీని వదలెదరు

15 చెన్నపురి

16 చెన్నపురి

17 కంజీవరము

18 కంజీవరము, అక్కోణము

19 గుంటకల్లు

19 గుంటకల్లును వదలెదరు

19 బళ్లారి చేరుకొందురు

19 బళ్లారిని వదలెదరు

20 హోస్పేట

21 హోస్పేటను వదలెదరు

22 హర్ననపల్లి

23 కొట్టూరు

24 రాయదుర్గం

25 బళ్లారి

26 బళ్లారిని వదలెదరు, రాత్రికి గుంటకల్లుమీదుగా మడ్డికెర చేరుకొందురు.

27 మడ్డికెర

28 కొడమూరు

28 కర్నూలు

29 నంద్యాల

30 కోయిలకుంట్ల

జూలై 1 తేదీ నంద్యాల చేరుకొందురు. మధ్యాహ్నము నంద్యాలను వదలెదరు. గుంటకల్లుమీదుగా 2 తేదీ చెన్నపురి, 2 తేదీరాత్రి చెన్నపురి వదలెదరు. 3 తేదీ వూటీకి వచ్చెదరు (ఒకవిలేఖరి)

## పగుళ్లకు తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0

ఆరికాళ్లు, అజిచేతులు, చర్మము కారకమువలన, శీతగాలివలన పగిలి నీరుకారుటయు, జీలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తైలమును రాచిన పగుళ్లు మాని జీల పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్లనొప్పియు నయమగును. స్వల్పక్రయము.

అమ్మతాంజనంబో, బొంబాయి - మదరాసు.

# విద్యార్థి సమావేశములు

నూతన్ రామ శేషయ్య చౌదరిగారి  
అధ్యక్షకావ్యాసము

కన్యకావజననము వేళము ప్రతి సంవత్సరము జరుగుచున్నది గదా! కన్యకావిద్యార్థిసమావేశము ప్రత్యేకముగ చేయవలసి యనవలసి యేమి? యను సందేహము చాలా మందికి కలుగుచున్నది. విద్యార్థిసమావేశములైన సంఘములలో విద్యార్థి సమావేశములు అవసరమేమి? కాని మన సంఘమునంటి విద్యుదేని సంఘములలో విద్యార్థిసమావేశములు మిక్కిలి అవసరము. విద్యార్థిసమావేశములలో కుమారుడు స్కూలు ఫ్రెండులు రాక ప్రస్తుతము అతని కనుకూలములైన ఉత్సాహకాళి లేదు, లేక అతని కనుకూలములైన ప్రభుత్వము; వాటికి కావలసిన సాధనావగ్రహ లేమిటి, అవి సందాహించు మార్గము లేమిటి, అని తలచి యాలోచించుచునే యుండును. మన సంఘమునందో! మన సంఘమునందు జరుగుచున్నవి అనుకూలములు మిగుల బాగుగా తెలియను. కేవలము బట్టి సంఘముతోనే తలచి తనవిధిని నెరవేర్చు కృతార్థుడనై తన సంతోషించుచున్నాడు. మన గారిలో కొందరికి తలచి ఏదోగతి చదువునున్నాడో, ప్రతిసంవత్సరము పరీక్షలో జయము సాగుచున్నాడో లేదో మూడూ తెలియదు. మనలో విద్యార్థియే తన సాధక బాధకములను గమనించి తన లోటుపాట్లను సవరించుకొనవలయున్నాడు. మన సాంఘికజీవనములో మన విద్యార్థులకు ఉత్తమాచర్యములను కేర్పరింప ఆంశములేవు. ఇందు కొకరిని ముప్పవలసిన పని లేదు. మనసంఘముయొక్క సర్వాంశమునందే ఆట్టిసూజమైన లోకమున్నది. ఈసూజలోపములు సర్వకొనుటకే మనకు కన్యకావజననం, కన్యకావిద్యార్థిసమావేశం అవసరమైనవి. ఈ విద్యార్థిసమావేశం లో వనరులకులకు జీవితమున విశాలమై ఉదాత్తమైన భావములు, ఆశయములు, కలలవలె యున్నవి. మనసంఘములో ఇంకను చాలినంతమంది విద్యార్థులు ఏర్పడలేదు. అందులకు ఈవిద్యార్థిసమావేశంయందే మన సంఘపురోధకానికి అవసరమైన కాగ్రహణము నిర్మాణము కావలయున్నది.

## కన్యకావిద్యార్థి

ఇప్పటివరకు ఇంచుమించుగా మనకు ఒక శతాబ్ది. ఇప్పటికి మనలో కొందరు ఇతరవృత్తులను పట్టిచూచుచున్నారు. తాము అవలంబించిన వృత్తికి అనుకూలముగా జీవితపథములను మార్చుకొనలేని కారణములన్ని కాబోలు మనవారికి ఇతర వృత్తులు ఎక్కడనగా కలిసివచ్చుటలేదు. అందుచే మనలో విద్యార్థులకు విద్యార్థిసమావేశములకు వృత్తియైన వ్యవసాయమే కనిపిస్తుంది యగునేమోయని నాగమధ్యమధ్య సందేహము తోచుచుండును.

ఇప్పటివరకు మనకులక్ష్యం అక్షరజ్ఞానముతో పని లేకుండ గడచినది. అందుచేత మనవారిలో చాలమందికి విద్యయనగా వ్యవసాయవృత్తికి దిగివచ్చిన ఒక చిత్రముగా గనుచున్నది. ఈ యవాహనము మనము పనిబట్టి పారదోలవలసియున్నది.

కన్యకావిద్యార్థిసమావేశం కన్యకావిద్యార్థులపైన కన్యకావిద్యార్థిసమావేశములైన ఆధారపడియున్నది. మనవృత్తికి మూలకమైన భూమి, మనలో కుటుంబములు నెరుగుచున్న కొలదిభూమి చాలాట లేదు. దీనికిదోడు ఖరీదులు పెంచుచున్నవి. అందుచేత అనేక కుటుంబములు తమ పూర్వపూర్వీకులను నిలుపుకొనలేక ఆవమానమును పొందుచున్నవి.

ఇట్టి కుటుంబములవారికి ఏదోయొకదారి జూపవలసిన బాధ్యత మన విద్యార్థులయందును విద్యార్థికులయందును, కలదు. ప్రస్తుతము పారవంతమైన భూములు లక్షల కొలది యకరములు వైశాఖు వగైరా దేశములలో వ్యవసాయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. రామమూర్తియొక్క పాదరేణువులకై ఎదురుచూచుచు పడియున్న ఆహల్యవలె అనేక మహారాష్ట్రములు మనవారి పాదరేణుకొరకు తపస్సు చేయుచున్నవి.

భూదేవి తన గర్భములో నిమిడియున్న ఆపారైశ్వర్యములను మనవారికి ప్రసాదించుటకు సిద్ధముగా నున్నది.

వ్యవసాయయోగ్యము లయ్యును నిర్మాణవ్యయముగా నున్న భూములను స్వయముగా మాచిగాని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములపూర్వముగా వానినిగూర్చి తెలిసికొని గాని తమకు తెలిసిన సర్వవిషయములు మనవారు కరపత్రముల రూపముగను ప్రతికలలో వ్యాసముల రూపముగను ప్రకటించవలెను. తమకు రిడిచేత కలిగిన బీదతనమునకు బాధపడు మనవారికి

ఈవిషయములు తెచ్చి వలసవచ్చునట్లు వారిని ప్రోత్సహించవలెను వలస సంఘములు కొన్ని ఏర్పాటుకావలసియున్నవి విద్యార్థిసమావేశము! ఈ పన్నులన్ని యు మిసలననే కావలసియున్నవి. ఏలవనగా నేనిదివరకే చెప్పినట్లు మనలో విద్యార్థులు చాలినంతమంది లేరు.

ఇతరవరకు మన కలస్పృతియైనవసాయమును గురించి చెప్పియుంటిని. ఇది యొక్కటయే వన ప్రభుత్వంబిది కి కారణముగా కాగలదని నేను మనఃపూర్వక నమ్ముటచేత దీనిని గురించి యంతటి విరివిగ ఈవిద్యార్థిసభయందు చెప్పవలసి వచ్చినది

ఇప్పుడు కొత్తకొత్తగా ఒక నూతనవృత్తి మనకులభ్యున్న ప్రవేశముచున్నది. అది లోకముబోధ్యమైతి. మనలో కొందరి కీలోకముబోధ్య ఒకవృత్తియైనది అనగామనగారు దానికల్ల సాపాదించుచున్నారని నాయుద్దేశముగాదు. ఇతర కులములు ఏర్పడిన కొంతకాలానో, ఏదైత్యము చేసుకొంటూనో లోకముబోధ్యలలో ప్రవేశించురు. మనవారట్లుగాదు. తమ గనము, తమకాలము, తమశక్తి, తమమానముతమసర్వము లోకముబోధ్య వ్యవహారములకై ఆర్పించి వాటిలో విశ్వమునున్నారని, ఎంతయోగించినను వీరిసర్వమును వాకు బోధకము కానడములేదు. వీరికిదియొక న్యసముక్తియ మారింది మిత్రము ఈవిద్యార్థుల వృత్తికి ఇప్పుడును ఎప్పుడును దూరముగా ఉండవలెను.

## బాలభిద్యనుము; శరీరవ్యాయామము

కన్యకావిద్యార్థులు బాలభిద్య సంఘములయందును వ్యాయామసంఘముల యందును విరివిగ చేరవలసియున్నారు. మానవజీవనరీతి, నియమ బద్ధమైన జీవనము, మనోవికాసము, దేహవికాసము, బాలభిద్యమును నెల్ల నే మనయువకులకు లభింపగలవు. అనేక తరములగ తనదేహములను శ్రమకు మనబ్రాత్యులు లోబరచి సంపూర్ణమైన దేహసౌమ్యమును సంపాదించుకొన్నారు. మన బ్రాత్యులకు మనకు వారసత్వంగా సంక్రమించినవిశేషం. ఒకటి సారవంతములైన భూములు. రెండు సౌమ్యవంతములైన దేహములు. మనవారు తమ సోమరితనముల వైరెంటిని పోగొట్టుకొనుచున్నారు. మన విద్యార్థులు బాలభిద్య సంఘములయందును వ్యాయామసంఘములయందును ప్రవేశించిన గాని మనకులమును అర్థముచేయుచున్న యీ సోమరితనపు తెలుసు పూర్తిగా నశించును.

## పైని క శి క్ష

దక్షిణ హిందూ శతాబ్ది. పైనికశిక్కు పొందవలసిన కులములలో మన కులముకట్టి. విద్యార్థులైన మన యువకులకు పైనికశిక్కుపొందుటకు విరివియైన ఏర్పాటులు చేయవలసిందని మనముబోధ్యములో మిక్కిలి కలవరము చేయవలసియున్నది. అట్టి ఏర్పాటులె జరుగనియెడల ఒకప్పుడు ఆంధ్రసామ్రాజ్యమునకు మూలబలమైయుండి ప్రస్తుతము దుర్వ్యయము పొందుచున్న కన్యకావిద్యార్థులు కొలదిదినములలోనే పేరునకుగూడ లేకుండ కష్టమై పోగలరు.

## కన్యకావిద్యార్థులు : ఇతరకులములు

ఆధికమన మనకులమున కిర కులములతోడను ఇతర కులములకు మనకులముతోడను తెచ్చిపుటకు వీకలేని సంబంధముకలదు గాని, సాంఘికముగ మనవారు ఒకరితో ప్రేమయము లేకుండనే ఇప్పటివరకు గడుపుకొనివచ్చినారు. ప్రస్తుతము సాంఘిక రాజకీయ భావములయందు చిత్రిచిత్రించినవైనములు వచ్చుచున్నవి. ఒక కులమునకు ఇతరకులములతోగల సాంఘిక సంబంధమును నిర్ణయింపవలసిన వారు ఆ కులములోని విద్యార్థులు మనకులమునకు విద్యార్థులైన విద్యార్థులైనను మిత్ర. కాబట్టి మనకులముయొక్క సాంఘిక విషయములను నిర్ణయింపవలసియున్నారు. మనవారిలో ఉత్సాహవంతులు కొందరు బయలుదేరి మిత్ర సాంఘికములయందు ఉన్నతసంఘములతో పాటు సర్వహక్కులను మన కులములకు గూడ సంపాదించుటకు ధైర్యముతో పోరాడుచున్నారు. వీరికి మిత్ర సర్వవిధముల తోడ్పడవలెను. కాని యంత్రకంఠెను ముఖ్యమైన విధి మిత్రకట్టి కలదు. రాత్రింబవళ్ళు మనసాలములయందు మనతోపాటు శ్రమచేయుచు మన యోగ్యతములకు మూలకారకమైన మనము పెట్టిన తిని పెట్టుకున్న దను గ్రహచార మనుకొని పస్తుండుచు మనకు నిత్యమును తోడునీడగ నుండు మన పంచమసోదరులను మాత్రము మనము మరచకూడదు.

## కన్యకావిద్యార్థులు-పాశ్చాత్యవిద్య

మన విద్యార్థులలో చాలమంది లక్ష్యపుత్రులు గలరు. విద్యాసంపాదనమునకు పాశ్చాత్య దేశమునకు వెళ్లవలెను

భారతదేశమున జన్మించి భారత సాంప్రదాయములలో పెరిగి భారతవిజ్ఞానమునకు పాశ్చాత్యదేశాలనున్న కలిగిన అనభవము వల్లను, పాశ్చాత్య విజ్ఞానములను, మెరుగుపెట్టుకొనుటకుండే వివేకియైనవాడు భారతదేశ దింకేమికలదు? ప్రాచీనములోని మహాపురుషులు, మహాజ్ఞానులు, కన్యకులు మిరుమిట్లుగొలుపునట్లు చేసి భ్రమింపజేయుచున్న పాశ్చాత్య వాగధేయ పాశ్చాత్య విజ్ఞానమును మిత్రకునులారా భావనలెనని యున్నదా లేక ఆ ఖండ సామాజ్యములను నిర్మించి ప్రపంచమును అప్రతిహతముగా పరిపాలించుచున్న మహా పతిభ్రాంతములను తమరుచేసిన పాశ్చాత్య సంస్కరణయందు చదువుకొనవలసిన యున్నదా? వెంటనే పాశ్చాత్యదేశములకు వెళ్ళు. పశ్చిమజ్ఞానమునకును ప్రస్తుతము పాశ్చాత్యము ఆదిపీఠ మైనది. విద్యార్థి సోదరులారా!

ఇక నేను మీకు చెప్పగల విషయము లేమియు లేవు. ఉపన్యాసమును ముగించుటకు పూర్వము ఒక్క విషయము మాత్రము చెప్పవలెననియున్నది. విద్యార్థి జీవితమునందే ఉదాత్తమైన ఆశయములకు ఆలవరుచుకొనుడు. ఎన్ని కష్టములు వచ్చినను, ఎన్ని నిరోధములు కలిగినను మిగిల్చిని మాత్రము మీ పరమావధినుండి వదల్చుకును. మహాసాహసముల మాత్రమే నెరవేరవలసిన కోరికలు కొరకు. వానిని సాధించుటకు ఆ ఖండమైన దీక్షతో ప్రయత్నింపుడు. అప్పుడు అపారమైన విజ్ఞానము, సర్వసంకల్పసాధకమైన శక్తి; అపూర్వమైన శ్రేణి మునుసంఘమున వెల్లివిరియును. అప్పుడు సంఘమున ఎవో కవులు, శాస్త్రజ్ఞులు, విజ్ఞానజేత్రులు, మహాత్ములు బయలుదేరుదురు.

## ధర్మలక్ష్య సత్రము, హిందూపురం

హిందూపురంబున దాసా వి. గంగాధరయ్య శ్రేష్ఠి గారు, స్వయంగాకంబును అలంకరించిన తమ తండ్రిగారి, దాసా వెంకటరమాయగారి పేరిట ధర్మ లక్ష్య సత్రమును శుభదినం బన అక్షయ నామసంక్రాంతి: బంగళ బుధవారం (1 12-26) నాడు స్థాపించినారు. అందు ఆరవై శతాబ్ది విద్యార్థులను, అతిథి ఆభ్యాసకులకును భోజనము పెట్టబడును.

హిందూపురంబున చదువగోరు విద్యార్థులు తమ దక్షాస్తులను, వారిగ్రామమున నివసించు గొప్పవారివద్దండికాని, గ్రామాధికారులందఱుగారి తమస్థితిని గుఱాతిశయమును తెలియజేయుచు ప్రత్యేకమున దక్షాస్తును క్రిందకనుపఱచినవారికి పంపగోరెదను.

దాసా సు. లక్ష్మయ్య  
జుబిలీఆంగడి, హిందూపురం.

స్వస్థరక్ష ప్రకాశిని:-వైశాఖ, శ్రేష్ఠమాస సంచిక లోటిగ ప్రకటించబడినది. అగ్నిధానము, సంఘసంస్కరణ (వ్రాతలు, మృత్యుస్మరణము, సవాతనధర్మ ప్రశ్నోత్తరాది, మున్నగువిషయములపై సంబంధించిన వ్యాసము రిందుగలవు. ప్రతికను వలయువారు, మానేజరు, స్వస్థరక్ష ప్రకాశిని, కీల్కామ్ మదరాసు-అని వ్రాసిన బహయగలరు.

## వృద్ధులారా

1. లోలోన ఏల నహించెదరు? మీకు వరల పూర్తియైన బలము, మనము, కావలెనన్న నా "వృద్ధ బాంధవు" ని నేనింపుడు.
2. ఈ నా "వృద్ధ బాంధవు" ఇంగ్లీషుమందునలె ఒక్కసారి తమకుమని మరువాటికి మాయమగునదికాదు. దీనిబావి 100 సం॥ వరకు యుండును.
3. ఇది హిందూదేశమున జనించిన సిద్ధులనల అమగ్రహించబడినది.
4. ముసలివారికి ఏదైదుకున్నా మందుపట్టనని చెప్పి తలదామికోనును. ఈ "వృద్ధ బాంధవు" డట్టి పిరికిపండు గాడు.
5. "యత్ జరా, వ్యాధి, నాశాయ, తదసాయనం" అని ఎరుంగుదురు. ఇది అట్టిది.
6. యామందు అన్నితత్వములవారికి చక్కగా పనిచేయును.
7. (0-5-0) ఆరుఅణాల తపాబిళ్లలు పంపిన వారములోగా, 5 రోజులకు మందు సాంపిలు పంపుదును. 41 రోజులకు మందు ప్రస్తుతము రు 15 లు మాత్రమే.
8. వలయువారు రిషయికార్డువాసిన జాబును, తపాబిళ్లలుపంపిన మధ్యమందును బడయగలరు.

చిరువోలు రామచంద్రారావు,  
అపూర్వవిశేషపరిశోధకుడు, కవులరం, కృష్ణాజిల్లా.



## హిందీ మహాసభ

(ప్రత్యేక వివేచి)

అనుభవరంకం:—12 తేది అదివారము మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు అనుభవరం సినిమా హాలులో హిందీ మహాసభ జరిగినది. స్త్రీ పురుషులు హిందీ కేర్వనారు సుమారు 100 మంది హాజరుండిరి. ప్రేక్షకులు 200 కలరు. శ్రీ కృష్ణమణి సు బ్బారావుగారు శ్రీ వసంతకుమార ముజుందారు గారిని సభా వ్యవహారమును నిర్వహించిరి. కార్యక్రమము హిందీ భాషలో జరిగినది. తెలియనివారికి తెలియజేయుటగాను ఆంగ్లమున చెప్పి పుచ్చు వచ్చెను.

సభాధ్యక్షుడు వసంతకుమార ముజుందారుగారు ఉప వ్యవస్థాపకుడు హిందీలో కొలది ప్రవేశము కలదియు ప్రవీణుడు కానితనను సభాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనుట తప్పిదమనియు అయి వడు ఇట్టిగౌరవము నాకు లభింపజేసినందులకు కృతజ్ఞుడ నని యుచున్న హిందీ భాషను భారతీయలందరును నేర్చుకొండవల యివ అవశ్యకతను దాని ప్రాముఖ్యమును అవిరుద్ధముగ నలంకరిం చుచు ఆంగ్ల భాషను తిరస్కరించి జరుపబడుటయు— వీనిని గూర్చి చెప్పిరి.

హెచ్చరిక ఉపన్యాసములు ఉపన్యాసములు గావించిరి. శ్రీ సుబ్బారావుగారు శ్రీ కర్తా నూర్యనారాయణ గారు శ్రీ సుతి గోపాల్ మాణిక్యంబగారు కొందరు పిల్ల లును హిందీ భాషాభ్యాసమును తమయుపన్యాసములను పాట లును పుచ్చిరి.

ఈ క్రింది తీర్మానములు సర్వాంగీకృతములయ్యెను. 1. దక్షిణ భారత హిందీ అగ్నేశులను శ్రీ మహాత్మా నాథగారు శీఘ్రముగా ఆయురారోగ్యాభివృద్ధి గలిగి హిందీ ప్రచారము విరివిగా సాగించునట్లు భగవంతుడు అనుగ్రహించు నాక.

అధ్యక్షునిచే ఉపపాదితము

2. హిందీ ప్రచారమునకు ఎక్కువకృషి సహి హిందీ భాషనే మాధ్యమముగా నెకానితను గురువలయునందు సమస్త కళలను హిందీ భాషయందే బోధింపజేయుటకు ఏర్పాటు లావరించిన శ్రద్ధానంద స్వామిలవారి మరణమునకు ఈసభా వాంఛయు చింతించుచున్నాడు.

అధ్యక్షునిచే ఉపపాదితము

3. గోదావరి మండల నాయకులందరును ఉపన్యాస ములద్వారా హిందీ భాషపట్ల జనుగునముల నాకర్షింపజేయు ము వారు స్వయముగా హిందీనే నేర్చుకొని మార్గవ్యక్తు లగునట్లు ఈ సభనారు హెచ్చరించుచున్నాడు.

అధ్యక్షునిచే ఉపపాదితము

4. గాంధీగారు ఏర్పరచిన దక్షిణ భారత హిందీ సభకు సర్వసభ్యుల తోడ్పడి భారతీయ భాష యను హిందీ ప్రచార ముపట్ల తమ అభిమానమును గోదావరి మండలవాసు లందరు వ్యక్తపరచెదరుగాక.

ఉ|| అమృతరామరాజుగారు

5. స్వరాజ్యమునకు జాతీయ భాష మఖ్యాంగము గనుక గోదావరి మండలవాసులందరును జాతీయ భాష యను హిందీనే నేర్చుకొనినదిగా ఈసభనారు హెచ్చరించుచున్నాడు.

ఉ|| రామచంద్రుని వెంకటప్పయ్యగారు

వందనార్పణములతో సభ ముగిసెను.

మాంటెగు బ్యాంకుకంపెనీ అధ్యక్షులగు న్యేష్టింగు ప్ర భుత్వ చనిపోయెను.

## ది మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

## నోటీసు

రైల్వేవారి నిర్వాహకత్వము క్రిందనే ఇండియన్ ఫలా హారము గదులు కడపరైల్వే స్టేషనునందు తెరవబడినవి. మని షికి పూటకు 0-6-0 చొప్పున ఛార్జి చెల్లించవలసియుండును. అప్పు ఘటపరములకుడనుండును. బండ్లు అచ్చట చేరినచో భోజ నము కావలసిన ప్రయాణీకులు ఆయా బండ్లకు సంబంధించిన నార్డులకు తెలిపినవారు ఖర్చులేకనే ముందుగానే తండ్రి నిచ్చు టును వారి కధికారము గలదు.

## చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927-వ సం జూను నెల 14 తేది మంగళవారము

### 1. ధాన్యములు.

దని చూలు బా 1-కి	రు 129	మొదలు	148	మరిక
బియ్యము బస్తాలు				
కునుకు తెనాలివి ,, వ 42 కలవి	రు 14 0 0		15 0 0	
నెల్లూరివి ,, డిబ్బో	15 8 0		16 0 0	
డిబ్బి ,, డిబ్బో	16 4 0		17 0 0	
రాసులు ర. 164 బస్తా 1-కి	9 10 0		10 0 0	
సువ్వులు ,,	22 0 0		25 0 0	

### 2. ధాన్యముపప్పులు.

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	0	18 0 0
సెనగలు ,, డిబ్బో	14 0 0	15 0 0
పెసలు ,, డిబ్బో	16 0 0	18 0 0
మినుములు ,, డిబ్బో	17 0 0	19 0 0
ఉలము ,, ర 195	14 0 0	14 4 0

### 3. నూనెవస్తువులు.

సువ్వులనూనె బా 1-కి	158 0 0	156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	54 0 0	56 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,,	50 0 0	52 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగ బా 1-కి ర 124 మిమి నూనె	122 0 0	
ఆముచు బా 1-కి	114 0 0	115 0 0

### 4. చిల్లి రవస్తువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	77 0 0	78 0 0
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరువి) బా 1-కి	120 0 0	185 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి	రు 40,48	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,	50,58	
బెల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	21 0 0	58 0 0

### 5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	80 0 0	
చదరం ,,	26 0 0	29 0 0
రవుండు ,,	25 0 0	29 0 0

### 6. నూలు.

నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	6 14 0	
నెం 6 బెన్ని ధర	8 14 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 0 0	
నెం 60 ,, వారం బెన్ని	9 0 0	
నెం 40 ,,	10 0 0	
నెం 44 ,,	5 8 0	
నెం 20 1/2 న్యూకాల్	6 4 0	
నెం 12 1/2 మాళ	5 6 0	
నెం 16 1/2 ,,	5 12 0	
నెం 20 1/2 కాపురదీ	6 8 0	
నెం 40 జమ్మరు	3 14 0	
నెం 44 సాండ్	5 0 0	
నెం 4 బెన్ని	8 10 0	

### 7. దూది.

బోండావెట్టు బారువ 1-కి	రు 800 0 0	
పల్నాడు దూది ,,	145 0 0	

### 8. లోహములు.

వెండి 100 కులంకు	60 12 0	రు 61 0 0
బంగారు, తులము 1-కి	21 0 0	21 2 0
సవరము 1-కి		18 10 0
ఇత్తడి బా 1-కి	235 0 0	240 0 0
రాగి బా 1-కి	257 0 0	260 0 0

## కేదరిన్

గ్రంథకర్త:—శ్రీరంగరామస్వామి చౌదరి

రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీ గ్రంథమున కనునానము. లోకప్రసిద్ధమున ఒక పేరమాత చరిత్రము. అందును చదువరికి గులభ్యమై లిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ గారు అమూల్యమున పీఠిక గలరు. ధర 0-4-0

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, మద్రాసు

## Amrutanjani



BEST INDIAN PAIN BALM.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.

BOMBAY & MADRAS.

## తీర్మానరాజ గ్రంథమాల

- 1 ఇదేమేష్టిల్లా కోలూరు మారివాయి నావు 0-1-6
2. అమృతా నీవు నానుగదా 0-1-0
3. ఏమే ఒకరినుండియొకరు ఇద్దరముచేసిపోతిమి 0-2-8
4. మధురానామ 0-8-8
5. శ్రీ త్యాగరాజాష్టావర్త శతనామావలి, అంజనేయ స్తోత్రము, త్యాగరాజ నర్తకము. 0-4-0

ఈ గ్రంథములు బెంగళూరు నాగరత్నముచే రచియింప బడి చదువుటకు హృద్యముగా నుండును. విలయువా గిక్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

త్యాగరాజ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము (8705) శ్రీనివాసయ్యరహిషి, మద్రాసు.

## ప్రకృతిచికిత్సాలయము-గుంటూరు

సర్వదాస్సాధ్యరోగములు కుదుర్చబడును.

శస్త్రరస విషచాపాదాలతో నశనరము చేదు.

సలువురు నైడ్యులు నీవ్యాధి దుస్సాగ్యముని పోషమాదు చివ్విసను నిరుత్సాహము నొందకుము. ఇందుకాలము ప్రకృతి చికిత్స కవకాశమిచ్చినచో నీకు పరిపూర్ణరోగ్యము కలుగక తప్పదు. మాచికిత్సాధనమున దుస్సాగ్యములని తీర్చానింపబ డినవ్యాధులు వేనకువేలు కుదర్చబడెను. మాచికిత్సావిధానము లచే సర్వవ్యాధులు నిశ్చేయముగ కుదురును. మేము ప్రయోగించునది కేవల మొక్కజాతిచికిత్సయేగాదు. మానవునకు కారీరక మానసిక నైతికాభివృద్ధిమలగు సర్వచికిత్సలు, పథ్యచికిత్స వివిధ జలచికిత్సావిధానములు, చరక బాహుబ్రోక్రంబుర పంచీకర్మము, రక్తశౌలసచికిత్స ఆస్తిసమాకరణ, కశేరుకాశమీ కరణ, శరీరవర్ధనచికిత్సలు, కాంతచికిత్స, వర్ణచికిత్స, మృద్వా యుచికిత్సలు, లంఘనచికిత్స కర్మవిపాకచికిత్స, యివియన నేల ప్రపంచమున నుపయోగకరములగు సర్వ స్వాభావికచికిత్సలు బ్రయోగించి మీవ్యాధులు నిర్మూలించబడును. వివరములగోరు భారు ఒక అకాడిక్లనుపంపిన మాచికిత్సాలయ ప్రకటనము బడ యవచ్చును.

## ప్రావెనరు డి.రంగారావులుగారు

ప్రకృతిచికిత్సాలయము

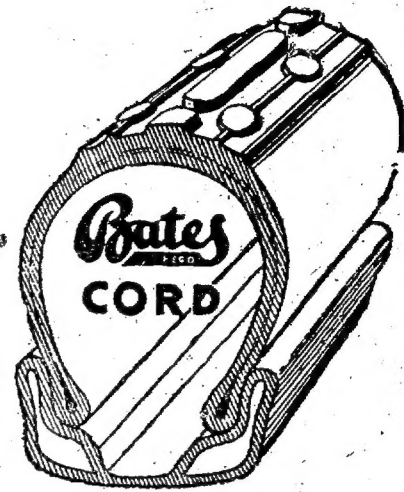
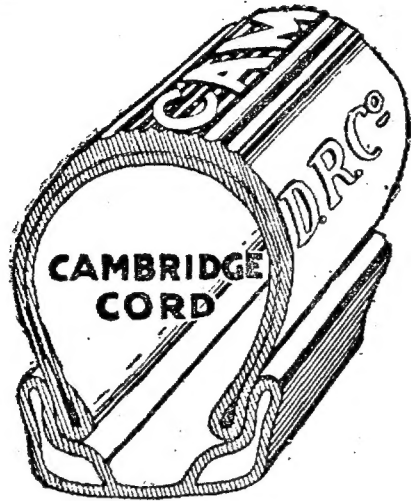
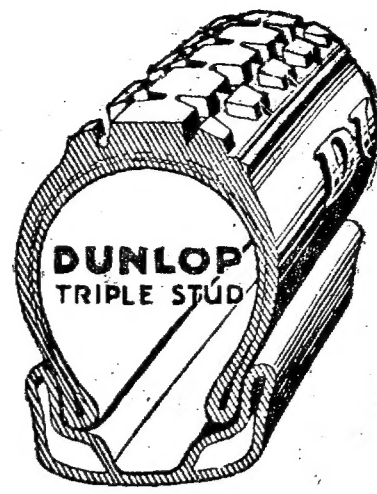
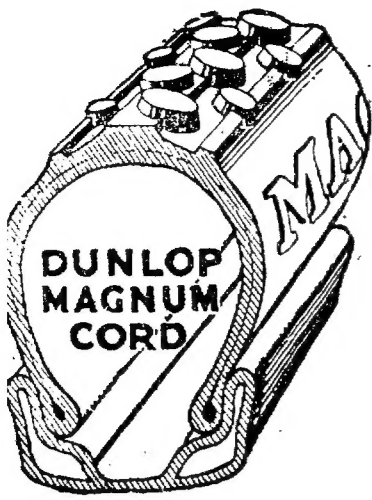
3702

గుంటూరు

## దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి రెం 0-2 0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూరములో పండ్లతో ముటనలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లు పండ్ల ద్వారా మృదువుగానుండును. నోటదుర్గంధము లేకుండును. పండ్లు చూర్మములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతానాంజన డిబ్బో, మద్రాసు లెక బాంజాయి



ఈ టైరులే మేలు రకము

ఆదర్శక ప్రాయములైనవి

నైకిళ్లను తయారు చేయునట్టివారితో  
ముఖ్యమైన వారందరను

# DUNLOP

డన్ లప్ టైరులనే ఆదర్శక ప్రాయముగా  
గైకొని యున్నారు. మీరును వారినే  
అనుసరింపుడు.

డన్ లప్ చే ఆమర్చి, తృప్తిని చెందుడు.

ది డన్ లప్ రబ్బర్ కంపెనీ (ఇండియా) లిమిటెడ్

బొంబాయి, కరాచి, ఢిల్లీ, లాహోరు, రావల్ పిండి,  
కలకత్తా, రంగూన్, మద్రాసు, బెంగళూరు, కొలంబో.